

Identyfikacja regionalnych i krajowych polityk dotyczących włączania migrantów i uchodźców w ramach CSR w sektorze drzewnym i meblarskim

Wersja – 25 Marca, 2021

Projekt ten został dofinansowany ze środków programu
Erasmus+ Unii Europejskiej

Poparcie Komisji Europejskiej dla przedstawienia niniejszej
publikacji nie stanowi poparcia dla treści, które
odzwierciedlają jedynie poglądy autorów, a Komisja nie
może być pociągnięta do odpowiedzialności za jakiegokolwiek
wykorzystanie zawartych w niej informacji.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Spis treści

Wprowadzenie	6
1. Cel opracowania.....	7
Polityki dotyczące inkluzyjności migrantów i uchodźców na poziomie europejskim	9
2. Zestawienie zbiorcze polityk legislacyjnych.....	10
Polityki dotyczące inkluzyjności migrantów i uchodźców na poziomie krajowym i regionalnym.....	15
3. Hiszpania	16
Materiały i metody badań hiszpańskich.....	16
Badania podstawowe i polityki krajowe/regionalne	16
Wykaz polityk dotyczących włączenia migrantów i uchodźców w rynek pracy i system szkolnictwa zawodowego (VET).....	26
Wnioski.....	28
4. Włochy	29
Materiały i metody badań włoskich.....	29
Badania podstawowe i polityki krajowe/regionalne	29
Wykaz polityk dotyczących włączenia migrantów i uchodźców w rynek pracy i system szkolnictwa zawodowego (VET)	35
Wnioski.....	39
5. Słowenia	40
Materiały i metody badań słoweńskich	40
Badania podstawowe i polityki krajowe/regionalne	40
Wykaz polityk dotyczących włączenia migrantów i uchodźców w rynek pracy i system szkolnictwa zawodowego (VET)	49
Wnioski.....	54
6. Polska	55
Materiały i metody badań polskich	55
Badania podstawowe i polityki krajowe/regionalne	56
Wykaz polityk dotyczących włączenia migrantów i uchodźców w rynek pracy i system szkolnictwa zawodowego (VET)	59

Wnioski.....	61
7. Niemcy	62
Materiały i metody badań niemieckich	62
Badania podstawowe i polityki krajowe/regionalne	63
Wnioski.....	67
8. Belgia.....	67
Materiały i metody badań belgijskich.....	67
Badania podstawowe i polityki krajowe/regionalne	68
Wnioski.....	75
Źródła.....	76
9. Źródła	77
Strony internetowe	79
10. Strony internetowe	80

Projekt ALLVIEW jest nową, międzynarodową platformą, która łączy Centra Doskonalenia Zawodowego (CoVE) w sektorze drzewnym i meblarskim. ALLVIEW posiada swoje cele operacyjne na poziomie regionalnym, narodowym i europejskim, które dotyczą innowacyjnego podejścia do modernizacji kształcenia i szkolenia zawodowego.

1

Wprowadzenie

1. Cel opracowania

Celem niniejszego opracowania jest analiza statusu Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstw (CSR) w sektorze drzewnym i meblarskim.

W tym dokumencie, konsorcjum partnerów projektu „**ALLVIEW – Alliance of Centres of Vocational Excellence in the Furniture and Wood Sector**”, przeanalizowało wybrane narzędzia legislacyjne, które regulują CSR w różnych krajach europejskich. To badanie zostało wykonane przy wzięciu pod uwagę trzech filarów na których oparte jest CSR. Te trzy filary to:

- Zrównoważony rozwój
- Inkluzywność
- Dostępność

Poprzez te badania konsorcjum chce przeanalizować europejskie, krajowe i regionalne polityki dotyczące wspomnianych filarów w celu identyfikacji najlepszych praktyk oraz wypracowanych wytycznych dotyczących CSR oraz rozpropagowanie ich w sektorze drzewnym i meblarskim.

Ten dokument stanowi podstawę dla przyszłej dyskusji o potencjalnym wpływie CSR w:

- Wspieraniu zrównoważonego zarządzania surowcami, zwiększaniu udziału zastosowania surowców odnawialnych.
- Włączaniu przedsiębiorstw w ideę gospodarki o obiegu zamkniętym.
- Wspieraniu zatrudniania specyficznych grup docelowych we właściwych przedsiębiorstwach, w połączeniu z krajowymi i europejskimi politykami.
- Wspieraniu zdolności przedsiębiorstw do zatrudniania i włączania ludzi z ograniczonymi możliwościami, rozwój strategii typu win-win, korzystnych dla wszystkich uczestników procesu.
- Tworzeniu centrów doskonalenia zawodowego, stwarzających warunki do szkolenia ludzi o różnej pozycji wyjściowej (profilu, kompetencjach...).
- Identyfikowaniu słabych punktów w regionalnych i krajowych politykach dotyczących włączania zarówno na polu ofert pracy, jak i środowiska szkolnictwa zawodowego VET.
- Identyfikowaniu specjalnych potrzeb niepowiązanych z (potencjalnymi) zadaniami w pracy oraz stworzeniu sieci dla specyficznych grup docelowych poprzez powiązania z sektorem organizacji non-profit.

Raport ten jest drugą częścią dużo większego i dokładniejszego pełnego raportu, który składa się z 3 właściwych raportów, w których CSR jest tematem przewodnim.

Pierwszy dotyczy CSR w relacji do zapobiegania powstawania odpadów oraz gospodarki o obiegu zamkniętym, pozostałe dwa dokumenty dotyczą problematyki włączania migrantów i uchodźców oraz osób z niepełnosprawnościami w rynek pracy oraz w szkolenia i kształcenie.

Ten kompletny raport jest oparty na strukturze złożonej z następujących sekcji:

- Ogólnym przeglądem na temat społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw CSR.
- Polityce dotyczącej obiegu zamkniętego surowców i zapobieganiu powstawania odpadów.
- Politykach dotyczących włączenia migrantów i uchodźców w rynek pracy oraz system szkolenia zawodowego VET.
- Politykach dotyczących dostępności dla osób z niepełnosprawnościami:
 - Systemu szkolnictwa zawodowego (VET)
 - Rynku pracy
 - Środowiska pracy
 - Zadań roboczych
- Wniosków.

Dzięki tym badaniom konsorcjum partnerów chce wzmocnić świadomość o społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw (CSR) na poziomie europejskim rozważając aspekty nie tylko dotyczące tematów środowiskowych zrównoważonego rozwoju, ale również dotyczące włączenia i dostępności, adresowane do szerszego grona osób z ograniczonymi możliwościami, takich jak migranci, osoby niepełnosprawne i ogólnie osoby znajdujące się w niekorzystnej sytuacji społecznej.

2

**Polityki dotyczące inkluzyjności
migrantów i uchodźców
na poziomie europejskim**

2. Zestawienie zbiorcze polityk legislacyjnych

UE nazwa polityki	Opis	Link
Dyrektywa 2003/109/WE dotycząca statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi	<p>Została ona zmieniona przez aktualną ujednoliconą wersję 20/05/2011. Dyrektywa ta ma na celu stworzenie procesu, dla wszystkich krajów członkowskich Unii Europejskiej, dającego stabilny i bezpieczny status obywatela, zapewniającego pełen dostęp do pracy, edukacji i bezpieczeństwa społecznego. Dokument ten pozwala na bezpieczną integrację ze społeczeństwem gdzie dana osoba przebywa, na każdym polu, dla mieszkańców pochodzących z krajów spoza UE.</p> <p>Dyrektywa podkreśla ważność, dla obywateli spoza UE, stabilnego i regularnego źródła dochodu, ubezpieczenia społecznego dla osiągnięcia dobrych efektów integracji.</p>	<p>Link</p> <p>Consolidate version</p>
Dyrektywa Rady 2000/43/WE z 29 czerwca 2000 wprowadzająca w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne	<p>Dyrektywa ta promuje równość pomiędzy wszystkimi ludźmi oraz ich ochronę przed wszelkimi objawami dyskryminacji, zawartymi w Uniwersalnej Deklaracji Praw Człowieka, Konwencji w sprawie Likwidacji Wszelkich Form Dyskryminacji Rasowej oraz Paktach Praw Obywatelskich i Politycznych oraz Gospodarczych, Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Likwidacji Wszelkich Form Dyskryminacji Kobiet, Praw Społecznych i Kulturalnych oraz Europejskiej Konwencji Ochrony Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, której sygnatariuszami są wszystkie państwa członkowskie.</p> <p>Dyrektywa Rady 200/43/EC obowiązuje od 20 czerwca 2000. Ważne, że w 3-im artykule dyrektywy zapisano, że jednym z jej celów jest zapewnienie każdej osobie "warunków dostępu do zatrudnienia, samozatrudnienia, do zawodu, w tym kryteria selekcji i warunki rekrutacji".</p>	<p>Link</p>
Dyrektywa 2009/50/WE w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu podjęcia pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji	<p>Dyrektywa ta jest kluczowym narzędziem zaproponowanym i przyjętym przez Unię Europejską. W rzeczywistości dyrektywa Rady zatwierdziła Niebieską Kartę. Niebieska Karta to pozwolenie na pracę tzn. pozwolenie nadmiernie wykwalifikowanemu obywatelowi kraju trzeciego, czyli o wysokich umiejętnościach, na życie i pracę w krajach członkowskich Unii Europejskiej (z wyłączeniem Danii oraz Irlandii).</p> <p>Niebieska Karta składa się z jednotorowej procedury dla obywateli kraju trzeciego w celu ubiegania się o pozwolenie na pracę, która jest ważna przez okres 3 lat, z możliwością przedłużenia.</p>	<p>Link</p>
Plan działań na rzecz integracji i inkluzyjności 2021-2027	<p>Plan Działań jest zbudowany na podstawie wcześniejszych Akcji UE, definiujących 4 obszary integracji: Edukację, Zatrudnienie, Opiekę Zdrowotną, Mieszkalnictwo. Kieruje się zasadami inkluzyjności dla wszystkich i działa dla wspomnienia „aktywnego udziału w społeczeństwie” migrantów wspierając nie tylko obywateli krajów trzecich, ale również obywateli Unii Europejskiej z doświadczeniami migracyjnymi. Artykuł dotyczący zatrudnienia ma jako swój główny cel poprawę szans zatrudnienia i rozpoznawania umiejętności dla pełnej oceny wartości</p>	<p>Link</p>

wkładu społeczności migrantów oraz dodatkowo podkreśla, że migranci na rynku pracy mogą generować znaczące zyski ekonomiczne.

**Dyrektywa
2011/95/UE
Parlamentu
Europejskiego i
Rady z 13 grudnia
2011
Art. 26**

Dyrektywa ta dotyczy standardów kwalifikacji dla obywateli krajów trzecich i osób bezpaństwowych jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, ujednoliconego statusu uchodźców lub dla osób uprawnionych do ochrony uzupełniającej, oraz dla cech zapewnionej ochrony.

[Link](#)

Art. 26 określa zasady dostępu do zatrudnienia dla osób, które są beneficjentami ochrony międzynarodowej.

1. Kraje członkowskie autoryzują beneficjentów ochrony międzynarodowej do zaangażowania w aktywność zawodową jako pracownik lub samo-zatrudniony na podstawie zasad mających generalne zastosowanie dla profesji oraz dla służby publicznej, natychmiast po udzieleniu ochrony.
2. Kraje członkowskie zapewnią aktywności takie jak samozatrudnienie, szanse edukacyjne dla dorosłych, szkolenie zawodowe, włączając w to kursy szkoleniowe dla podniesienia kwalifikacji, praktyczne doświadczenie w miejscu pracy oraz usługi doradcze świadczone przez urzędy pracy, dostępne dla beneficjentów ochrony międzynarodowej na warunkach takich samych jak dla obywateli danego kraju.
3. Kraje członkowskie będą dążyć do zapewnienia pełnego dostępu dla beneficjentów ochrony międzynarodowej dla aktywności wymienionych w paragrafie 2.
4. Stosuje się prawo obowiązujące w państwach członkowskich dotyczące wynagrodzeń, dostępu do systemów zabezpieczenia społecznego w odniesieniu do pracy najemnej lub działalności na własny rachunek oraz innych warunków zatrudnienia.

**Dyrektywa
2011/98/UE
w sprawie
procedury jednego
wniosku o jedno
zezwolenie dla
obywateli państw
trzecich na pobyt
i pracę na
terytorium państwa
członkowskiego
oraz w sprawie
wspólnego zbioru
praw dla
pracowników
z państw trzecich
przebywających
legalnie w państwie
członkowskim**

Dyrektywa chce ustanowić "procedurę pojedynczej aplikacji w celu zdobycia pojedynczego pozwolenia dla obywatela kraju trzeciego na pobyt w celu zatrudnienia na terenie kraju członkowskiego, w celu uproszczenia procedur przyjęcia tych obywateli oraz zapewnienia kontroli ich status", jak stwierdzono w artykule 1 dyrektywy.

[Link](#)

Uwzględniając główny temat, dyrektywa ta jest interesująca z dwóch głównych powodów:

- Pierwszy zakres stwarza procedurę dla TCN (obywateli kraju trzeciego) mającego być przyjętym z powodu pracy w 27 krajach członkowskich UE, wprowadzając procedurę pojedynczej aplikacji dla jednego pozwolenia w celu lepszego zarządzania przepływem migrantów;
- Po drugie, dyrektywa chce zapewnić równe traktowanie pomiędzy obywatelami krajów trzecich a obywatelami krajów członkowskich.

Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej - art. 79

Wszystkie następujące dyrektywy, artykuły i polityki bazują na artykule 79 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Traktat jest jednym z dwóch traktatów formujących podstawy konstytucyjne Unii Europejskiej. Artykuł 79 Traktatu, w punkcie drugim stwierdza:

[Link](#)

"Dla celów paragrafu 1, Parlament Europejski i Rada, działając w zgodzie ze zwykłą procedurą legislacyjną, wprowadzi działania w następujących obszarach: (a) warunki wjazdu i rezydencji oraz standardów w tej sprawie w Krajach Członkowskich dla wiz długoterminowych i pozwoleń na pobyt, włączając w to te, których celem jest łączenie rodzin; (b) definicja praw obywateli krajów trzecich rezydujących legalnie w Krajach Członkowskich, włączając warunki zarządzające wolnością przemieszczania i przebywania w innych Krajach Członkowskich"

Dyrektywa 2013/33/UE Parlamentu Europejskiego i Rady - 26 czerwca 2013

Stwierdza standardy przyjęcia wnioskodawców do ochrony międzynarodowej.

[Link](#)

Artykuły 15 oraz 16 dotyczą zatrudnienia oraz szkolnictwa zawodowego.

Artykuł 15 – Zatrudnienie:

1. Kraje Członkowskie zapewnią, że wnioskodawcy mają dostęp do rynku pracy nie później niż 9 miesięcy od daty, w której aplikacja o ochronę międzynarodową została złożona, jeśli decyzja w pierwszej instancji przez kompetentne władze nie została podjęta, a opóźnienie nie może zostać przypisane wnioskodawcy.
2. Państwa Członkowskie zdecydują o warunkach zapewnienia dostępu do rynku pracy dla wnioskodawcy, w zgodzie ze swoim prawem krajowym, jednocześnie zapewniając wnioskodawcy efektywny dostęp do rynku pracy.
3. Ze względu na politykę rynku pracy państwa członkowskie mogą przyznać pierwszeństwo obywatelom Unii i obywatelom państw będących stronami Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz legalnie przebywającym obywatelom państw trzecich.
4. Dostępu do rynku pracy nie można cofnąć w toku postępowania odwoławczego, jeżeli odwołanie od decyzji odmownej w trybie zwykłym ma skutek zawieszający, do czasu zawiadomienia o decyzji odmownej w sprawie odwołania.

Artykuł 16 – Szkolnictwo zawodowe VET:

Kraje członkowskie mogą umożliwić dostęp wnioskodawców do szkolnictwa zawodowego niezależnie od tego czy mają oni dostęp do rynku pracy. Dostęp do szkolenia zawodowego związanego z umową o pracę zależy od zakresu, w jakim wnioskodawca ma dostęp do rynku pracy zgodnie z art. 15.

Dyrektywa 2014/36/UE w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w

Dyrektywa ta daje możliwość obywatelom krajów trzecich do pobytu na obszarze Unii Europejskiej w celach zatrudnienia jednak tylko na okres nie przekraczający 90 dni, czyli dla pracowników sezonowych mieszkających poza obszarem Unii Europejskiej. Ta dyrektywa ma zastosowanie *"bez uszczerbku dla dorobku Schengen, w szczególności kodeksu wizowego, kodeksu granicznego Schengen oraz rozporządzenia (WE) nr 539/2001"*

[Link](#)

celu zatrudnienia
w charakterze
pracownika
sezonowego

**Dyrektywa
2014/66/UE
w sprawie
warunków wjazdu
i pobytu obywateli
państw trzecich
w ramach
przeniesienia
wewnątrz
przedsiębiorstwa**

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/66/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa przedsiębiorstwa wielonarodowe czasami muszą przenieść pracowników z jednego państwa do innego. Praktyka poszerza doświadczenie jednostki i może zapewnić firmie przyjmującej cenną wiedzę fachową. W ramach wspólnej polityki imigracyjnej Unia Europejska (UE) posiada standardowe zasady rozpatrywania wniosków o przeniesienie i zapewnienia sprawiedliwego traktowania osób zainteresowanych po przybyciu i w trakcie pracy w UE. Ustawodawstwo określa warunki, które mają zastosowanie do obywateli spoza UE (tzw. obywatele państw trzecich) i ich rodzin, gdy są oni przenoszani przez firmę do pracy w jednym lub kilku jej ośrodkach w UE na dłużej niż 90 dni. Nie dotyczy to samo-zatrudnionych, studentów lub osób wyznaczonych przez agencje zatrudnienia.

[Link](#)

**UE narzędzie do
profilowania
umiejętności dla
obywateli krajów
trzecich**

Włączenie migrantów do rynku pracy ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia ich skutecznej integracji ze społeczeństwami przyjmującymi i ich pozytywnego wpływu na gospodarkę UE; oznacza to pełne wykorzystanie ich umiejętności i wykorzystanie ich potencjału gospodarczego. Mogą przyczynić się do rozwiązania problemu niedoborów umiejętności w niektórych sektorach na wszystkich poziomach umiejętności. Zapewnienie migrantom nauki języka, walidacji/uznania ich umiejętności edukacyjnych i zawodowych oraz odpowiedniego przeszkolenia ma zasadnicze znaczenie dla ich ogólnej integracji i pozytywnego wpływu ekonomicznego w społeczeństwach przyjmujących. Walidacja umiejętności i uznawanie kwalifikacji są zatem kluczowymi kwestiami: wśród zatrudnionych wysoko wykształconych obywateli państw trzecich ponad 40% pracuje poniżej poziomu kwalifikacji (tj. w zawodach wymagających średnich lub nawet niskich kwalifikacji). Państwa Członkowskie i Unia Europejska jako całość – a także podmioty gospodarcze – mają zarówno interes, jak i obowiązek dobrego wykorzystania wszystkich umiejętności. Wielojęzyczne narzędzie profilu umiejętności UE dla obywateli państw trzecich jest przeznaczone do użytku przez organizacje oferujące pomoc obywatelom państw trzecich. Pomaga określić umiejętności, kwalifikacje i doświadczenia zawodowe obywateli państw trzecich oraz udzielać im spersonalizowanych porad dotyczących dalszych kroków np. skierowanie do uznania dyplomów, walidacji umiejętności, dalszego szkolenia lub usług wsparcia zatrudnienia.

[Link](#)

**Repozytorium
obietujących praktyk
integracji**

Repozytorium obiecujących praktyk integracji na rynku pracy i integracji społecznej osób ubiegających się o azyl i uchodźców w państwach członkowskich UE. Celem tej bazy danych jest zatem wzmocnienie wzajemnego uczenia się i możliwości przenoszenia między państwami członkowskimi UE najskuteczniejszych polityk w obszarze integracji społecznej i integracji na rynku pracy uchodźców i osób ubiegających się o azyl.

[Link](#)

Ta baza danych przedstawia przykłady bieżących praktyk integracji społecznej i na rynku pracy uchodźców oraz osób ubiegających się o azyl w państwach członkowskich UE. Według administracji krajowej te praktyki są obiecujące lub okazały się skuteczne w danym kraju. Komisja Europejska nie ma oficjalnego stanowiska w sprawie polityk lub środków zawartych w tej bazie danych.

Pracodawcy razem na rzecz integracji

W dniu 23 maja 2017 r. Komisja uruchomiła inicjatywę Pracodawcy Razem Na Rzecz Integracji przy okazji drugiego spotkania Europejskiego Dialogu na temat Umiejętności i Migracji, aby uwidocznic działania pracodawców na rzecz wspierania integracji uchodźców i innych migrantów na rynku pracy. Pracodawcy mogą dołączyć do inicjatywy opisując swoje obecne i przyszłe działania wspierające integrację uchodźców i innych migrantów w ich sile roboczej i poza nią.

[Link](#)

Fundusz Azylu, Migracji i Integracji (Asylum, Migration and Integration Fund - AMIF)

Fundusz Azylu, Migracji i Integracji finansuje kilka ponadnarodowych projektów promujących integrację na rynku pracy. Fundusz Azylu, Migracji i Integracji (AMIF) został utworzony na lata 2014–2020. Jego celem jest promowanie skutecznego zarządzania przepływami migracyjnymi oraz wdrażanie, wzmacnianie i rozwijanie wspólnego unijnego podejścia do azylu i imigracji. Fundusz ten przyczynia się do osiągnięcia celów szczegółowych, takich jak legalna migracja i integracja: wspieranie legalnej migracji do państw UE zgodnie z potrzebami rynku pracy oraz promowanie skutecznej integracji obywateli państw trzecich.

[Link](#)

3

**Polityki dotyczące inkluzyjności
migrantów i uchodźców
na poziomie krajowym
i regionalnym**

3. Hiszpania

Materiały i metody badań hiszpańskich

Głównym źródłem informacji do przygotowania raportu był Portal Imigracyjny Sekretarza Stanu ds. Migracji w Ministerstwie Integracji Społecznej, Bezpieczeństwa Społecznego i Migracji rządu Hiszpanii. Portal zawiera dokładne informacje odnoszące się do spraw procedur imigracyjnych, ich regulacji, programów integracyjnych oraz, spraw interesujących dla migrantów w Hiszpanii.

Inne źródła użyte do przygotowanie tego raportu zostały wymienione poniżej:

- Imigracja i uchodźcy – Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodzin Rządu Katalonii
- Europejska Sieć Migracji – Raporty dla Hiszpanii
- Roczny Raport Polityki Migracyjnej i Azylowej dla Hiszpanii (2019, Europejski Raport Migracyjny)
- Arkusz informacyjny Roczego Raportu Polityki Migracyjnej i Azylowej dla Hiszpanii (2019, Europejski Raport Migracyjny)
- Broszury informacyjne Portalu Imigracyjnego dotyczące studiów, pobytu i/lub pracy w Hiszpanii Sekretarza Stanu ds. Migracji w Ministerstwie Integracji Społecznej, Bezpieczeństwa Społecznego i Migracji rządu Hiszpanii.

Badania podstawowe i polityki krajowe/regionalne

Włączenie migrantów i uchodźców w rynek pracy i system szkolnictwa zawodowego (VET)

Raport podsumowuje główne polityki, akty prawne i praktyki w Hiszpanii dotyczące migrantów i ochrony międzynarodowej koordynowanej przez Sekretarza Stanu ds. Migracji Ministerstwa Włączenia, Bezpieczeństwa Społecznego i Migracji rządu Hiszpanii. W pierwszej kolejności zostały opisane główne procedury dotyczące studiowania, pobytu i/lub pracy w Hiszpanii w sposób zgodny z prawem. Następnie opisano główne polityki dotyczące ochrony międzynarodowej i azylu. Kolejno opisano w jaki sposób jest zorganizowana i stosowana ochrona humanitarna w Hiszpanii. Kolejno zaprezentowano serię danych statystycznych, aby pokazać obecną sytuację w Hiszpanii w odniesieniu do migracji i ochrony międzynarodowej. Na koniec załączono aktualne teksty prawne dotyczące migracji i ochrony międzynarodowej.

Studia, pobyt i praca w Hiszpanii

W tej sekcji zaprezentowano kilka arkuszy informacyjnych dotyczących autoryzacji imigracji, w których zawarto wymagania i warunki uzyskania autoryzacji, procedury, wymaganą dokumentację, terminy, miejsca prezentacji, opłaty itp.

Zatrudnianie pracowników spoza granic w Hiszpanii (źródło: [Portal de Inmigración](#)).

HIRING FOREIGN WORKERS IN SPAIN

System within one month of notification.

Requirements vary according to the foreigner's situation:

- 1. Foreigners on a holding visa in Spain for the purpose of study, research, or work experience**
 - a) Foreigners may obtain a work permit if they meet the requirements stated at the beginning of this leaflet, except those related to the labour market situation and the foreigner's criminal record. The work activity must be compatible with the foreigner's study, research, or training programme; it can be part-time or full-time, but if full-time the total employment time cannot exceed three months. Their stay must not be dependent on the income derived from the activity.
 - b) A residence and work permit may be obtained if:
 - The foreigner meets the requirements stated at the beginning of this leaflet, apart from the national labour market situation; have been in Spain for at least 3 years for the aforementioned purposes; have passed the necessary done a diploma or successfully completed a training and have not received a scholarship or grant from public or private bodies through cooperative development programmes in or of their country of origin.
- 2. Foreigners living in Spain who hold a residence permit in Spain**

Foreigners may obtain a residence and work permit if they meet the requirements stated at the beginning of this leaflet, except the one related to the national labour market situation. In addition, except in the case of holders of a residence permit for family reunification, a year of ordinary residence in Spain is required.
- 3. Foreigners living in Spain due to exceptional circumstances**

Foreigners in this situation (holders of a residence permit only), after a year's residence, may obtain a residence and work permit, and must meet the same requirements stated at the beginning of this leaflet, except the one related to the national labour market situation.

(Note: if the temporary residence permit for exceptional circumstances is not issued with a work permit, this can be applied for during the validity of the residence permit, providing that the applicant meets the requirements stated at the beginning of this leaflet, apart from the national labour market situation).

Further information regarding procedures can be found at: <http://extranjereros.mtin.es>

HIRING FOREIGN WORKERS IN SPAIN

The guidelines contained in this document are purely informative

NPO 790-11-121-4

Further information regarding procedures can be found at: <http://extranjereros.mtin.es>

HIRING FOREIGN WORKERS IN SPAIN

Hiring and admission of non-EU workers in Spain (temporary work and residence permit as an employee)

What are the requirements for authorising their temporary residence and work permit?

- With some exceptions the national labour market situation must allow the hiring of foreign non-EU workers, either because the occupation is included in the National Occupation Shortage List (see <https://www.redtreboja.es>) or by presenting a certificate issued by the Regional Public Employment Service.
- That the employer is registered with Social Security and up to date with SS payments and Tax; they must guarantee the worker continuous employment and have adequate economic, material, and human resources to carry out their business project. The employment contract must comply with the current labour laws.
- That the worker status in Spain is not illegal, does not have a criminal record and, if applicable, and has the titles or qualifications required to exercise the profession in Spain.

What must the employer do?

Submit an application for residence and work permit for the worker, either in person or through a legal representative, to the competent body in the province where the activity will be carried out. This must be accompanied by:

- The employer's national ID or tax ID number. If the employer is a legal entity, then the public deed granting legal representation for the person making the application.
- Evidence, if applicable, of exemption from consideration of the national labour market situation.

- The original employment contract and a copy.
- Proof of economic, material and human resources for the business project.
- A copy of the worker's passport or valid travel document, and training or professional qualifications, if applicable, for the job.

The initial permit is valid for one year and may be restricted to a particular geographical area and activity. It is conditional on the foreigner obtaining a visa, entering Spain, and registering with the Social Security system.

What must the foreign worker do?

Once the permit is granted, the worker must present the visa application in person notwithstanding (notwithstanding exceptions) at the relevant diplomatic mission or consulate, in the month following notification to the prospective employer, together with:

- A copy of the employment contract, stamped by the Foreigners' Office.
- A passport or travel document, valid in Spain and with a minimum validity period of 4 months.
- A criminal record certificate issued by the authorities in the worker's country of origin or countries of residence over the past 5 years, which must not include any acts considered a criminal offence under Spanish law.
- A certificate stating that the applicant does not suffer from any disease that could have a severe impact on public health according to International Health Regulations.

While the visa is being processed, the applicant may be required to appear in person to attend an interview.

Any foreigner who is in an irregular situation in Spain will not be eligible to apply for a visa.

Once the visa has been issued, the worker must enter Spain within the period stated on the visa (not further than 3 months). Within 3 months after entering Spain, the employer requesting the permit must register the worker with Social Security system.

Within one month of being registering with Social Security, the foreigner must apply, in person, for a Foreigner's Identity Number (NIE). If the established period to do so has elapsed, and the foreigner is not registered with Social Security, will be obliged to leave Spain. Failure to do so constitutes a serious offence, for being in the country illegally.

Can residence and work permits be renewed?

Yes, on request from the worker, when their employment continues or they meet certain requirements. The application period is 60 calendar days prior to expiry (application can also be made 90 days after expiry, though it might carry a fine).

Are there any exceptions to this procedure?

Yes. In some cases the national labour market situation is not taken into account; in others, there are exceptions to the obligation to obtain a work permit.

There are also special procedures for: fixed-term and seasonal employment, the transnational provision of services, and cross-border workers, among others.

Hiring non-EU foreigners living in Spain without a work permit.

As a rule, the employer should apply for the residence and work permit for the employee gainful employment. A visa will not be necessary, and the permit will come into effect once the foreigner has registered with Social Security

Further information regarding procedures can be found at: <http://extranjereros.mtin.es>

GOBIERNO DE ESPAÑA MINISTERIO DE TRABAJO E INMIGRACION

Przegrupowanie obcokrajowców w Hiszpanii (więcej informacji znajduje się pod adresem [link](#) oraz na [Portal de Inmigración](#)).

Praca wysoko wykwalifikowanych profesjonalistów z zagranicy – Niebieska Karta UE (więcej informacji znajduje się pod adresem [link](#) oraz na [Portal de Inmigración](#)).

Czasowy pobyt i praca dla zagranicznych naukowców w Hiszpanii (więcej informacji znajduje się pod adresem [link](#) oraz na [Portal de Inmigración](#)).

Pobyt na studia, badania lub trening, mobilność studentów, praktyki nie będące pracą oraz wolontariat obcokrajowców (źródło: [Portal de Inmigración](#)).

The diplomatic mission or consulate will notify you if you have been granted a visa. Then you will have to pick it up within 2 months. If you fail to do so, it will be understood that you have relinquished/abandoned your application and it will be filed.

If your stay is for more than 6 months, you must apply for a Foreigner's Identification Card (TIE) within 1 month after arriving in Spain.

Can my family come with me if I have a study visa?

Yes. The family (spouse, common-law partner, and children under 18 or those with a disability who are not objectively able to provide for their own needs) of a study visa holder or applicant may apply for a visa to enter and stay in Spain for the same duration as the main applicant (student) visa holder.

As well as having a visa, the foreigner must also meet the following requirements:

- Have the financial means to support the family
- Give evidence of the family ties or relationships
- If the stay is for more than 6 months:
 - A medical certificate stating that you do not suffer from any disease that could have a severe impact on public health in accordance with International Health Regulations
 - If the applicant is an adult, proof of the absence of a criminal record in countries of residence over the past 5 years, for any conduct considered a criminal offence in Spain.

If your duration of stay is more than 6 months, your family members will also have to apply for a Foreigner's Identification Card (TIE) within 1 month after arriving in Spain.

Family members are not allowed to work and can not obtain a work permit in Spain.

Can I work in Spain with a study visa?

Yes, provided that the work is compatible with the activity for which the visa was granted, and that the income derived from such work is not required to support you in the country.

If you wish to be employed or self-employed, you must first apply for a work permit and must meet the requirements according to the activity you want to engage in, for the same.

Further information regarding procedures can be found at <http://extranjeros.mtin.es>

STUDY VISA FOR FOREIGNERS UNDERTAKING STUDIES, RESEARCH, TRAINING, STUDENT MOBILITY, UNPAID WORK EXPERIENCE OR VOLUNTARY WORK

The guidelines contained in this document are purely informative

Further information regarding procedures can be found at <http://extranjeros.mtin.es>

GOBIERNO DE ESPAÑA
MINISTERIO DE TRABAJO E INMIGRACION

GOBIERNO DE ESPAÑA
MINISTERIO DE TRABAJO E INMIGRACION

NEPO 790-11-100-6

Foreigners can stay in Spain for a period of more than 90 days if they are planning to carry out any of the following:

- Undertake or further studies in an authorised education centre in a full time programme leading to a diploma or certificate of studies.
- Research or training activities (provided that these do not involve paid employment, in which case a residence and work permit for research must be applied for)
- Participate in a student mobility programme in order to join a secondary education and/or baccalaureate programme in an officially recognised centre
- Unremunerated trainee in a public or private organisation or entity
- Participate in a voluntary service scheme addressing which pursues objectives of general interest.

What do I have to do?

You will have to apply in person at the Spanish diplomatic mission or consulate in your country of residence for a study visa.

Documentation needed for the visa

- An official application form (which can be found at <http://extranjerios.mtin.es>)
- A passport or travel document valid in Spain, with a minimum validity period equal to the duration of the stay
- If a minor arriving alone, permission from parents or legal guardians with confirmation of the entity and planned period of stay
- A guarantee of the financial means necessary, for you and your relatives, to cover the costs of the stay and the return journey to your country
- Public or private health insurance with an insurance company authorised in Spain

- If the duration of the stay is more than 6 months, you will also need:

A medical certificate stating that you do not suffer from any disease that could have a severe impact on public health in accordance with International Health Regulations

If the applicant is an adult, proof of the absence of a criminal record in countries of residence over the past 5 years, for any conduct considered a criminal offence in Spain.

Furthermore, depending on the activity for which the stay permit is applied for:

- If undertaking or furthering studies: acceptance by an education centre authorised in Spain in a full-time programme leading to a qualification/diploma or certificate of study
- If for research or training activities: acceptance by a centre in Spain officially authorised to carry out such activities. In the case of research, this centre should be a University, a centre belonging to the Spanish Council for Scientific Research, or other public or private R&D institution.
- If participating in a student mobility programme:

Acceptance by an officially recognised secondary education and/or baccalaureate school or research centre

Acceptance on a student mobility programme, offered by an organisation officially recognised for that purpose

Evidence that the organisation assumes responsibility for the student throughout their period of stay, particularly with regard to their study fees, living expenses, and return journey to their country.

Evidence that the student has accommodation during their stay with a host family or institution chosen by the organisation running the programme

- Unremunerated trainee: on acceptance, by means of a signed agreement, by a public or private company, or officially recognised professional training centre
- If participating in a voluntary service scheme:

Submission of a signed agreement with the organisation running the scheme, which must include a description of the activities and conditions for undertaking them, the timetable, financial resources available to cover the costs of the trip, upkeep, and accommodation throughout the stay

Evidence that the organisation has taken out civil liability insurance for their activities.

How long does the study visa allow me to stay in Spain?

The duration of stay will be equal to that of the activity you are going to carry out, up one year.

The visa can be extended if you still satisfy the required conditions and can provide evidence that you have passed the relevant exams and meet the requirements to continue your studies, or that the research work is under progress.

To extend your visa you must submit an application within 60 calendar days prior to its expiry, (you can also apply 90 days after expiry, but you might be fined, via the official form, (available at <http://extranjerios.mtin.es>), addressed to the Government Delegate or Sub-Delegate Office in the province where you are carrying out the activity.

Once the visa has been granted, what do I have to do?

**STUDY VISA FOR FOREIGNERS
UNDERTAKING STUDIES, RESEARCH,
TRAINING, STUDENT MOBILITY,
UNPAID WORK EXPERIENCE OR
VOLUNTARY WORK** edición 2011

Further information regarding procedures can be found at:
<http://extranjerios.mtin.es>

Ochrona międzynarodowa i azyl w Hiszpanii

W ramach Sekretariatu Stanu ds. Migracji Generalnej Dyrekcji ds. Integracji i Pomocy Humanitarnej powierzono m.in. rozwój i zarządzanie kompleksowym systemem przyjmowania oraz integrację osób ubiegających się o azyl, uchodźców, bezpaństwowców, osób przyjmowanych w ramach systemu ochrony czasowej, ochrony uzupełniającej.

- Celem tego systemu jest zaspokojenie potrzeb wnioskodawców lub osób korzystających z ochrony międzynarodowej znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji.
- Składa się z sieci publicznych ośrodków recepcyjnych, Ośrodków Recepcji Uchodźców (CAR) oraz środków i programów opieki nad wnioskodawcami i beneficjentami ochrony międzynarodowej zarządzanych przez wyspecjalizowane podmioty non-profit, dotowane na ten cel przez Dyrekcję Generalną Migrantów.
- Granty przyznane organizacjom pozarządowym na przyjęcie i integrację tych, którzy tworzą te grupy są finansowane z funduszy, które pochodzą z budżetu Generalnego Sekretariatu ds. Imigracji otrzymując współfinansowanie, w niektórych programach, z Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Azylowego, Migracyjnego i Integracyjnego.
- Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR), organ Organizacji Narodów Zjednoczonych odpowiedzialny za ochronę uchodźców i osób wysiedlonych z powodu prześladowań lub konfliktów, musi interweniować, zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem, w procedurę przyznawania prawa do azylu. W

oparciu o tę współpracę, UNHCR otrzymuje dotację od Generalnej Dyrekcji ds. Migracji.

Opieka humanitarna w Hiszpanii

Ta sekcja zawiera informacje na temat programu Pomocy Humanitarnej, którym znajdując się w zakresie obowiązków Sekretarza Stanu ds. Migracji, zarządza Generalna Dyrekcja ds. Integracji i Pomocy Humanitarnej.

- Program Humanitarian Attention ma na celu zajęcie się potrzebami imigrantów znajdujących się w trudnej sytuacji z powodu pogorszenia stanu fizycznego oraz braku wsparcia społecznego, rodzinnego i ekonomicznego, którzy docierają do wybrzeży Hiszpanii lub są częścią osiedli, które wiążą się z poważnymi zagrożeniami społecznymi i zdrowotnymi i wymagają natychmiastowych programów działania, aby im zaradzić.
- Program Humanitarian Attention jest zarządzany, będąc w zakresie obowiązków Sekretarza Stanu ds. Migracji, przez Generalną Dyrekcję ds. Integracji i Pomocy Humanitarnej i jest realizowany własnymi środkami, poprzez Centra Tymczasowego Pobytu Imigrantów (CETI), zlokalizowane w Ceuta i Melilla oraz wyspecjalizowane organizacje społeczne non-profit, które są dotowane przez Generalną Dyrekcję ds. Integracji i Pomocy Humanitarnej.
- Przyznawanie dotacji na rozwój programów odbywa się zgodnie z ogólną ustawą o dotacjach 38/2003 z dnia 27 listopada, art. 22.2 i 28. Ramy prawne zawarte są w dekrete królewskim 441/2007 z dnia 3 kwietnia zatwierdzającym regulamin bezpośredni przyznawania dotacji podmiotom i organizacjom prowadzącym akcje pomocy humanitarnej dla imigrantów.

Realizowane zadania:

- **Kompleksowe przyjęcie**, które obejmuje nie tylko zaspokojenie podstawowych potrzeb związanych z zakwaterowaniem i utrzymaniem, ale także zapewnienie narzędzi społecznych, takich jak nauka języka, szkolenie, które sprzyjają ich integracji ze społeczeństwem przyjmującym.
- **Transfer beneficjentów z miejsc zbiórki** (CETI¹, CIE², wybrzeża, osady lub inne miejsca akomodacji) do ośrodków docelowych lub miejsc sieci socjalnej lub rodzinnej.
- **Opieka w nagłych przypadkach** dla dużych grup, która ukierunkowana jest na pomoc humanitarną w nagłych przypadkach wynikającą z faktu dotarcia dużych grup różnych migrantów poprzez granicę morską lub lądową.
- **Uwaga w centrach dziennych** jako instrument do obsługi podstawowych potrzeb beneficjentów dostarczając im znormalizowane środowisko, aby zapobiec w maksymalnym stopniu ich osobistej degradacji i wykluczeniu społecznemu.

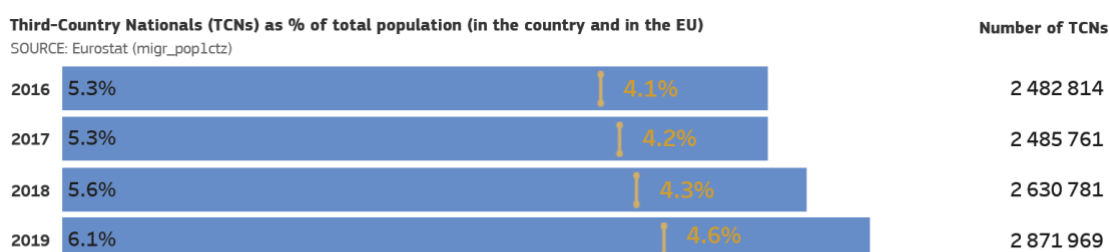
¹ Centro de Estancia Temporal de Inmigrantes

² Centros de internamiento de extranjeros

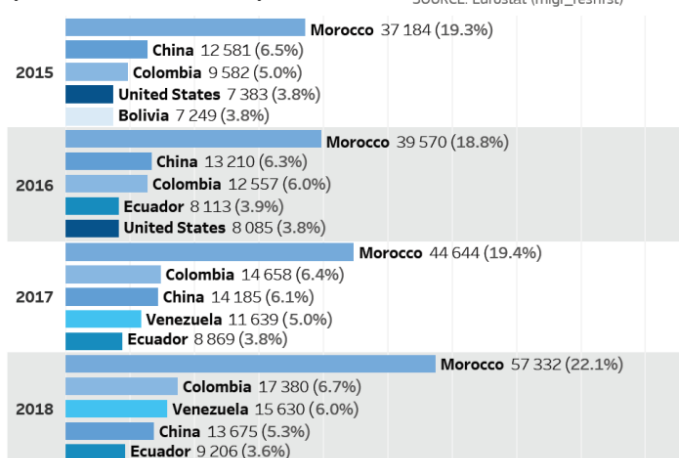
- **Interwencje w ośrodkach**, aby współpracować w wychodzeniu na przeciw potrzebom ludzi, którzy znajdują się w obszarach lub miejscach z warunkami przebywania z wysokim ryzykiem powodowania osobistych, społecznych lub zdrowotnych braków.

Najnowsze statystyki dotyczące migracji i ochrony międzynarodowej w Hiszpanii

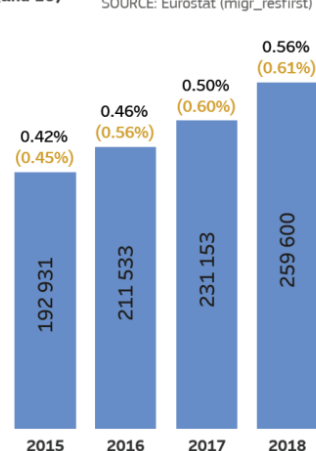
Legalna migracja i mobilność (źródło: European Migration Network, [Spanish national report 2019](#)). Obywatele krajów trzecich stanowią 4.6% populacji Hiszpanii. Ten procent wzrasta w niewielkim stopniu rok do roku. Maroko jest głównym krajem pochodzenia migrantów, następnie Kolumbia, Wenezuela, Chiny i Ekwador. Roczna liczba wydawanych pozwoleń na pobyt to 260,000, a głównym powodem jest łączenie się rodzin.

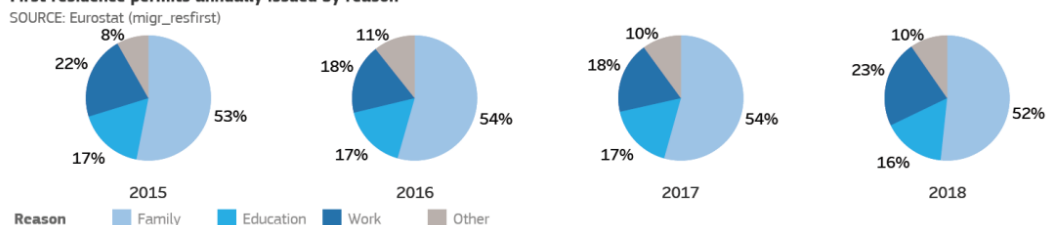
Top 5 nationalities of number of first residence permits annually issued: number of permits and % of total annual permits
SOURCE: Eurostat (migr_resfirst)

First residence permits annually issued: tot. num. and % of tot. pop. in the country (and EU)
SOURCE: Eurostat (migr_resfirst)

First residence permits annually issued by reason
SOURCE: Eurostat (migr_resfirst)

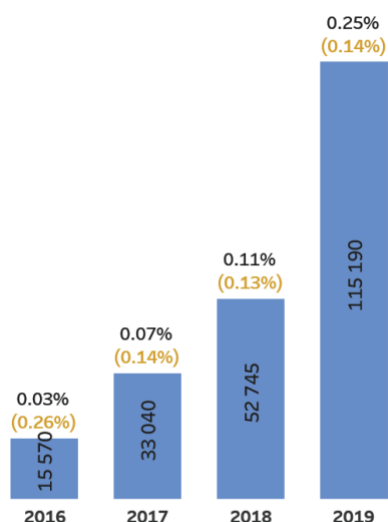
Rysunek 1 Ochrona międzynarodowa, w tym azyl (źródło: Europejska Sieć Migracyjna - [Spanish national report 2019](#))

W 2019 r. liczba osób aplikujących o azyl wyniosła 115,000 i była ponad dwukrotnie większa niż w poprzednim roku. Pięć krajów, z których napływa największa liczba aplikacji o azyl obecnie to: Wenezuela, Kolumbia, Honduras, Nikaragua oraz Salvador. W przybliżeniu 35,000 aplikacji zostało zaakceptowanych w pierwszej instancji, gdzie powodem była ochrona

humanitarna. Najwięcej wniosków o azyl zaakceptowano w przypadku osób pochodzących z Wenezueli.

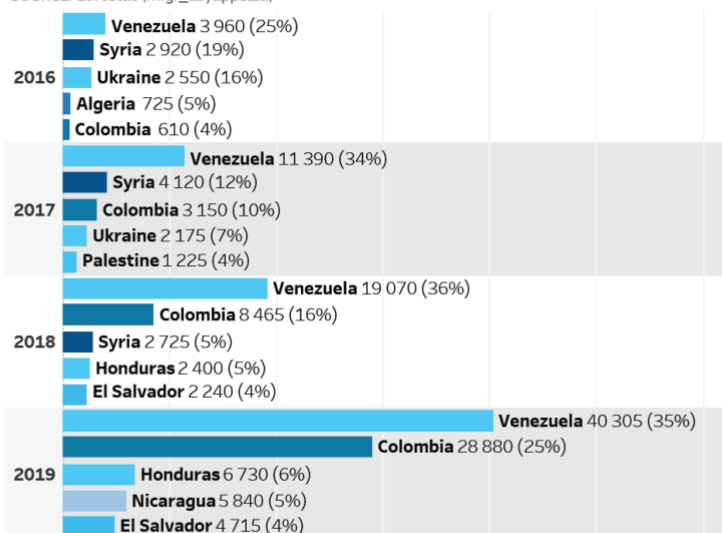
First-time asylum applications: total num. and as % of population in the country (and in EU)

SOURCE: Eurostat (migr_asyappctza, migr_pop1ctz)

Top 5 nationalities of annual number of first-time asylum applications: number of applications and % of total first-time annual applications

SOURCE: Eurostat (migr_asyappctza)

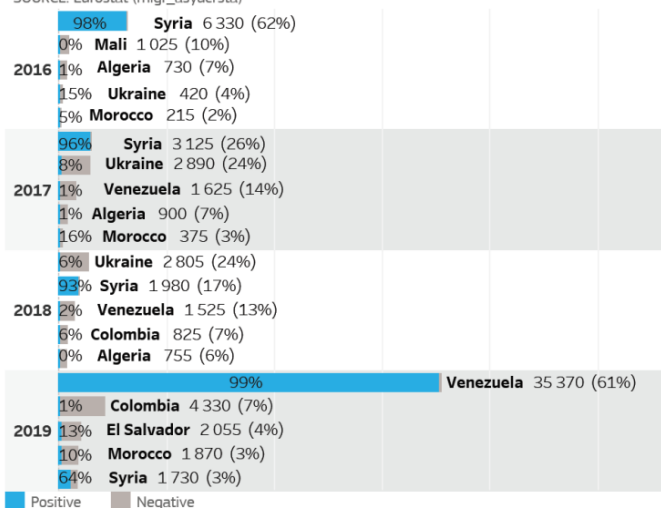
Number of first-instance asylum decisions by outcome (% of total decisions)

SOURCE: Eurostat (migr_asydcfsta)

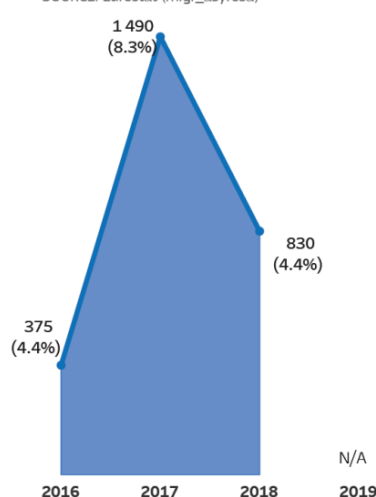
Top 5 nationalities of annual number of first-instance decisions: number of decisions (% of total decisions in the country) and % of positive outcome

SOURCE: Eurostat (migr_asydcfsta)

Third-Country Nationals resettled: absolute number and as % of total resettled in EU

SOURCE: Eurostat (migr_asyresa)

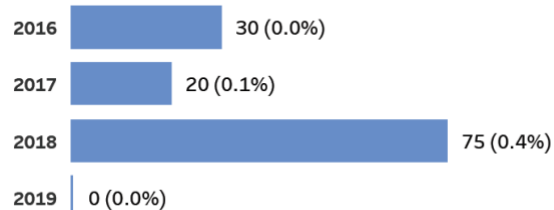

Rysunek 2 Osoby nieletnie bez opiekunów (źródło: Europejska Sieć Migracyjna - Spanish national report 2019)

Liczba osób nieletnich bez opiekunów, którzy aplikowali o azyl w roku 2019 wyniosła zero.

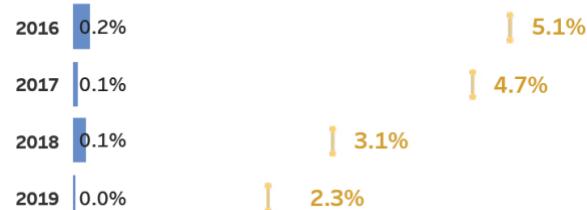
Unaccompanied Minors applying for asylum in the country (and % of total applications from Unaccompanied Minors in EU)

SOURCE: Eurostat (migr_asyunaa)

Unaccompanied Minors as % of first asylum applications (in the country and in EU)

SOURCE: Eurostat (migr_asyunaa)

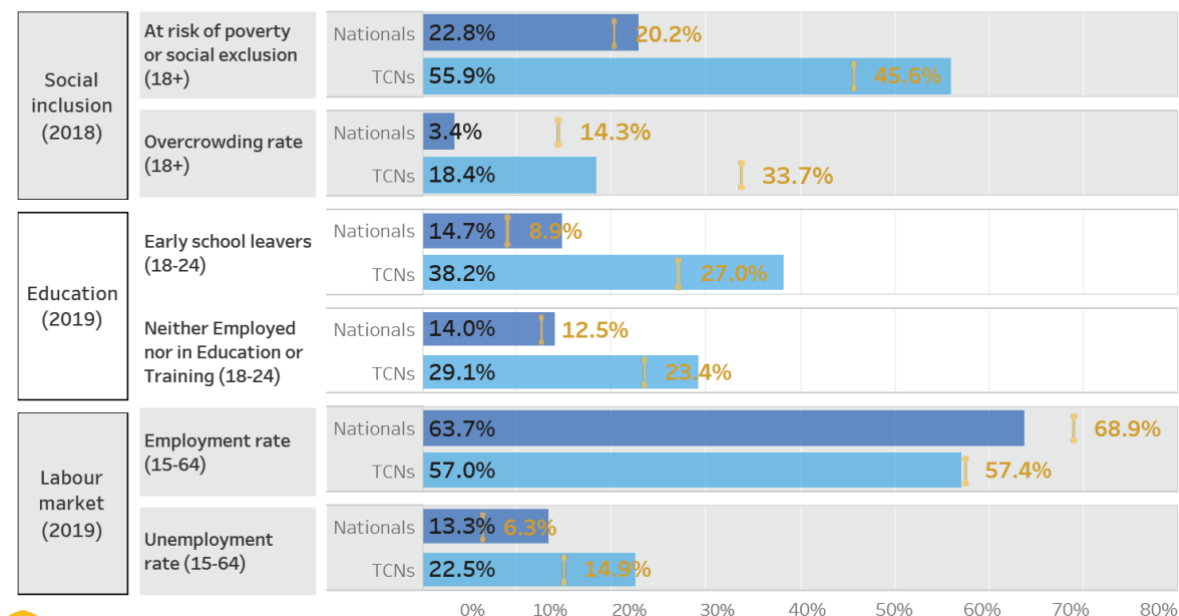

Rysunek 3 Integracja (źródło: Europejska Sieć Migracyjna - [Spanish national report 2019](#))

Poniższy rysunek przedstawia wyraźne nierówności w integracji między obywatelami a obywatelami państw trzecich w zakresie włączenia społecznego, edukacji i rynku pracy.

Integration indicators for nationals of the country (blue) and Third-Country Nationals (TCNs - light blue) in the country (when available). The same indicator is provided in yellow for EU. Data are relative to the last year available.

SOURCE: Eurostat (ilc_peps05, ilc_lvho15, edat_lfse_01, edat_lfse_23, lfsa_ergan, lfsa_urgan)

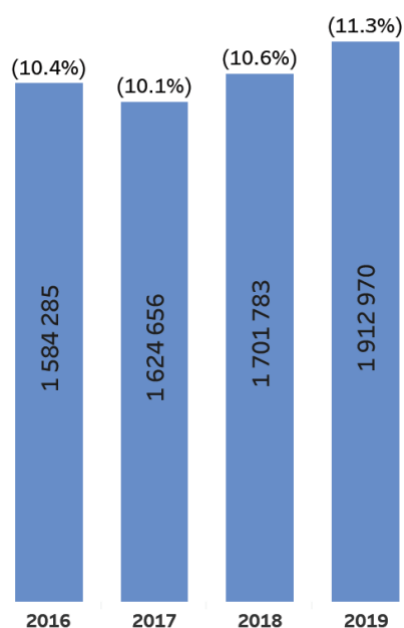
Rysunek 1 Granice, strefa Schengen i wizy (źródło: Europejska Sieć Migracyjna - [Spanish national report 2019](#))

W 2019 r. liczba złożonych aplikacji na wizy krótkoterminowe była bliska 2,000,000, z głównymi krajami pochodzenia wnioskodawców: Rosja, Chiny, Maroko, Algieria i Indie.

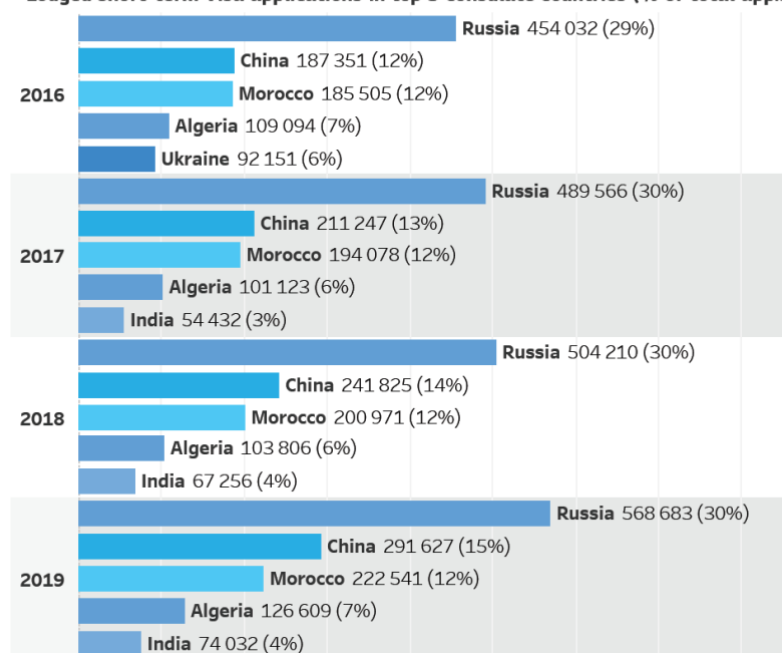

SOURCE: DG Migration and Home Affairs (complete statistics on short-stay visas applications to Schengen States)

Lodged short-term Visa app. (% of Schengen)

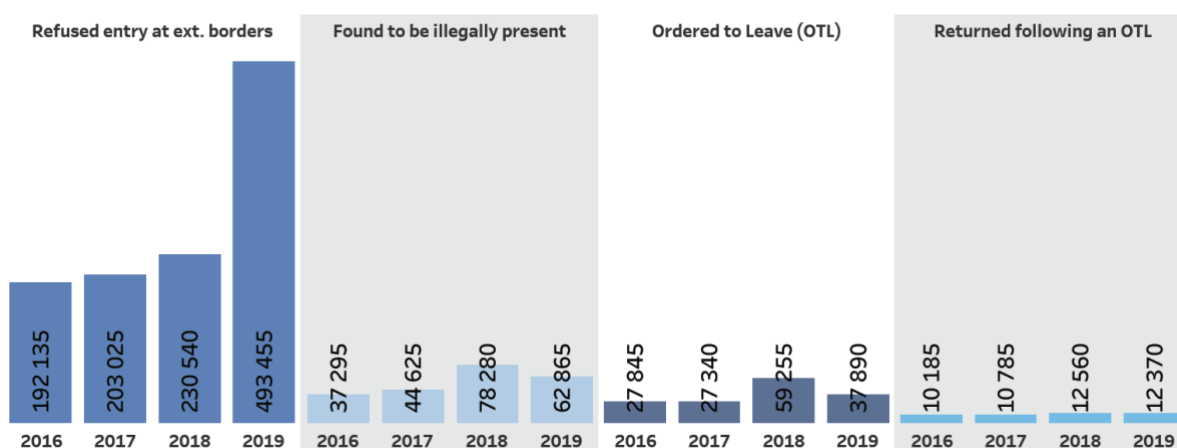
Lodged short-term Visa applications in top 5 consulate countries (% of total app.s)

Rysunek 2 Migracja (źródło: Europejska Sieć Migracyjna - [Spanish national report 2019](#))

W 2019 r. prawie pół miliona osób nie otrzymało pozwolenia na wjazd na teren Hiszpanii. Ponadto wykryto nielegalną obecność ponad 65,000 osób na terytorium Hiszpanii.

SOURCE: Eurostat (migr_eirfs, migr_eipre, migr_eiord, migr_eirtn)

Wykaz polityk dotyczących włączenia migrantów i uchodźców w rynek pracy oraz system szkolnictwa zawodowego (VET)

NR 1

NAZWA POLITYKI	Scalony tekst Dekretu Królewskiego 240/2007 z 16 lutego, dotyczący wjazdu, swobody przemieszczania oraz pobytu w Hiszpanii obywateli Krajów Członkowskich Unii Europejskiej i innych krajów zrzeszonych w porozumieniu o Europejskim Obszarze Gospodarczym.
POZIOM	Krajowy
ROK	2007
KRAJ	Hiszpania
TEMAT	Ustrój dla obywateli Unii Europejskiej
OGÓLNY OPIS	<p>Dekret królewski reguluje warunki wykonywania prawa wjazdu i wyjazdu, swobodnego przemieszczania się, pobytu, stałego pobytu i pracy w Hiszpanii przez obywateli innych państw członkowskich Unii Europejskiej oraz pozostałych państw będących stronami Umowy w sprawie Europejskiego Obszaru Gospodarczego, a także ograniczenia powyższych praw ze względu na porządek publiczny, bezpieczeństwo publiczne lub zdrowie publiczne.</p> <p>Niniejsze rozporządzenie ma również zastosowanie w ramach dekretu królewskiego: Rozporządzenie PRE/1490/2012 z 9 lipca, które określa zasady stosowania art. 7 dekretu królewskiego 240/2007 z 16 lutego o wjeździe, swobodnym przepływie i pobycie w Hiszpanii obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej oraz innych państw będących stronami Umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.</p>
CELE	Opisane w dziale „Ogólny opis”.
LINK	Link

NR 2

NAZWA POLITYKI	Scalony tekst rozporządzenia Organic Law 4/2000 z 11 stycznia, dotyczący praw i wolności obcokrajowców w Hiszpanii i ich integracji społecznej (Zmieniony przez LO 8/2000, LO 14/2003, LO 2/2009, LO 10/2011 i RDL 16/2012).
POZIOM	Krajowy
ROK	2000
KRAJ	Hiszpania
TEMAT	Ogólne zasady imigracji
OGÓLNY OPIS	Zakres tego prawa: - Obcokrajowcy, dla celów aplikacji tego prawa, to osoby bez obywatelstwa Hiszpanii.

- Postanowienia niniejszej Ustawy należy rozumieć w każdym przypadku, bez uszczerbku dla postanowień ustaw szczególnych i traktatów międzynarodowych, których stroną jest Hiszpania.
- Obywatele państw członkowskich Unii Europejskiej oraz ci, do których ma zastosowanie reżim wspólnotowy podlegają przepisom, które go regulują, przy czym niniejsza ustawa ma zastosowanie do tych aspektów, które mogą być korzystniejsze.

CELE	Opisane w dziale „Ogólny opis”.	
LINK	Link	
NR 3		
NAZWA POLITYKI	Scalona wersja Dekretu Królewskiego 557/2011 z 20 kwietnia, która zatwierdza rozporządzenie Organic Law 4/2000, dotyczące praw i wolności obcokrajowców w Hiszpanii i ich integracji społecznej, po jej reformie wprowadzonej przez Organic Law 2/2009 (w brzmieniu nadanym przez Royal Decree 844/2013 z 31 października).	
POZIOM	Krajowy	
ROK	2011	
KRAJ	Hiszpania	
TEMAT	Ogólne zasady migracji	
OGÓLNY OPIS	Zakres aplikacji tego rozporządzenia. 1. Rozporządzenie Organic Law 4/2000 z 11 stycznia, dotyczące praw i wolności obcokrajowców w Hiszpanii oraz ich integracji społecznej, którego tekst został załączony poniżej i jest zatwierdzony. 2. Przepisy rozporządzenia Organic Law 4/2000 z dnia 11 stycznia o prawach i wolności cudzoziemców w Hiszpanii oraz ich integracji społecznej będą stosowane na zasadzie uzupełniającej lub w celach, które mogą być korzystniejsze dla obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej oraz innych osób objętych zakresem dekretu królewskiego 240/2007 z dnia 16 lutego 2007 r. w sprawie wjazdu, swobodnego przemieszczania się i pobytu w Hiszpanii obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i innych państw stron Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym. Podobnie przepisy rozporządzenia Organic Law 4/2000 z 11 stycznia będą stosowane dodatkowo wobec tych, którzy stosują Ustawę 12/2009 z 30 października regulującą prawo do azylu i ochrony uzupełniającej.	
CELE	Opisane w dziale „Ogólny opis”.	
LINK	Link	
NR 4		
NAZWA POLITYKI	Ustawa 12/2009 z 30 października regulująca prawo do azylu i ochrony uzupełniającej	
POZIOM	Krajowy	
[Wpisz tutaj]	[Wpisz tutaj]	[Wpisz tutaj]

ROK	2009
KRAJ	Hiszpania
TEMAT	Zasady azylu
OGÓLNY OPIS	Niniejsza ustawa, zgodnie z postanowieniami ustępu czwartego artykułu 13 Konstytucji, ma na celu określenie warunków, na jakich obywatele państw trzecich i bezpaństwowcy mogą korzystać w Hiszpanii z ochrony międzynarodowej ustanowionej przez prawo, azylu i ochrony uzupełniającej, a także rodzaju tej ochrony międzynarodowej.
CELE	Opisane w dziale „Ogólny opis”.
LINK	Link

NR 5

NAZWA POLITYKI	Dekret Królewski 1325/2003 z 24 października zatwierdzający Rozporządzenie dotyczące zasad ochrony tymczasowej w przypadku masowego napływu wysiedleńców.
POZIOM	Krajowy
ROK	2003
KRAJ	Hiszpania
TEMAT	Zasady azylu
OGÓLNY OPIS	Zatwierdzono rozporządzenie w sprawie systemu tymczasowej ochrony na wypadek masowego napływu wysiedleńców.
CELE	Opisane w dziale „Ogólny opis”.
LINK	Link

NR 6

NAZWA POLITYKI	Dekret Królewski 865/2001 z 20 lipca który zatwierdza Rozporządzenie dotyczące rozpoznawania statusu bezpaństwowości.
POZIOM	Krajowy
ROK	2001
KRAJ	Hiszpania
TEMAT	Zasady azylu
OGÓLNY OPIS	Rozporządzenie dotyczące rozpoznawania statusu bezpaństwowości zostało zatwierdzone.

CELE	Opisane w dziale „Ogólny opis”.
LINK	Link
NR 7	
NAZWA POLITYKI	Ujednolicony tekst Dekretu Królewskiego 203/1995 z dnia 10 lutego, który zatwierdza przepisy dotyczące stosowania ustawy 5/1984 z dnia 26 marca, regulującej prawo do azylu i statusu uchodźcy, zmienione ustawą 9/1994 z dnia 19 maja (zmienione RD 865/2001 z 20 lipca i RD 2393/2004 z 30 grudnia).
POZIOM	Krajowy
ROK	1995
KRAJ	Hiszpania
TEMAT	Zasady azylu
OGÓLNY OPIS	Zatwierdzono rozporządzenie w sprawie stosowania ustawy 5/1984 z 26 marca, regulujące prawo do azylu i statusu uchodźcy, zmienione ustawą 9/1994.
CELE	Opisane w dziale „Ogólny opis”.
LINK	Link

Wnioski

Enklawa kraju (granica z Afryką), język (wspólny z wieloma krajami Ameryki Południowej) i sytuacja gospodarcza (jedna z 20 najważniejszych gospodarek świata) sprawiają, że Hiszpania jest atrakcyjnym celem migracji w celach pobytu w kraju i/lub wjazdu do innych krajów UE.

Rzeczywiste potrzeby migrantów i osób potrzebujących ochrony międzynarodowej i azylu są ogromne, a obecnie przydzielane środki są wyraźnie niewystarczające. Hiszpania posiada jednak polityki, przepisy i praktyki dotyczące migracji i ochrony międzynarodowej. Obecną sytuację w Hiszpanii dotyczącą migracji i ochrony międzynarodowej można podsumować następująco:

- Jeśli chodzi o legalną migrację i mobilność, obywatele państw trzecich stanowią 4,6% ludności Hiszpanii. Głównym krajem pochodzenia jest Maroko, a następnie Kolumbia, Wenezuela, Chiny i Ekwador. Liczba zezwoleń na pobyt wydawanych rocznie to 260 000, a głównym powodem jest łączenie rodzin.
- Jeśli chodzi o ochronę międzynarodową, w 2019 r. liczba wniosków o azyl wynosiła około 115 000, czyli ponad dwukrotnie więcej niż w poprzednim roku. Obecnie pięć największych narodowości pod względem rocznej liczby wniosków o azyl to: Wenezuela, Kolumbia, Honduras, Nikaragua i Salvador. Około 35 000 wniosków

zostało przyjętych w pierwszej instancji, ze względu na ochronę humanitarną. Najwięcej wniosków złożyły osoby pochodzące z Wenezueli.

- Jeśli chodzi o integrację, istnieją obecnie wyraźne nierówności między obywatelami a obywatelami państw trzecich pod względem włączenia społecznego, edukacji i rynku pracy.
- Odnosząc się do nielegalnej migracji, w 2019 prawie pół milionowi osób odmówiono wjazdu na granicach zewnętrznych. Jednocześnie zidentyfikowano prawie 65 000 nielegalnych imigrantów na terytorium Hiszpanii.

4. Włochy

Materiały i metody badań włoskich

Włoskie badania zostały podzielone na dwie główne części. W pierwszej części przeprowadzono analizę ustaw i dekretów, które regulują wjazd i pobyt we Włoszech, a także prawo do pracy dla obywateli państw trzecich, którzy migrują z powodów ekonomicznych. Ta część została opracowana na bazie informacji dotyczących włoskiego ustawodawstwa, przedstawionego na stronie internetowej „gazzetta ufficiale”³, w której wyszczególniono wszystkie odniesienia do aktów prawnych.

Druga część badania miała na celu uwzględnienie wszystkich głównych polityk ostatnich lat, które wpłynęły na obecność migrantów i uchodźców we Włoszech. W tej części analizowano krajowe raporty Ministerstwa Polityki Społecznej i Pracy⁴, które odnotowują zdarzenia w poszczególnych sektorach pracy, w których cudzoziemcy są głównie zatrudnieni we Włoszech. Analizowano raporty Krajowego Instytutu Statystycznego (ISTAT)⁵, który gromadzi corocznie dane dotyczące migrantów i osób ubiegających się o azyl, mieszkających i pracujących we Włoszech.

Uwzględniając dwie części badania, można było zastanowić się nad tym, jak polityka ostatnich lat wpłynęła na dostęp migrantów do włoskiego rynku pracy.

Badania podstawowe i polityki krajowe/regionalne

Włączenie migrantów i uchodźców w rynek pracy i system szkolnictwa zawodowego (VET)

Mówiąc o włączeniu migrantów i uchodźców w rynek pracy we Włoszech jest ważne, aby rozróżnić migrantów ekonomicznych i uchodźców.

³ <https://www.gazzettaufficiale.it/>

⁴ <https://www.lavoro.gov.it/Pagine/default.aspx>

⁵ <https://www.istat.it/>

Jeśli chodzi o pierwszą kategorię osób, włoskim prawem regulującym obecność cudzoziemców w kraju jest „Ustawa o traktacie imigracyjnym”⁶. Tytuł III dekretu ustawodawczego nr 286 z dnia 25 lipca 1998⁷ r. dotyczy uregulowania wjazdu cudzoziemców do Włoch w celu podjęcia pracy. Imigrantami ekonomicznymi nazywamy osoby, które opuszczają swój kraj pochodzenia z powodów czysto ekonomicznych, które nie są w żaden sposób związane z definicją uchodźcy, aby spróbować poprawić swoje warunki życia. Państwo włoskie ustanawia co roku „kwoty wjazdowe” do pracy: Precedens rady ministerstw przewiduje coroczną kwotę dla kilku pracowników, którzy mogą legalnie wjechać do Włoch (tzw. dekret o przepływie) przed 30 listopada. Dekret ten reguluje wjazd obcokrajowców do pracy sezonowej i ustanawia w każdej prowincji biuro ds. imigracji w urzędzie prefektury, które jest odpowiedzialne za całą procedurę związaną z zatrudnianiem podległych pracowników z zagranicy.

Jeśli chodzi o migrantów zarobkowych różni analitycy społeczni stwierdzili, że Włochy wydają się zniechęcać cudzoziemców do legalnego wjazdu z różnych powodów, na przykład mała liczba osób przybywających do kraju z powodów związanych z pracą lub przeszkody, które bardzo utrudniają ludziom życie we Włoszech ze względu na pracę.

Inne jest prawne traktowanie uchodźców lub osób ubiegających się o azyl. W ciągu ostatnich 10-15 lat liczba osób ubiegających się o azyl i uchodźców we Włoszech stale rosła. Ten trend skłonił Europę, a w szczególności kilka krajów europejskich, takich jak Włochy, do skupienia się na zarządzaniu tymi dużymi przepływami ludzi. Warto wziąć pod uwagę kilka dekretów legislacyjnych, które zostały zatwierdzone przez rząd włoski, zgodnie z europejską dyrektywą w sprawie imigracji.

Środki dotyczące dostępu do rynku pracy dla osób ubiegających się o azyl i uchodźców są regulowane odpowiednio dekretami ustawodawczymi 142/2015⁸ i 251/2007⁹.

Dekret ustawodawczy nr 251 z 19 listopada 2007 r. reguluje procedury dotyczące stażu pracy osób mieszkających we Włoszech. Bardzo ważny jest artykuł 25 Dekretu, który mówi:

„Cudzoziemcy, którym nadano status uchodźcy lub status osoby korzystającej z ochrony uzupełniającej są uprawnieni do takiego samego traktowania jak obywatele Włoch w zakresie płatnego zatrudnienia, samozatrudnienia oraz wpisu do rejestrów zawodowych, szkolenia zawodowego i szkolenia w miejscu pracy”.

Dekret ustawodawczy nr 142 z 2015 r., tak zwany „dekret o przyjęciu” reguluje system przyjmowania osób ubiegających się o azyl we Włoszech. Zajmuje się różnymi aspektami, takimi jak ośrodki recepcyjne, prawo do usług sanitarnych, prawo do edukacji, sprawy wydalenia itp.

⁶ In Italian under the acronym T.U.I

⁷ <https://www.camera.it/parlam/leggi/deleghe/98286dl.htm>

⁸ <https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2015/09/15/15G00158/sg>

⁹ <https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2008/01/04/007G0259/sg>

Odnosząc się do prawa do pracy, jest stwierdzone w art. 22 Dekretu, że:

1. Zezwolenie na pobyt w celu ubiegania się o azyl pozwala na podjęcie pracy po sześćdziesięciu dniach od złożenia wniosku, jeżeli procedura rozpatrywania wniosku nie została zakończona i opóźnienia nie można przypisać wnioskodawcy.
2. Pozwolenie na pobyt nie może zostać zamienione na pozwolenie na pobyt dla celów zarobkowych.
3. Wnioskodawca, który wykorzystuje środki przyjęcia, może uczestniczyć w profesjonalnych szkoleniach, które mogą być dostarczonym przez władze lokalne programem dedykowanym do przyjmowania wnioskodawców.

Dekret przewiduje również, że osoby ubiegające się o azyl mieszkające w ośrodkach Systemu Ochrony Osób Ubiegających się i Uchodźców (SPRAR) mogą uczestniczyć w szkoleniu zawodowym, jeśli jest to przewidziane w programach ostatecznie przyjętych przez lokalne jednostki publiczne. Jeśli chodzi o rodzaj oferowanego szkolenia zawodowego, istnieją różne formy i czas trwania, w tym stacjonarne kursy zawodowe, mające pomóc ludziom w stopniowym opuszczaniu ośrodków recepcyjnych, oraz kursy mające na celu wypełnienie obowiązku szkolnego (dla osób poniżej 18 roku życia).

Artykuł 22 stwierdza ponadto: **„Uchodźcy i osoby poszukujące azylu z pozwoleniami na pobyt mogą się zarejestrować w Publicznych Urzędach Pracy (Public Employment Services PES)”**.

W ciągu ostatnich trzech lat prawicowa tendencja włoskiego rządu stwarzała różne przeszkody w procedurze integracji społecznej i zawodowej osób ubiegających się o azyl ze względu na zatwierdzenie tak zwanego „dekretu bezpieczeństwa”. Dekret ten odmawiał migrantom możliwości rozpoczęcia procedury pobytu, co umożliwiłoby im dostęp do szeregu usług, takich jak zapisanie się do centrum zatrudnienia, do szkół zawodowych lub kursów regionalnych.

W ciągu ostatniego roku wprowadzane są pewne zmiany do tego dekretu w celu lepszej integracji ekonomicznej migrantów i uchodźców we Włoszech.

Najnowsze statystyki dotyczące migrantów i ochrony międzynarodowej we Włoszech

W celu określenia rezultatów działań legislacyjnych konieczne jest odniesienie się do wybranych raportów krajowych, w których podano odsetek zatrudnionych migrantów i uchodźców.

We Włoszech duże napływy cudzoziemców odnotowane w pierwszej dekadzie 2000 r. zmniejszyły się w kolejnej, a odsetek migrantów w populacji rezydentów nie wzrósł tak bardzo jak w innych krajach członkowskich OECD. Populacja zagraniczna mieszkająca we Włoszech na dzień 1 stycznia 2019 r. liczyła około 5,2 mln osób (w tym 3 717 mln obywateli z krajów spoza UE), co stanowi 8,7% populacji rezydentów.

Populacja cudzoziemców w wieku produkcyjnym (15 – 64 lata) w 2019 r. wyniosła ponad 4 miliony 33 tysiące osób¹⁰.

Pracownicy w wieku 15 lat i starsi to 2 500 186, poszukujący pracy 401 960 i nieaktywni zawodowo między 15 a 64 rokiem życia 1 175 050. W odniesieniu do zmian odnotowanych w dwuletnim okresie 2018-2019 obserwuje się wzrost liczby zatrudnionych Włochów o prawie 95 tys. osób w ciągu dwunastu miesięcy (w ujęciu procentowym +0,5%), przy jednoczesnym wzroście liczby pracowników zagranicznych w UE (+14 450 osób, co odpowiada +1,8%) i spoza UE (+35 734 osób, co odpowiada +2,2%), łącznie +144 917 pracowników¹¹.

Wzrost zatrudnienia, który dotknął składnik poza-unijny, jest dodatni, ale z różną intensywnością na poziomie terytorialnym: w 2019 r. nastąpiła pozytywna zmiana we wszystkich obszarach, bardziej zrównoważona na północnym wschodzie (+ 4,3%) oraz w Centrum (+ 3,1%, bardziej ograniczona na północnym zachodzie (+0,9%) i w regionach południa (+0,3%).

Stopa bezrobocia jest wysoka w niektórych społecznościach spoza UE, takich jak marokańska (23,0%), ghańska (20,9%), tunezyjska (19,6%), albańska (15,2%) i pakistańska (14,5%). Dla społeczności marokańskiej jest też najwyższa wartość wskaźnika bierności (42,5%), bardzo wysoka również dla Pakistańczyków (38,5%) i Hindusów (38,3%).

W wielu społecznościach warunki zatrudnienia składnika żeńskiego, jak dobrze wiadomo, odgrywają istotną rolę. Stopa bezrobocia cudzoziemek jest bardzo wysoka.

Porównując dane za dwuletni okres 2019-2018, nie wszystkie sektory odnotowują wzrost zatrudnienia cudzoziemców. W rzeczywistości spadki wystąpiły w sektorach usług informacyjnych i komunikacyjnych (-6,2% w trendzie bazowym, spadek spowodowany wyłącznie spadkiem liczby pracowników socjalnych), budownictwie (-2,9%, również w tym przypadku wynikającym z ujemnego tempa wzrostu społeczności) i innych usługach zbiorowych i osobistych (ogółem -2,7%, co odpowiada -3,1% składnika UE). Z drugiej strony zatrudnienie cudzoziemców rośnie przede wszystkim w sektorze usług finansowych i ubezpieczeniowych (+8,1%), w transporcie i usługach magazynowych (+7,9%), w rolnictwie (+6,4%), w przemyśle w rozumieniu wąskim (+6,3 %) oraz w obsłudze nieruchomości, obsłudze firm (+6,1%)¹².

Dostęp do publicznych służb zatrudnienia: w 2019 r. przynajmniej jeden kontakt z publicznymi służbami zatrudnienia zadeklarowało 236 531 cudzoziemców poszukujących pracy przebywających już we Włoszech i legalnie zamieszkujących, z czego niecałe 86 tys. pochodzenia unijnego i niecałe 156 tys. z krajów spoza UE. Udział w ogóle osób poszukujących pracy wynosi 64,5% wśród obywateli UE, 56,1% wśród obywateli spoza UE.¹³

¹⁰ Ministry of Labour and Social Policies, Annual Report - Foreigners in the labour market in Italy, July 2020.

¹¹ Ibid

¹² Ministry of Labour and Social Policies, Annual Report - Foreigners in the labour market in Italy, July 2020.

¹³ Data Science Applications - Studies and Research Department of Anpal Services on RCFL - ISTAT microdata

Młodzi obcokrajowcy we Włoszech

Młodzi cudzoziemcy mieszkający we Włoszech przekraczają milion i stanowią około 40% wszystkich cudzoziemców, którzy wjechali do kraju w 2018 r. Ponad 3/4 młodych obcokrajowców (czyli 75,8%) pochodzi z krajów spoza Unii Europejskiej i posiada niski poziom wykształcenia (59,8% młodych obcokrajowców posiada wykształcenie podstawowe). Liczne studia i badania pokazują, że wiek jest zdecydowanie głównym prognostykiem migracji. Chociaż młodzi ludzie stanowią niewielką część populacji migrantów na arenie międzynarodowej, stanowią oni dużą część rocznych przepływów migracyjnych. Spośród całkowitej liczby obcokrajowców mieszkających we Włoszech w 2019 r. 19,7% populacji stanowią osoby młode w wieku od 15 do 29 lat. Skłonność do migracji wzrasta w wieku młodzieńczym i znacznie spada po ukończeniu 34 roku życia²⁴.

Napływ młodych obcokrajowców we Włoszech z powodów zawodowych wzrósł z ponad połowy zgłoszeń w 2010 r. do 2,7% w 2017 r. W 2010 r. praca była powodem wjazdu dla 54% młodych obcokrajowców (ok. 120 tys. osób). W ciągu siedmiu lat odsetek ten spadł do 2,7%, a następnie wzrósł do 6% (ponad 5,8 tys. osób) w 2018 r. W tym samym roku najwyższy odsetek młodych obcokrajowców przybył do Włoch z innych powodów, m.in. ochrona humanitarna (47,1%), łączenie rodzin (29,9%) oraz edukacja i szkolenia (17,4%). Jednak granice między powodami, które skłaniają młodych cudzoziemców do wyjazdu z kraju nie są precyzyjnie wytyczone, a limity osób należących do jednej lub drugiej grupy są trudne do ustalenia. Młodzi ludzie mogą migrować w celach edukacyjnych, a następnie szukać pracy w kraju docelowym: młodzi ludzie, którzy spotykają się z rodzicami lub młodzi ludzie, którzy dołączają do małżonka, a także młodzi uchodźcy lub osoby ubiegające się o azyl, prędzej czy później zwracają się w stronę poszukiwania pracy.

Współczynnik aktywności młodych z krajów spoza UE zbliża się do 50%.

Sektor produkcyjny jest głównym dostawcą miejsc pracy zarówno dla młodych ludzi z Włoch, jak i z zagranicy. Produkcja zatrudnia 22,4% młodych ludzi spoza UE, 21,5% Włochów i 20,8% młodych ludzi z innych krajów UE.

Większość młodych ludzi spoza UE, 90,4%, ma stanowisko pracownika. Ponad 9 na 10 młodych pracowników z krajów spoza UE koncentruje się na pracach wymagających niskich kwalifikacji i niskich płacach.

Wskaźnik nieregularności pracowników zagranicznych jest wyższy wśród najmłodszych oraz wśród osób pochodzących z innych krajów UE. Nieregularną pracę definiuje się jako pracę niezgodną z obowiązującymi przepisami prawa pracy, ubezpieczeń społecznych i podatków.

Niestety dane dotyczące cech pracowników nieudokumentowanych we Włoszech są skąpe lub nie są dostępne w sposób systematyczny. Ogólnie rzecz biorąc, w kontekstach, w których dostępne są dane, istnieje bezpośredni związek między nieregularnością a statusem migrujących (pracownicy migrujący mają wyższe wskaźniki nieregularności niż pracownicy

²⁴ Ministry of Labour and Social Policies, Annual Report - Foreigners in the labour market in Italy, July 2020.

miejscowi), a nieregularność dotyczy młodych pracowników bardziej niż tych dorosłych. Narodowy Instytut Statystyczny w 2016 r. wskazał wskaźnik nieregularności na poziomie 8,8% dla pracowników włoskich, 22,2% dla pracowników z innych krajów UE i 19,1% dla pracowników spoza UE. Jeśli chodzi o grupy wiekowe, to najmłodszy pracownicy (15 - 24 lata) mają współczynnik nieregularności wynoszący 20,9%, natomiast współczynniki dla grup wiekowych 25 - 34 i 35 - 64 wynoszą odpowiednio 11%, 4% i 8,2%. Ograniczenia te nie pozwalają na interpolację różnych cech indywidualnych w celu obliczenia, na przykład, wskaźnika nieregularności młodych pracowników w podziale na przynależność do jednej z trzech podgrup i płeć¹⁵.

Zebrane dotychczas dane odnoszą się do okresu kończącego się w 2019 r. Konsekwencje dekretu bezpieczeństwa nie zostały jeszcze udokumentowane na poziomie raportowania danych. Nie ulega wątpliwości, że brak możliwości przedstawienia dokumentów pobytowych ze względu na ograniczenia nałożone przez rząd może tylko pogorszyć sytuację zatrudniania migrantów, kiedy liczba nielegalnych imigrantów wzrosła, zwiększając również liczbę bezrobotnych.

Wykaz polityk dotyczących włączenia migrantów i uchodźców w rynek pracy i system szkolnictwa zawodowego (VET)

NR 1

NAZWA POLITYKI	Dekret ustawodawczy z 21 lutego 2014, nr 18 ust.3
POZIOM	Krajowy – Zastosowanie krajowe dyrektywy UE nr 2011/95/UE
ROK	2014
KRAJ	Włochy
TEMAT	Integracja uchodźców lub beneficjentów ochrony międzynarodowej we Włoszech
OGÓLNY OPIS	Na potrzeby planowania interwencji i działań mających na celu promowanie integracji osób korzystających z ochrony międzynarodowej w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych – Departamencie Wolności Obywatelskich i Imigracji ustanowiono Krajową Tablicę Koordynacyjną w celu optymalizacji systemów przyjmowania wnioskodawców i/lub posiadaczy ochrony międzynarodowej przygotowuje się również co dwa lata Krajowy Plan określający kierunki interwencji w celu osiągnięcia skutecznej integracji beneficjentów ochrony międzynarodowej, ze szczególnym uwzględnieniem integracji socjalno-zawodowej, także poprzez promowanie konkretnych „programów spotkań między podażą i popytem na pracę”, dostęp do opieki zdrowotnej i socjalnej, mieszkalnictwa, szkoleń językowych i edukacji, a także walka z dyskryminacją. Plan wskazuje szacunkową liczbę odbiorców integracji oraz konkretne

¹⁵ Ministry of Labour and Social Policies, Annual Report - Foreigners in the labour market in Italy, July 2020.

środki realizacji programowania odpowiednich funduszy europejskich przygotowane przez organ odpowiedzialny. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Urzędu Ministra Integracji, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Regionów, Związku Prowincji Włoch.

UPI i Krajowe Stowarzyszenie Gmin Włoskich (ANCI) są zintegrowane przy planowaniu środków o których mowa w tym przepisie, z przedstawicielem delegowanego Ministra ds. równych szans, z przedstawicielem Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR), przedstawicielem Komisji Krajowej ds. prawa do azylu oraz, w zależności od prowadzonych spraw, przedstawicielami innych administracji lub innych zainteresowanych stron.

CELE	Poprawa włączenia socjalno-zawodowego uchodźców.	
AKTYWNOŚCI	<ul style="list-style-type: none">Narodowy Plan zostanie stworzony co dwa lata mając na celu identyfikację sposobów interwencji w celu osiągnięcia efektywnej integralności odbiorców ochrony międzynarodowej, w kontekście integracji społeczno-zawodowej.Organizacja dedykowanych programów pozwalających na znalezienie relacji pomiędzy podażą miejsc pracy i popytem na nie.	
LINK	Link	
NR 2		
NAZWA POLITYKI	Dekret ustawodawczy nr 142 z 2015 zwany „dekretem przyjęcia”	
POZIOM	<p>Dyrektywa Krajowa 2013/33/EU, tak zwana dyrektywa przyjęcia, zastępuje wcześniejszą dyrektywę 2003/9 / EU.</p> <p>Dyrektywa z 2003 została implementowana w prawo wewnętrzne przez dekret ustawodawczy nr 140/2005, następnie uchylony przez dekret ustawodawczy nr 142/2015, który zastępuje jego zawartość, aktualizując ją z zapisami dyrektywy przyjęcia z 2013.</p>	
ROK	2015	
KRAJ	Włochy	
TEMAT	Zdyscyplinowanie osób poszukujących azylu we Włoszech	
OGÓLNY OPIS	<p>Dekret ustawodawczy reguluje system przyjmowania osób ubiegających się o azyl we Włoszech. Opisano kwestie tj. ośrodki recepcyjne, prawo do usług sanitarnych, prawo do edukacji, sprawy wydalenia itp.</p> <p>Odnosnie prawa do pracy stwierdza się w art.22 Dekretu, że:</p> <ol style="list-style-type: none">Zezwolenie na pobyt w celu ubiegania się o azyl pozwala im na podjęcie pracy, po sześćdziesięciu dniach od złożenia wniosku, jeżeli procedura rozpatrywania wniosku nie została zakończona i opóźnienia nie można przypisać wnioskodawcy.Pozwolenie na pobyt nie może zostać zamienione w pozwolenie na pobyt z powodów zatrudnienia.Wnioskodawcy, którzy korzystają ze środków recepcyjnych, mogą uczestniczyć w profesjonalnych kursach szkoleniowych, ewentualnie	
[Wpisz tutaj]	[Wpisz tutaj]	[Wpisz tutaj]

przewidzianych przez programy władz lokalnych poświęcone przyjmowaniu wnioskodawcy.

CELE	Przyjęcie osób poszukujących azylu we Włoszech
AKTYWNOŚCI	<ul style="list-style-type: none">• Tabela koordynacji krajowej, utworzona w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, z zadaniami adresowania, planowania i programowania w zakresie recepcji, w tym określania kryteriów regionalnego rozmieszczenia miejsc przeznaczonych na cele recepcyjne.• W Tabeli tej corocznie przygotowany jest Krajowy Plan Recepcji, który na podstawie prognoz przyjazdów na dany okres określa potrzebę przeznaczenia miejsc na cele recepcyjne. Wytyczne i programowanie są następnie wdrażane na poziomie terytorialnym za pomocą regionalnych tabel koordynacyjnych. <p>Dekret przewiduje również, że osoby ubiegające się o azyl mieszkające w ośrodkach Systemu Ochrony Osób Ubiegających się i Uchodźców (SPRAR) mogą uczestniczyć w szkoleniu zawodowym, jeśli jest to przewidziane w programach ostatecznie przyjętych przez lokalne jednostki publiczne. Ze względu na rodzaj oferowanego szkolenia zawodowego, istnieją różne formy i czasy trwania, w tym stacjonarne kursy zawodowe, mające pomóc ludziom w stopniowym opuszczaniu ośrodków recepcyjnych, oraz kursy mające na celu wypełnienie obowiązku szkolnego (dla osób poniżej 18 roku życia).</p> <p>Art. 22 – Uchodźcy i osoby ubiegające się o azyl z pozwoleniem na pobyt mogą swobodnie zarejestrować się w Publicznych Służbach Zatrudnienia (PSZ) (Centri per l'Impiego).</p>
LINK	Link
NR 3	
NAZWA POLITYKI	Dekret ustawodawczy nr 251- z 19 listopada 2007
POZIOM	Krajowy – Implementacja dyrektywy europejskiej
ROK	2007
KRAJ	Włochy
TEMAT	Wdrożenie Dyrektywy 2004/83/WE zawierającej minimalne standardy dotyczące nadawania obywatelom państw trzecich lub bezpaństwowcom kwalifikacji uchodźcy lub osoby w inny sposób potrzebującej ochrony międzynarodowej, a także minimalne standardy dotyczące treści uznanej ochrony.
OGÓLNY OPIS	Dekret reguluje procedury dotyczące pośrednictwa pracy dla cudzoziemców mieszkających we Włoszech. Bardzo ważny jest artykuł 25 Dekretu, który stanowi: „Obcokrajowcy, którym przyznano status uchodźcy lub status osoby korzystającej z ochrony uzupełniającej są uprawnieni do takiego samego traktowania, jakie mają obywatele włoscy w zakresie płatnego zatrudnienia, samozatrudnienia oraz wpisu do rejestrów zawodowych, szkolenia zawodowego i szkolenia w miejscu pracy”.

NR 4

NAZWA POLITYKI	Dekret ustawodawczy – z 25 lipca 1998, nr 286 Tytuł III T.U.I
POZIOM	Niepowtarzalny tekst przepisów dotyczących przepisów imigracyjnych oraz przepisów dotyczących sytuacji cudzoziemców
ROK	1998
KRAJ	Włochy
TEMAT	Regulacja przepływów wjazdowych z powodów zawodowych obcokrajowców we Włoszech
OGÓLNY OPIS	<p>Pierwszy „tytuł” tego dekretu zawiera ogólne zasady tego wyjątkowego tekstu; w „tytule” drugim znajdują się artykuły, które regulują przepływ cudzoziemców do Włoch w celach zawodowych. „Trzeci” tytuł dekretu reguluje materię pracy określając przepływ wjazdów w sprawie pracy podległej, w sprawie pracy sezonowej, w sprawie pracy samodzielnej, w innych sprawach itp.</p> <p>Artykuł 2 stanowi równe traktowanie z pracownikiem włoskim. Włochy muszą prowadzić politykę, która promuje równe szanse i równe traktowanie w sprawach pracy i zabezpieczenia społecznego.</p>
CELE	Regulacja strumienia wpływu obcokrajowców
AKTYWNOŚCI	<ul style="list-style-type: none">• Limity wjazdowe do pracy: Precedens rady ministerstw przewiduje coroczną kwotę dla kilku pracowników, którzy mogą legalnie wjechać do Włoch (tzw. dekret o przepływie) przed 30 listopada.• Regulacja wpływu obcokrajowców ze względu na pracę sezonową: dekret.• W każdej prowincji w urzędzie prefektury powstaje biuro ds. imigracji, które jest odpowiedzialne za całą procedurę związaną z zatrudnianiem zagranicznych pracowników na czas określony i nieokreślony. (art.22)
LINK	Link

NR 5

NAZWA POLITYKI	Dekret ustawodawczy z 4 października 2018, nr 113
POZIOM	Pilne przepisy dotyczące ochrony międzynarodowej i imigracji, bezpieczeństwa publicznego, a także środków dotyczących funkcjonowania Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz organizacji i funkcjonowania Narodowej Agencji do spraw administrowania i przeznaczenia mienia zajętego i skonfiskowanego przestępczości zorganizowanej.
ROK	2018
KRAJ	Włochy
TEMAT	Zmiany w dotychczasowych przepisach regulujących wykluczanie migrantów w Ośrodkach dla wydalen oraz inne dyspozycje dotyczące ich zezwolenia na pobyt i ochrony międzynarodowej.

OGÓLNY OPIS	<p>Ustawa wprowadza do poprzednich przepisów regulujących prawa i obowiązki osób ubiegających się o azyl i uchodźców we Włoszech, przepisy dotyczące integracji społecznej i zawodowej:</p> <ul style="list-style-type: none">• Zniesienie ochrony humanitarnej. Artykuł pierwszy Dekretu zawiera nowe przepisy dotyczące udzielania azylu i skutecznie przewiduje uchylenie ochrony ze względów humanitarnych, co przewidywała ujednolicona ustawa o imigracji.• Ograniczenie systemu recepcyjnego. System przyjmowania osób ubiegających się o azyl i uchodźców (SPRAR), zwykły system przyjmowania, którym zarządzają włoskie gminy, będzie ograniczony tylko do tych, którzy już posiadają ochronę międzynarodową lub do małoletnich cudzoziemców bez opieki. Następnie zostanie zmieniony rozmiar i zmieniona nazwa. Pozostali ubiegający się o azyl zostaną przyjęci przez Ośrodki Nadzwyczajne (Cas) i Cara.• Wykluczenie z rejestru osób ubiegających się o azyl. Artykuł 13 Dekretu stanowi, że osoby ubiegające się o azyl nie mogą zarejestrować się w rejestrze, a zatem nie mogą uzyskać dostępu do miejsca zamieszkania.
CELE	Ograniczenia możliwości przyznania pewnego rodzaju ochrony osobom ubiegającym się o azyl oraz niemożność uzyskania prawa do pobytu, który daje im dostęp do różnych usług socjalnych.
AKTYWNOŚCI	Restrykcje systemu przyjęć. Abolicja ochrony humanitarnej. Wyłączenie z rejestru osób ubiegających się o azyl. Wydłużenie zatrzymania w centrach repatriacji. Zatrzymanie w "hotspots" i na przejściach granicznych. Więcej funduszy na repatriację. Uchylenie lub odmowa udzielenia ochrony międzynarodowej. Dekret rozszerza listę przewinień wskutek których nastąpi uchylenie statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej. Tryb przyspieszony przed komisją terytorialną.
LINK	Link
NR 6	
NAZWA POLITYKI	Dekret ustawodawczy z 21 października 2020, nr 130
POZIOM	Pilne przepisy dotyczące imigracji, ochrony międzynarodowej i uzupełniającej, zmiany art. 131-bis, 391-bis, 391-ter i 588 prawa karnego, jak również środki dotyczące zakazu dostępu do budynków użyteczności publicznej oraz miejsc zatrzymań, w celu zwalczania zniekształconego korzystania z sieci oraz regulowanie Krajowego Gwaranta praw osób pozbawionych wolności osobistej. (20G00154)
ROK	2020
KRAJ	Włochy

TEMAT Dekret interweniuje w różne sprawy, najpierw modyfikując tzw. dekrety bezpieczeństwa z 2018 r. i 2019 r., które z kolei zmieniły niektóre przepisy zawarte w ujednoliconej ustawie o imigracji (Dekret ustawodawczy nr 286/1998), a także prawo nr 91/1992 o obywatelstwie i Dekrecie ustawodawczym nr 25/2008 i dekret ustawodawczy nr 142/2015 (wdrażający dyrektywy UE tzw. Procedury oraz dyrektywy UE tzw. Recepcja Wspólnego Europejskiego Systemu Azylowego).

OGÓLNY OPIS W sprawie imigracji dekret „interweniował” w odniesieniu do pozwoleń na pobyt ze względu na pracę. Do kategorii zezwoleń, które już podlegają zamianie, dodano nowe hipotezy dotyczące zezwolenia na szczególną ochronę, klęski żywiołowej, zamieszkania z wyboru, nabycia obywatelstwa lub bezpieczeństwa, uprawiania sportu, pracy artystycznej, powodów religijnych i pomocy nieletnim.

Jeśli chodzi o ochronę międzynarodową, nowy dekret ustanowił proceduralne i istotne zmiany w prawodawstwie. Ten pierwszy zmodyfikował procedury przeprowadzania egzaminów priorytetowych, procedur przyspieszonych, a także zarządzania powtórными wnioskami w fazie wykonania nakazu wydalenia.

W zakresie przyjmowania stworzono nowy System Recepcji i Integracji, który zastępuje SIPROIMI (System Ochrony dla posiadaczy ochrony międzynarodowej oraz dla małoletnich cudzoziemców bez opieki), powracając do systemu podobnego do starego SPRAR (System Ochrony dla osób ubiegających się o azyl i uchodźców).

Art. 5 Dekretu dotyczy wszystkich działań wspierających ścieżkę integracji.

CELE Nowy Dekret po raz kolejny wpłynął na poprzednie ramy prawne dotyczące imigracji i azylu, reformując i w większości uchylając zmiany wprowadzone przez tak zwane „dekrety bezpieczeństwa”.

AKTYWNOŚCI Kierunki działania na rzecz tworzenia form efektywnych, integracyjnych sieci społecznych mających na celu promowanie indywidualnej autonomii cudzoziemców korzystających z ochrony międzynarodowej, dotyczących:

- Treningu językowego.
- Informacji o osobistych prawach i obowiązkach w czasie orientacji.
- Orientacja o dostępie do pracy.

LINK [Link](#)

Wnioski

Włochy nie są krajem, który wyróżnia się w zakresie polityki integracji na rynku pracy dla migrantów i uchodźców. Prawo krajowe (TUI) reguluje ten aspekt. Istnieją różne zezwolenia na pobyt, które pozwalają cudzoziemcom na wykonywanie pracy: od zezwolenia na ochronę międzynarodową po ochronę humanitarną. W takich przypadkach możliwość pracy podlega azyłowi politycznemu. Włochy wciąż muszą poczynić postępy w rozważaniu korzyści płynących z włączenia migrantów zarobkowych na swoim rynku pracy, niezależnie od przyznania ochrony międzynarodowej.

Jednocześnie urzędy muszą uświadamiać firmom korzyści płynące z integracji zawodowej osób z zagranicy. Integracja zawodowa migrantów jest wyzwaniem, które mogą podjąć wszystkie firmy, ponieważ włączenie obcokrajowców oznacza również udział w ich integracji społecznej. A korzyści, pod względem ludzkim i zawodowym, są wielorakie. Dzięki aktywnej polityce pracy firmy mogą być protagonistami efektywnego rozwoju rynku włoskiego i europejskiego. Dzięki społecznej i zawodowej integracji migrantów możliwe będzie również promowanie pełnej autonomii samych pracowników.

Kolejną przeszkodą jest powszechna opinia, że „cudzoziemcy kradną nam pracę”. Zaprzeczają temu dane ISTAT: rynek pracy we Włoszech jest znacznie rozdrobiony, a imigranci i Włosi aspirują do różnych stanowisk. Nawet w tych samych sektorach występuje komplementarność: obcokrajowcy w grupach o niższych kwalifikacjach, a Włosi w grupach wykwalifikowanych i technicznych¹⁶. Podsumowując, faktem jest, że wielopoziomowe wysiłki na rzecz podnoszenia świadomości są niezbędne do poprawy polityki integracji zawodowej migrantów i uchodźców we Włoszech, począwszy od dyrektyw politycznych po większą otwartość firm na przyjmowanie obcokrajowców.

5. Słowenia

Materiały i metody badań słoweńskich

W ramach badań słoweńskich o migrantach i uchodźcach odniesiono się do głównych źródeł informacji dostępnych w sieci. Najważniejsze portale zostały wymienione poniżej:

- Portal Rządowego Biura ds. Opieki i Integracji Migrantów
- Strona internetowa słoweńskiego Biura Pracy
- Sektor Przyjęcia i Opieki
- Sektor Integracji.

Badania podstawowe i polityki krajowe/regionalne

Włączenie migrantów i uchodźców w rynek pracy i system szkolnictwa zawodowego (VET)

Na przestrzeni dziejów migracja miała ogromny wpływ na słoweńską gospodarkę i słoweński rynek pracy. Słowenia formułuje swoją politykę migracyjną od 1991 r., kiedy stała się niezależnym i uznanym na arenie międzynarodowej krajem. Wojna w byłej Jugosławii spowodowała pierwsze duże migracje ludności, która pochodziła głównie z byłych republik jugosłowiańskich. Przed przystąpieniem Słowenii do UE zagraniczni imigranci składali się głównie z dwóch grup o różnym statusie:

1. Imigranci, którzy posiadali obywatelstwo słoweńskie i otrzymali je na podstawie obowiązującej wówczas ustawy o obywatelstwie Republiki Słowenii.
2. Imigranci, którzy mieli status stałego lub czasowego pobytu w Republice Słowenii.

Zatrudnienie cudzoziemców w Słowenii wzrosło. Jest to konsekwencją silnych napływów imigracyjnych z obszarów dawnej i nowej imigracji z innych krajów. W 1991 r. otwarto wiele granic w Europie, a emigranci z krajów Europy Wschodniej zaczęli emigrować do Słowenii. Niektóre z tych krajów stały się później częścią UE, gdzie zliberalizowano przepływ pracowników między tymi krajami. Najważniejszym powodem emigracji do Słowenii są czynniki ekonomiczne.

¹⁶ http://www.fondazioneleonemoressa.org/newsite/wp-content/uploads/2017/10/12.10.2017-Rep_Lavoro.pdf

Wraz z regulacją legislacyjną i osobiwościami wynikającymi z nowo uzyskanej niepodległości oraz początkowymi procesami w kierunku demokratyzacji, Słowenia coraz częściej napotykała podobne problemy, jak rozwinięte kraje Europy Zachodniej w ramach UE i strefy Schengen. Aby proces nawiązywania kontaktów z rodziną państw członkowskich UE i innych ważnych organizacji międzynarodowych zakończył się sukcesem, Słowenia musiała zharmonizować politykę imigracyjną z zobowiązaniami międzynarodowymi¹⁷ i humanitarnymi.

W tym celu w 1999 r. przyjęto Rezolucję w sprawie polityki imigracyjnej Republiki Słowenii¹⁸, która określiła trzy główne filary, na których opiera się polityka imigracyjna w Słowenii w zakresie ochrony i pomocy dla uchodźców i osób ubiegających się o azyl. Te 3 główne filary to: integracja imigrantów ze społeczeństwem słoweńskim, zapobieganie nielegalnej migracji oraz określenie normatywnych i organizacyjnych rozwiązań niezbędnych do skutecznej i kompleksowej realizacji polityki imigracyjnej.

Podstawowymi instrumentami prawnymi, przy użyciu których prowadzona jest realizacja wytycznych Rezolucji są: Ustawa o cudzoziemcach, regulująca warunki wjazdu i pobytu cudzoziemców; Ustawa azylowa w zakresie statusu uchodźcy i polityki azylowej; Ustawa o kontroli granicznej państwa, która będzie regulować kontrolę granic zgodnie z procedurami integracji z Unią Europejską i Układem Schengen, odpowiednim systemem wizowym i innymi odpowiednimi przepisami sektorowymi.

Ze względu na coraz bardziej złożoną dynamikę przepływów migracyjnych, która wymagała nowych form zarządzania migracjami, takich jak współpraca z innymi krajami i organizacjami międzynarodowymi oraz dążenie do harmonizacji z UE, w 2002¹⁹ r. przyjęto Uchwałę w sprawie polityki migracyjnej Republiki Słowenii, która dodatkowo skonkretyzowała działania i środki realizacji polityki migracyjnej.

Od przystąpienia Słowenii do UE polityka imigracyjna państwa była w dużej mierze zgodna z unijną polityką migracyjną i azylową oraz dorobkiem wspólnotowym, głównie poprzez transpozycję prawodawstwa UE, takiego jak dyrektywy w sprawie migracji i azylu oraz ustanowienie wspólnego europejskiego systemu azylowego²⁰.

Podsumowując w Republice Słowenii ustawodawstwo migracyjne obejmuje następujące instrumenty prawne:

- Konwencję Genewską o Statusie Uchodźcy
- Dyrektywę UE 2013/33 dotyczącą standardów przyjęcia ubiegających się o ochronę międzynarodową
- Konstytucję Republiki Słowenii
- Ustawę o Cudzoziemcach
- Ustawę o Ochronie Międzynarodowej (ZMZ-1)

¹⁷ Council of Europe, United Nations, etc

¹⁸ Official Gazette of the Republic of Slovenia, No. 40/99

¹⁹ Official Gazette of the RS, No. 106 / 2002

²⁰ Slovenija in migracije - <https://emm.si/migracije-in-slovenija/>

- Ustawę o Ochronie Międzynarodowej
- Dekret w sprawie trybu i warunków zapewnienia praw osobom objętym ochroną międzynarodową
- Dekret w sprawie trybu i warunków zapewnienia praw wnioskodawcom ubiegającym się o ochronę międzynarodową
- Dekret o zasadach panujących w ośrodku dla uchodźców
- Dekret o zasadach panujących w ośrodku integracyjnym
- Ustawę o Czasowej Ochronie Osób Wysiedlonych
- Regulaminy do Prawa o Ochronie Tymczasowej Osób Wysiedlonych
- Dekret w sprawie trybu i warunków dla zapewnienia praw osobom objętym ochroną czasową.

Pierwsza słoweńska ustawa o cudzoziemcach weszła w życie w 1999 r. jako jeden z aktów niepodległościowych. Jej niedociągnięcia znalazły odzwierciedlenie przede wszystkim w nieuregulowanej sytuacji prawnej obywateli innych republik byłej Jugosławii, którzy nie wybrali obywatelstwa słoweńskiego lub których wnioski o obywatelstwo zostały odrzucone. Ze względu na zmienione okoliczności ustawa ta przestała obowiązywać. W 1996 r. Republika Słowenii podpisała umowę stowarzyszeniową z Unią Europejską i jednocześnie rozpoczęła wdrażanie procedur harmonizacji prawnej swojego ustawodawstwa z prawodawstwem Unii Europejskiej.

- Artykuł 1 Ustawy o obcokrajowcach stanowi, że **obcokrajowcem, który jest objęty tym prawem, jest każdy kto nie jest obywatelem Republiki Słowenii.**
- Artykuł 2 stanowi, że **przepisy tej ustawy nie mają zastosowania do personelu placówek dyplomatycznych i konsularnych obcych państw w Republice Słowenii oraz personelu innych placówek zagranicznych posiadających status dyplomatyczny w Republice Słowenii.**

Prawo określa:

- sposób w jaki cudzoziemcy mogą wjechać do kraju (przejścia graniczne);
- wydanie wizy (wiza pracownicza, wiza biznesowa - wydawana na wniosek cudzoziemca), a także określa czas trwania wizy;
- pobyt – trzymiesięczny pobyt lub w zakresie dopuszczonym wydaną wizą, chyba że umowa międzynarodowa stanowi inaczej;
- anulowanie pobytu (jak może zostać anulowany i powody anulowania);
- przymusowe wydalenie cudzoziemców;
- przepisy karne.

Nowa ustawa o cudzoziemcach zniósła wizey biznesowe i pracownicze i zastąpiła je zezwoleniem na pobyt. Zatem oprócz zezwolenia na pracę cudzoziemiec potrzebował także zezwolenia na pobyt, które opierało się na zezwoleniu na pracę. Nowa ustawa, znówelizowana w 2002 r., wprowadziła znacząco odmienne podejście do prawnego

uregulowania kwestii cudzoziemców. Ustawa o cudzoziemcach uwzględnia prawo UE w wymiarze merytorycznym, ale zgodnie ze słoweńskimi regulacjami prawnymi. Ustawa ta określa warunki i metody wjazdu, wyjazdu i pobytu cudzoziemców w Republice Słowenii.

Podstawowe zasady polityki migracyjnej w Republice Słowenii:

- Zasada solidarności, międzynarodowego podziału obciążeń i odpowiedzialności (obowiązek zapewnienia ochrony i pomocy uchodźcom; nielegalna migracja i jej konsekwencje).
- Zasada odpowiedzialności wobec obywateli i państwa (regularna, stosunkowo swobodna migracja; migracja osób pochodzenia słoweńskiego oraz odpowiedzialność za zachowanie i rozwój ich tożsamości).
- Zasada poszanowania prawa i praw człowieka, czyli wypełnianie zobowiązań wynikających z umów międzynarodowych, poszanowanie ogólnie przyjętych zasad i porządku prawnego.
- Zasada długoterminowej użyteczności makroekonomicznej.
- Zasada odpowiedzialności historycznej, która buduje koncepcję kontynuacji historii i strukturę relacji międzynarodowych.
- Zasada równości, wolności i kooperacji, która odnosi się przede wszystkim do polityki integracji.

Polityka migracyjna jest skomplikowaną polityką składającą się z osobnych, ale powiązanych i uzupełniających się polityk. Te składowe to:

- Polityka azylowa, która jest częścią polityki uchodźczej, odnosi się do środków stosowanych wobec osób poszukujących azylu oraz tych, którzy azyl otrzymali.
- Polityka zarządzania przepływem migrantów, która odnosi się głównie do nielegalnej imigracji i handlu ludźmi.
- Polityka integracji, która odnosi się do środków oddziałujących na jakość życia imigrantów.
- Polityka imigracji powiązana z regulacjami imigracji: zasady i procedury, które pozwalają obcokrajowcom na wjazd, zatrudnienie i/lub pobyt lub stałe osiedlenie w Republice Słowenii.

Wytyczne polityki migracyjnej w zakresie azylu, imigracji i zatrudnienia obcokrajowców zawarto w:

- Ustawie o cudzoziemcach²¹
- Ustawie o azylu²²
- Ustawie o policji²³
- Ustawie o zatrudnieniu i pracy obcokrajowców²⁴

Warunki zatrudnienia cudzoziemców określają m.in. następujące akty prawne:

²¹ Official Gazette of the Republic of Slovenia 71/2008, above Ztuj

²² Official Gazette of the Republic of Slovenia 51/2006, above the Asylum Act

²³ Official Gazette of the Republic of Slovenia 107/2006, above the Zpol

²⁴ Official Gazette of the Republic of Slovenia 76/2007, above the ZZDT

Ustawa o zatrudnieniu i pracy cudzoziemców, która obejmuje:

Ustawa o zmianie Ustawy o cudzoziemcach

Ustawa o cudzoziemcach definiuje cudzoziemca jako osobę nieposiadającą obywatelstwa Republiki Słowenii i co do zasady ma zastosowanie do wszystkich cudzoziemców, z wyjątkiem uchodźców i osób ubiegających się o azyl.

Wszyscy cudzoziemcy podczas pobytu na terytorium Słowenii zobowiązani są do przestrzegania słoweńskiej konstytucji i ustaw. Dzięki tej ustawie Rząd Republiki Słowenii musi podjąć uchwałę w sprawie polityki migracyjnej i zgodnie z nią może corocznie przyjmować limit pozwoleń na pobyt w danym roku²⁵.

Ustawa określa warunki wjazdu, pobytu i wyjazdu migrantów i stanowi, że cudzoziemcy mogą wjeżdżać i wyjeżdżać ze Słowenii tylko na wyznaczonych przejściach granicznych z ważnym dokumentem podróży oraz, w razie potrzeby, wizą lub dokumentem pobytowym²⁶. Cudzoziemcy, którzy nie potrzebują wizy, mogą przebywać w Słowenii maksymalnie 90 dni²⁷. Każdy cudzoziemiec, który chce przebywać w Republice Słowenii dłużej niż 90 dni, potrzebuje zezwolenia na pobyt. Warunki wydania, rodzaje i definicje określa Ustawa o cudzoziemcach.

Ustawa o zatrudnieniu, samozatrudnieniu i pracy cudzoziemców (ZZSDT), weszła w życie w 2015 r. i określa warunki zatrudnienia, samozatrudnienia i pracy cudzoziemców oraz związane z tym zadania Republiki Słowenii w zakresie regulacji i ochrony rynku pracy. Nowe przepisy są zgodne z zasadą, że cała procedura jest uregulowana w jednym miejscu, a zezwolenie na pobyt i pracę w Republice Słowenii jest wydawane jako jedno zezwolenie.

Republika Słowenii zawiera umowy międzynarodowe określające warunki zatrudnienia, samozatrudnienia i pracy cudzoziemców oraz podejmuje środki ochrony krajowego rynku pracy określone w tej ustawie. Zgodnie z traktatami międzynarodowymi wiążącymi Republikę Słowenii i regulującymi swobodny przepływ pracowników i swobodne świadczenie usług między Państwami Członkowskimi Unii Europejskiej, Europejski Obszar Gospodarczy i Konfederacja Szwajcarska proponuje Zgromadzeniu Narodowemu Republiki Słowenii wprowadzenie i zniesienie środków przewidzianych w traktatach²⁸.

Artykuł 6 tej ustawy stanowi, że prawo do swobodnego dostępu do rynku pracy oznacza, że cudzoziemiec może być zatrudniony, prowadzić działalność na własny rachunek lub pracować w Republice Słowenii bez zgody na jedno zezwolenie lub niebieską kartę UE lub bez zezwolenia na pracę sezonową.

Prawo o azylu określa zasady, warunki i tryb uzyskania statusu uchodźcy dającego jednostce ochronę międzynarodową²⁹. Definiuje uchodźcę jako osobę, której przyznano prawo do azylu,

²⁵ Ztuj, Article 5

²⁶ Ztuj, 6-8 art

²⁷ Ztuj, 6-8 art

²⁸ Transitional period or security clause

²⁹ Zazil, Article 1

a azyl jako ochronę udzielaną cudzoziemcom w Słowenii³⁰. Z kolei Emma Haddad³¹ opisuje uchodźców jako osoby, które zostały zmuszone do opuszczenia swojego pierwotnego środowiska z powodu konfliktu z polityką kraju, w którym żyli, a nowe środowisko, do którego wyemigrowali, zapewniło im międzynarodową ochronę. Konflikty z krajem, w którym mieszkały jednostki są różne i w związku z tym wyróżniamy kilka rodzajów migrantów - uchodźców: migrantów ekonomicznych poszukujących lepszych warunków życia finansowego, migrantów nielegalnych, uchodźców politycznych, bezpieczeństwa, osób ubiegających się o azyl itp., ich liczba na całym świecie szacuje się na około 8,4 mln w 2008 r.³².

Ustawa o azylu stanowi, że każdy cudzoziemiec, który przy wjeździe do Słowenii deklaruje, że zamierza ubiegać się o azyl, musi mieć możliwość wjazdu do kraju³³. Podczas pobytu w Słowenii przyszanje się takim osobom następujące prawa:

- prawo do pobytu czasowego;
- prawo do tłumacza;
- prawo wnioskodawców płci żeńskiej do wyboru płci osoby prowadzącej procedurę azylową;
- prawo do traktowania priorytetowego, opieki, opieki nieletnich, osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, kobiet w ciąży, ludzi samotnych i ofiar przemocy;
- prawo do doradcy dla uchodźców;
- prawo do podstawowej opieki i opieki zdrowotnej;
- prawo do pracy i podstawowej edukacji;
- prawo do darmowej pomocy prawnej;
- prawo do wsparcia finansowego w przypadku zakwaterowania w domach prywatnych³⁴.

Prawo wymaga, aby wszystkie osoby którym Słowenia oferuje ochronę opartą na azylu, respektowały swoje obowiązki:

- muszą respektować prawa i regulacje Republiki Słowenii;
- muszą zawsze być dostępni dla właściwych władz i odpowiadać na ich wezwania;
- muszą zgłosić każdą zmianę adresu i postępować zgodnie z rozkazami dotyczącymi ograniczeń w przemieszczaniu się³⁵.

Najnowsze statystyki dotyczące migracji i ochrony międzynarodowej

Słowenia zaczęła przyjmować imigrantów z innych terytoriów byłej Jugosławii po uzyskaniu niepodległości w 1991 r. Imigranci często mieli rodziny i przyjaciół mieszkających w kraju, a także języki, kultury i struktury społeczne, takie jak w Słowenii. Ułatwiło to ich integrację. Od czasu przystąpienia do Unii Europejskiej w 2004 r., coraz więcej osób spoza UE osiedla się w

³⁰ Zazil, Art. 2

³¹ Director General, Asylum and Protection at UK Home Office

³² Haddad 2008, 23–25

³³ Zazil, Article 7

³⁴ Zazil, Articles 11-16, 43

³⁵ Zazil, Art. 44

tym kraju. Przybycie osób ubiegających się o azyl z Bliskiego Wschodu w 2015 r. jeszcze bardziej wzmocniło ten trend.

Słowenia jest krajem docelowym głównie dla obywateli Bośni i Hercegowiny, Serbii, Kosowa (na podstawie rezolucji UNSC 1244), Macedonii Północnej, Federacji Rosyjskiej, Ukrainy, Chin i Czarnogóry. Według stanu na czerwiec 2019 r. prawie 160 000 obywateli spoza UE miało status rezydenta tymczasowego lub stałego w Słowenii. Słowenia jest również krajem docelowym nielegalnej migracji sezonowej oraz krajem tranzytowym i docelowym dla osób ubiegających się o azyl i migrantów o nieuregulowanym statusie pobytu.

Imigracja i emigracja

Całkowita liczba międzynarodowych migrantów w połowie 2020	278 TYS.
Udział migrantów międzynarodowych jako procent całkowitej populacji w połowie 2020	12.4 %
Całkowita liczba emigrantów w połowie 2020	160.2 TYS.
Miarą netto (imigranci minus emigranci) w ciągu 5 lat poprzedzających	10 TYS.
Różnica w udziale migrantów w całkowitej populacji pomiędzy 2000 a 2020	2.6 %
Udział migrantów kobiet w całkowitej liczbie migrantów w połowie 2020	41.4 %
Udział międzynarodowych migrantów w wieku 19-stu lat lub młodszych przebywających w kraju/regionie w połowie 2020	7,5 %
Udział międzynarodowych migrantów w wieku 65 lat lub starszych przebywających w kraju/regionie w połowie 2020	18,5 %
Przebieg migrantów	
Całkowita liczba migrantów międzynarodowych	12.9 TYS.
Integracja i dobrostan	
Luka w bezrobociu między populacjami urodzonymi za granicą a rodzimymi w krajach OECD	1.6 %
Miara przymusowa	
Całkowita liczba uchodźców w kraju przyjmującym	751
Całkowita liczba uchodźców w zależności od kraju pochodzenia	23
Rozwój	
Otrzymane osobiste przekazy pieniężne (jako % of GDP)	1%
Opinia publiczna	
Procent dorosłych respondentów, którzy raportowali plany przeniesienia się do innego kraju w następnych 12 miesiącach (w przybliżeniu)	1,2

Kontekst

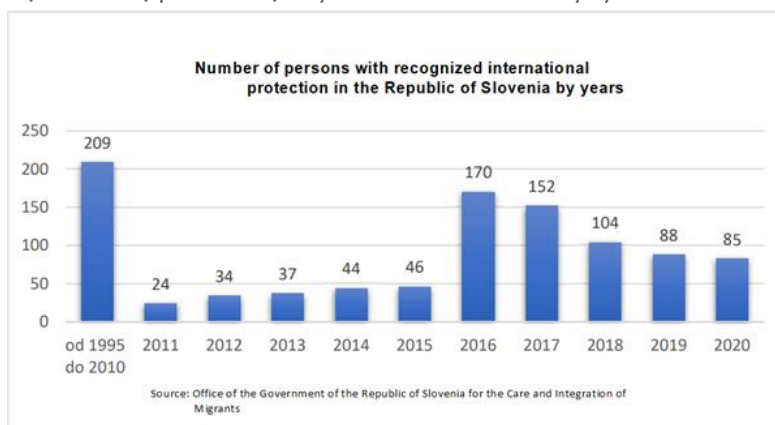
Całkowita populacja w połowie 2020 2.1 MILIONA

Na koniec listopada 2020 r. prawie 200 tys. cudzoziemców (29 397 obywateli UE, 170 342 obywateli państw trzecich) przebywało na podstawie zezwolenia lub zezwolenia na pobyt; 92

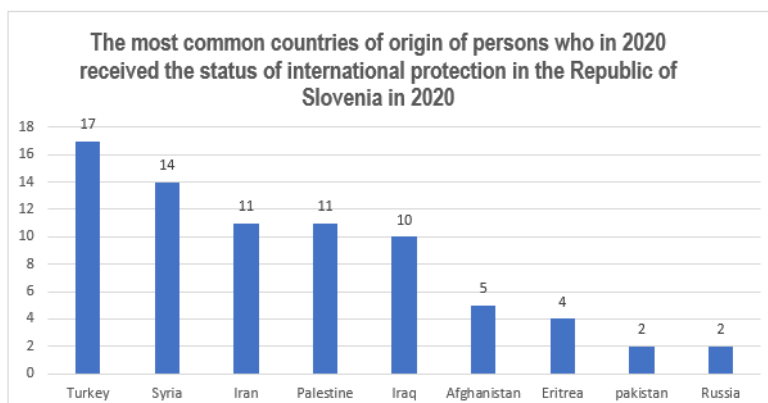
844 obywateli państw trzecich posiadało ważne zezwolenie na pobyt stały, a 77 498 – ważne zezwolenie na pobyt czasowy. Większość dozwolonego pobytu znajduje się w rękach obywateli Bośni i Hercegowiny, a następnie obywateli Kosowa, Macedonii Północnej i Serbii.

W 2020 r. od stycznia do końca listopada wydano 63 226 zezwoleń na pobyt czasowy, 6 305 zezwoleń a pobyt stały. Zgodnie z celem wydawanych zezwoleń na pobyt czasowy, wśród obywateli państw trzecich dominowało jedno zezwolenie na pobyt i pracę (41 338), a następnie stowarzyszenia rodzinne (16 063). Pod koniec listopada zarejestrowano w Słowenii 29 397 obcokrajowców, więc jednostki państwowe musiały potwierdzić ważność wniosków o (stały) pobyt, które zostały wystawione obywatelom UE. Najwięcej zaświadczeń wydano obywatelom Chorwacji, następnie Bułgarii, Włoch i Niemiec.

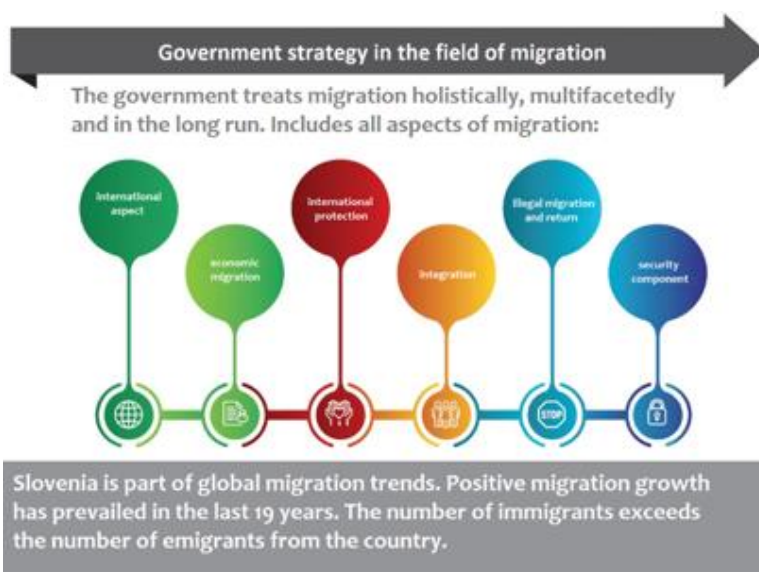
W 2020 r. złożono 3 276 wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej; najwięcej złożyli obywatele Maroka, Afganistanu, Pakistanu i Algierii. Status ochrony międzynarodowej otrzymało 85 osób. Wśród nich pierwsze miejsce zajmują obywatele Syrii i Turcji, następnie obywatele Iranu, a trzecie, po równo, obywatele Iraku i Palestyny.

Rysunek 6 Liczba osób z uznaną ochroną międzynarodową w Republice Słowenii według lat

Rysunek 7 Kraje pochodzenia osób, które w 2020 roku uzyskały status ochrony międzynarodowej w Republice Słowenii

The share of foreign citizens among the population of Slovenia is 6,4 %

Rysunek 3 Rządowa strategia Republiki Słowenii w dziedzinie migracji

Komunikacji Rządu, Rządowego Biura Analiz Makroekonomicznych i Rozwoju oraz Administracji Ochrony i Ratownictwa. Strategia składa się z sześciu horyzontalnych filarów, które są ze sobą powiązane i tworzą kompleksowe podejście do migracji.

Treść poszczególnych filarów została przygotowana i koordynowana przez właściwe departamenty.

Liczba zatrudnionych cudzoziemców wzrosła w ciągu ostatnich pięciu lat o 81%. Na koniec października 2019 r. 11% zatrudnionych stanowili cudzoziemcy (ok. 101 200).

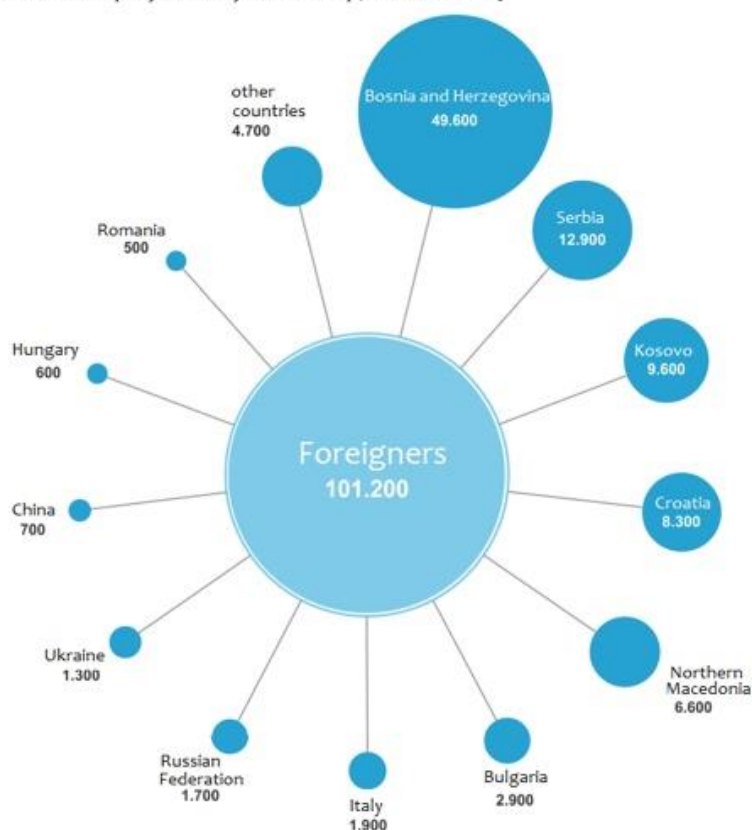
W Umowie Koalicyjnej o Współpracy w Rządzie Republiki Słowenii na kadencję 2018-2022 Koalicja Rządowa postawiła sobie za zadanie przygotowanie kompleksowej umowy migracyjnej.

Strategia oparta na integracji międzyresortowej. W celu przygotowania i monitorowania realizacji Strategii Rządu Republiki Słowenii w zakresie migracji oraz koordynacji działań w zakresie migracji została powołana międzyresortowa grupa robocza.

Członkami grupy roboczej są przedstawiciele wszystkich ministerstw na szczeblu sekretarzy stanu oraz przedstawiciele Kancelarii Premiera, Sova, Policji,

Urzędu ds. Opieki i Integracji Migrantów, Biura

Persons in employment by citizenship, October 2019

Większość zatrudnionych cudzoziemców pochodziła z Bośni i Hercegowiny (49% lub około 49 600), a następnie z Serbii (13% lub około 12 900) i Kosowa (9% lub około 9 600). 96% tych osób było zatrudnionych, a 4% samo-zatrudnionych.

Rysunek 4

Zatrudnione osoby a ich pochodzenie

Wykaz polityk dotyczących włączenia migrantów i uchodźców w rynek pracy i system szkolnictwa zawodowego (VET)

NR 1

NAZWA POLITYKI	Konstytucja Republiki Słowenii
POZIOM	Krajowy
ROK	1991
KRAJ	Słowenia
TEMAT	Ogólny
OGOLNY OPIS	Konstytucja Republiki Słowenii została ratyfikowana przez Zgromadzenie Państwowe w 1991 r. Konstytucja jest podstawowym i najwyższym powszechnym aktem prawnym, a więc aktem o największej mocy prawnej, zawierającym również elementy aktu ideowo-politycznego. W

[Wpisz tutaj]

[Wpisz tutaj]

[Wpisz tutaj]

porównaniu z innymi konstytucjami europejskimi rzadko była nowelizowana, a jej treść nie wpłynęła znacząco na strukturę konstytucyjną i jej kierunek. Zawiera 176 artykułów, które są podzielone na dziesięć sekcji, które następują po preambule:

1. Postanowienia ogólne
2. Prawa człowieka i podstawowe wolności
3. Relacje ekonomiczne i społeczne
4. Regulacje państwowe
5. Samorząd
6. Finanse publiczne
7. Konstytucyjność i praworządność
8. Sąd Konstytucyjny
9. Procedura zmiany Konstytucji
10. Postanowienia przejściowe i końcowe

Konstytucja Republiki Słowenii z 1991 r. jest jednym z najważniejszych dokumentów w historii narodu słoweńskiego. Z jednej strony oznacza to konsolidację i wzmocnienie suwerenności państwa słoweńskiego, ustanowionego 25 czerwca 1991 r. przez Zgromadzenie Narodowe Słowenii wraz z przyjęciem Podstawowej Karty Konstytucyjnej Republiki Słowenii. Z drugiej strony oznacza zabezpieczenie fundamentów demokratycznego systemu politycznego, z naciskiem na ochronę praw człowieka i podstawowych wolności.

CELE	Podstawowy cel konstytucji: ograniczenie przez burżuazję nieograniczonych intencji władcy absolutnego. Jest krótki i dostarcza niezbędnych normatywnych punktów wyjścia dla parlamentarnej formy rządów. Zawiera specjalny rozdział o prawach człowieka, ale spisane są tylko najbardziej podstawowe i trwałe prawa narodu słoweńskiego, są to prawa do samostanowienia, nie ma zapisów programowych, z wyjątkiem podstawowych stosunków gospodarczych i społecznych.
WYNIKI	Prawa i wolności powstały w bardzo różnych okolicznościach jako wynik zróżnicowanych starań różnych grup.
LINK	Link
NR 2	
NAZWA POLITYKI	Konwencja Genewska odnosząca się do statusu uchodźców
POZIOM	Krajowy
ROK	1951
KRAJ	Słowenia
TEMAT	System edukacji (VET); rynek pracy, środowisko pracy
OGÓLNY OPIS	Konwencja dotycząca statusu uchodźców z 1951 r. jest kluczowym dokumentem międzynarodowej ochrony uchodźców. Konwencja określa, kto jest uchodźcą i jaką ochronę prawną, pomoc i prawa socjalne muszą zapewnić uchodźcom państwa sygnatariusze. Jednocześnie Konwencja stanowi, że uchodźca nie może zostać odesłany do kraju, w którym jego życie byłoby zagrożone. Z drugiej strony konwencja określa również obowiązki, jakie

uchodźca ma wobec państwa przyjmującego oraz określa, którym grupom osób (np. zbrodniarzom wojennym) nie przysługuje status uchodźcy.

CELE	Pierwotnym celem tej konwencji była ochrona uchodźców europejskich szukających bezpiecznego schronienia po zakończeniu II wojny światowej. Protokół z 1967 r. rozszerzył jego cel i usunął ograniczenia geograficzne i czasowe. Konwencja stała się więc uniwersalnym instrumentem ochrony w czasach, gdy na całym świecie zaczęli pojawiać się uchodźcy.
AKTYWNOŚCI	Konwencja z 1951 r. nie została zaprojektowana w celu zajęcia się przyczynami – takimi jak naruszenia praw człowieka, konflikty polityczne lub zbrojne, które powodują ucieczkę ludzi z ojczyzny, ale została stworzona w celu zmniejszenia konsekwencji tych sytuacji poprzez zapewnienie ofiarom międzynarodowej ochrony i pomocy, w tym pomocy w przearanżowaniu życia.
WYNIKI	Konwencja dotycząca statusu uchodźców z 1951 r. i protokół z 1967 r. wniosły znaczący wkład w rozwój ważnych regionalnych instrumentów ochrony uchodźców.
LINK	Link

NR 3

NAZWA POLITYKI	Dyrektywa UE 2013/33 w sprawie standardów przyjmowania osób ubiegających się o ochronę międzynarodową
POZIOM	Krajowy, europejski
ROK	2013
KRAJ	Słowenia
TEMAT	System edukacji (VET); Rynek pracy; Środowisko pracy
OGÓLNY OPIS	Dyrektywa określa standardy przyjmowania osób ubiegających się o ochronę międzynarodową w krajach UE. Głównym celem dyrektywy jest ograniczenie wtórnego przemieszczania się w UE z powodu niespójności w warunkach przyjmowania między państwami członkowskimi. Celem dyrektywy jest określenie warunków przyjmowania w celu zapewnienia godnych warunków życia porównywalnych we wszystkich państwach członkowskich.
CELE	Celem niniejszej dyrektywy jest określenie norm dotyczących przyjmowania osób ubiegających się o ochronę międzynarodową (zwanych dalej „wnioskodawcami”) w państwach członkowskich. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do wszystkich obywateli państw trzecich i bezpaństwowców ubiegających się o międzynarodową ochronę na terytorium, w tym na granicy, na wodach terytorialnych lub w strefach tranzytowych państwa członkowskiego, jeżeli są oni wnioskodawcami, którzy mogą przebywać na terytorium, a także członków rodziny, jeżeli są oni zaangażowani w procedurę ochrony międzynarodowej na mocy prawa krajowego o ochronę międzynarodową.
AKTYWNOŚCI	Dyrektywa bardziej szczegółowo reguluje sposoby i warunki przyznawania praw wnioskodawcom ubiegającym się o ochronę międzynarodową w odniesieniu do: <ul style="list-style-type: none">• specjalnego traktowania osób wymagających szczególnej troski, o specjalnych potrzebach,• opieki materialnej w przypadku zakwaterowania w ośrodku azylowym lub

- jego filii (odtąd nazywanej ośrodkami azylowymi),
- pomocy finansowej w przypadku zakwaterowania w prywatnych nieruchomościach,
- opieki w razie wypadku,
- edukacji,
- dostępu do rynku pracy,
- kieszonkowego.

WYNIKI	Lepsze warunki przyjęcia dla wnioskodawców ubiegających się o ochronę międzynarodową
LINK	Link
NR 4	
NAZWA POLITYKI	Dyrektywa 2016/801/EU
POZIOM	Krajowy i europejski
ROK	2016
KRAJ	Słowenia/UE
TEMAT	System edukacji (VET); Rynek pracy; Środowisko pracy
OGÓLNY OPIS	Dyrektywa określa warunki wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań, studiów, staży, wolontariatu, programów wymiany uczniów lub projektów edukacyjnych oraz pracy au pair.
CELE	Celem niniejszej dyrektywy nie jest regulowanie wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu podjęcia zatrudnienia i nie ma na celu harmonizacji przepisów lub praktyk krajowych w odniesieniu do statusu pracowników. Możliwe jest jednak, że w niektórych państwach członkowskich określone kategorie obywateli państw trzecich objęte niniejszą dyrektywą pozostają w stosunku pracy opartym na prawie krajowym, układach zbiorowych lub praktyce. Jeżeli państwo członkowskie uważa, że naukowcy, wolontariusze, stażyści lub pracownicy au pair będący obywatelami państw trzecich pozostają w stosunku pracy, to państwo członkowskie powinno zachować prawo do określenia wielkości napływu danej kategorii lub kategorii zgodnie z art. 79 (5) TFEU.
AKTYWNOŚCI	Główne zmiany zostały podsumowane poniżej. <ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie rezydencji długoterminowej w celu poszukiwania pracy lub rozpoczęcia działalności gospodarczej. Ten cel pobytu będzie przeznaczony dla studentów uczelni wyższych po ukończeniu studiów w kraju oraz dla warsztatów badawczych, które zakończyły działalność badawczą. • Obowiązek uczestnictwa w kursach adaptacyjnych i integracyjnych. Starania o długoterminową integrację cudzoziemców nie będą już dobrowolne – wprowadzony element ograniczy się do odpowiednich obowiązków: warunków pobytu w kraju, które mają być uwzględnione (w niektórych przypadkach), obowiązek uzyskania zezwoleń na pobyt dla uczestników wprowadzającego kursu adaptacyjno-integracyjnego dla nowo przybyłych.

Nowelizacja wprowadza obowiązek ze względu na stwierdzone potrzeby informowania cudzoziemców o ich prawach i obowiązkach niezwłocznie po przyjeździe do nowego kraju.

WYNIKI	Niniejsza dyrektywa powinna przyczynić się do realizacji celu programu sztokholmskiego, jakim jest harmonizacja przepisów krajowych dotyczących warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich.
LINK	Link
NR 5	
NAZWA POLITYKI	Ustawa o cudzoziemcach
POZIOM	Krajowy
ROK	2011
KRAJ	Słowenia
TEMAT	Ustawa określa warunki i metody wjazdu, wyjazdu i pobytu cudzoziemców w Republice Słowenii
OGÓLNY OPIS	Ustawa ta streszcza treść dyrektyw i decyzji Unii Europejskiej. Ustawa o cudzoziemcach reguluje wjazd cudzoziemców do Republiki Słowenii, uzyskiwanie wiz i zezwoleń na pobyt, opuszczanie kraju, dobrowolny powrót i wydalanie cudzoziemców, procedury specjalne oraz organy odpowiedzialne za wykonanie przepisów ustawy. Rozdziały specjalne dotyczą integracji cudzoziemców w Republice Słowenii i ewidencji.
CELE	Ustawa reguluje implementację następujących regulacji Unii Europejskiej: <ul style="list-style-type: none">• Rozporządzenie Rady Europejskiej (EC) Nr 2252/2004 z 13 grudnia 2004 dotyczące standardów funkcji I biometryki w paszportach i dokumentach podróжных wydanych przez Kraje Członkowskie (OJ L 385, 29.12.2004, p. 1).• Rozporządzenie Rady (WE) Nr 539/2001 z 15 marca 2001 wymieniające kraje trzecie, których obywatele muszą być w posiadaniu wiz kiedy przekraczają granicę i tych, którzy są wyłączeni z tego wymagania (OJ 2001 L 81, p. 21). 3. 2001, p.1),• Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/399 z 9 marca 2016 dotyczące zunifikowanego kodeksu zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen) (OJ L 77, 23.3.2016)• Rozporządzenie Rady (WE) nr 380/2008 z dnia 18 kwietnia 2008 r. zmieniające Regulację Rady i Komisji (EC) nr 1030/2002 dające podstawy pod ujednoczony format pozwoleń na pobyt dla obywateli krajów trzecich (OJ L 115, 29.4.2008, p. 1),• Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiające Wspólnotowy Kodeks Wizowy (OJ L 243, 15.9.2009, p. 1, nazywany dalej „kodeksem wizowym”),• Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 265/2010 z dnia

25 marca 2010 r. zmieniające konwencję wykonawczą do układu z Schengen i rozporządzenie (WE) nr 562/2006 w zakresie dotyczącym przepływu osób posiadających wizy długoterminowe (OJ L 85, 31.3.2010, p. 1).

WYNIKI	Implementacja Dyrektywy 2016/801/UE
LINK	Link
NR 6	
NAZWA POLITYKI	Ustawa o ochronie międzynarodowej (ZMZ-1)
POZIOM	Krajowy
ROK	2016
KRAJ	Słowenia
TEMAT	System edukacji (VET), Rynek pracy; Środowisko pracy
OGÓLNY OPIS	Ustawa ta określa podstawowe zasady i gwarancje w postępowaniu o udzielenie ochrony międzynarodowej, tryb uznania, rozszerzenia i cofnięcia ochrony międzynarodowej, czas trwania i treść ochrony międzynarodowej oraz zakres praw i obowiązków osób ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej oraz osób, którym udzielono ochrony międzynarodowej.
CELE	Kompleksowa transpozycja przepisów Wspólnego Europejskiego Systemu Azylowego do prawa krajowego oraz wprowadzenie legalnych, skutecznych i sprawnych procedur azylowych, które zapewniają niezbędną ochronę obywatelom państw trzecich (którzy uzyskali ochronę międzynarodową) umożliwiającą integrację ze społeczeństwem słoweńskim.
AKTYWNOŚCI	Prawo ma zapewnić w praktyce szybsze i skuteczniejsze procedury ochrony międzynarodowej. Ponadto proponowane rozwiązania mają zapobiegać nadużywaniu systemu ochrony międzynarodowej.
WYNIKI	Prawo jest zgodne z dyrektywami europejskimi i ma zastosowanie do wykonania rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE)
LINK	Link

Wnioski

Integracja jest obecnie dominującym terminem w Europie opisującym procesy (i ich konsekwencje) integracji imigrantów w nowym środowisku społecznym. Pomimo dominującego w Europie używania terminu integracja, jego popularność nie jest powszechna i nawet posługujący się nim autorzy wskazują często na jej problemy, które w dużej mierze wynikają ze złożoności pojęcia integracji, charakteryzującej szeroki zakres dynamicznych procesów i sytuacji w różnych obszarach społeczeństwa, może bowiem odnosić się do

[Wpisz tutaj]

[Wpisz tutaj]

[Wpisz tutaj]

jednostek, jak również do grup społecznych lub do społeczeństwa. W przeciwieństwie do tej złożoności, termin integracja jest często używany w bardzo uproszczony sposób na określenie ogólnych procesów integracji imigrantów w życiu społecznym.

Edukacja migrantów jest ważną częścią społeczno-kulturowej integracji migrantów. Badania pokazują, że edukacja dorosłych migrantów musi być regulowana systemowo, aby zapewnić regularne finansowanie i nie zależy wyłącznie od inicjatyw poszczególnych uniwersytetów i szkół prywatnych. Trzeba dążyć do znalezienia tych rozwiązań, ponieważ migracja jest faktem nowoczesności. Nawet jeśli początkowo nie są to obywatele jakiegoś kraju, to państwo musi rozwiązać problem. Tworzenie warunków do nauki i edukacji migrantów i społeczności jest ważnym zadaniem nie tylko edukacji, ale całej polityki w kraju, gdyż rozwiązań trzeba szukać także na poziomie międzypaństwowym czy globalnym. Angażując się w poszukiwanie rozwiązań w tym zakresie, państwo pośrednio rozwiązuje również problem migracji swoich obywateli do innych krajów. Globalizacja, problem ubóstwa, wojen i rozwój transportu to czynniki przyspieszające migrację, która może mieć charakter czasowy lub stały. W obu przypadkach jednostki i społeczeństwo muszą nauczyć się żyć w nowych warunkach.

W Słowenii istnieją programy edukacyjne przeznaczone pierwotnie dla Słoweńców, niemniej jednak są one odpowiednie również dla migrantów, ale należy je dostosować.

Jako członek UE Słowenia formułuje *acquis* w dziedzinie migracji w oparciu o dyrektywę UE, która zostanie dodana, a transpozycja dyrektyw do prawa krajowego nie zapewnia jeszcze ich praktycznej implementacji.

Ustawodawstwo w zakresie migrantów i uchodźców na rynku pracy jest zgodne z dyrektywami i przepisami europejskimi i dotyczy wdrażania Rozporządzenia (UE) Parlamentu Europejskiego i Rady.

6. Polska

Materiały i metody badań polskich

Gromadzenie informacji dla Polski oparto na stronach internetowych, źródłach bibliograficznych oraz konsultacjach. Głównymi źródłami danych [redacted] były dokumenty organów państwowych, akty prawne, roczniki statystyczne. Analizowano również informacje zamieszczone na stronach internetowych organizacji zajmujących się problematyką migrantów i uchodźców.

Poniżej wymieniono najważniejsze strony internetowe:

- strona internetowa Parlamentu Rzeczypospolitej Polskiej (isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/home.xsp).
- bazy danych Głównego Urzędu Statystycznego – GUS (<https://stat.gov.pl/>).

- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji (<https://www.gov.pl/web/mswia-en>).
- Ośrodek Badań nad Migracjami – CMR (<http://www.migracje.uw.edu.pl/>).

Badania podstawowe i polityki krajowe/regionalne

Włączenie migrantów i uchodźców w rynek pracy i system szkolnictwa zawodowego (VET)

14 lutego 2017 r. polski rząd przyjął Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR). Jednym z zaproponowanych projektów strategicznych w SOR jest „Polityka migracyjna Polski”. W dokumencie tym zaprezentowano polski model aktywnej polityki migracyjnej, zakładający m.in. usprawnienie zarządzania procesami emigracyjnymi i imigracyjnymi oraz jako integracja cudzoziemców i zachęcanie ich do osiedlenia się w Polsce z uwzględnieniem bezpieczeństwa państwa.³⁶

W wyniku zwiększonej skali emigracji zarobkowej, wzrostu gospodarczego Polski po wejściu do UE i spadku bezrobocia pojawił się, sygnalizowany przez wielu przedsiębiorców, problem niedoboru siły roboczej, szczególnie w sektorach takich jak rolnictwo i budownictwo. Na szczeblu rządowym i samorządowym podjęto dyskusję na temat możliwości otwarcia polskiego rynku pracy dla cudzoziemców i konieczności zmiany polityki prowadzonej w tym zakresie (Polityka migracyjna Polski 2019).

W latach 2006 - 2011 Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej wprowadziło szereg regulacji umożliwiających podejmowanie działań zmierzających do zatrudnienia cudzoziemców, podjęcia pracy tymczasowej w Polsce, bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę. Regulacje te początkowo dotyczyły obywateli państw graniczących z Polską: Białorusi, Rosji i Ukrainy, a następnie obywateli Mołdawii, Gruzji i Armenii (w ramach Partnerstwa na rzecz Mobilności).

Społeczna Odpowiedzialność Biznesu jest elementem współpracy z fundacjami na rzecz uchodźców i imigrantów. Pozwala na szeroki zakres działań między nimi:

- podniesienie kompetencji cudzoziemców poprzez poprawę znajomości języka polskiego;
- stwarzanie możliwości poszerzania wiedzy w obszarach pozwalających na bardziej aktywny udział w lokalnym rynku pracy i życiu społecznym;
- integracja i aktywizacja cudzoziemców poszukujących pracy w Polsce i wspieranie ich przedsiębiorczości; pomoc w załatwieniu formalności związanych z założeniem firmy.

W oparciu o dokument „Polityka migracyjna Polski 2019” można wskazać wybrane czynniki, które pozwalają na intensyfikację imigracji do Polski:

³⁶ Polityka migracyjna Polski 2019 (Polish migration policy 2019) - <https://interwencjaprawna.pl/wp-content/uploads/2019/06/Polityka-migracyjna-Polski-wersja-ostateczna.pdf>

1. Region Europy Środkowo-Wschodniej zaczął się silnie różnicować pod względem gospodarczym i społecznym. Polska jako jeden z liderów zmian i krajów najdynamiczniej rozwijających się, staje się krajem atrakcyjnym dla mieszkańców obszarów o niższym potencjale gospodarczym.
2. Zmniejszenie barier mobilności, w tym wejście Polski do strefy Schengen, umożliwiło cudzoziemcom przyjeżdżającym do naszego kraju na pobyty średnio- i długoterminowe, swobodne poruszanie się w tym obszarze oraz prowadzenie różnego rodzaju działalności.
3. Wraz z wejściem do UE znacznie wzrosła atrakcyjność Polski w postrzeganiu cudzoziemców nie tylko jako kraju tranzytowego, ale także jako miejsca nauki, pracy i zamieszkania.
4. Masowa emigracja poakcesyjna Polaków przyczyniła się do zmian na polskim rynku pracy, skutkując niezaspokojonym popytem na pracę, zwłaszcza w zawodach należących do tzw. wtórnego sektora rynku pracy.

Od 2008 r. obserwuje się wzrost zainteresowania pobytem cudzoziemców w Polsce. W wyniku rozwoju polskiej gospodarki, zmian demograficznych, presji pracodawców na pozyskiwanie pracowników z zagranicy, również wskutek wydarzeń w państwach ościennych (konflikt na Ukrainie, kryzys gospodarczy w Rosji), napływ cudzoziemców do Polski nabiera coraz większego znaczenia. Liczba imigrantów zarobkowych w Polsce będzie nadal rosła, zważywszy na prognozowane zmiany w strukturze demograficznej Polski, zmiany społeczno-gospodarcze.

Najważniejszymi aktami prawnymi i regulacjami w Polsce dotyczącymi migrantów i uchodźców są:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r.
 - Art. 56 wskazuje, że cudzoziemcy uciekający przed prześladowaniem mogą ubiegać się o status uchodźcy.
 - Konstytucja odwołuje się do prawa i umów międzynarodowych (Konwencja Genewska), które regulują procedurę udzielania ochrony międzynarodowej.
2. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
 - Jest to bez wątpienia najważniejszy i najbardziej szczegółowy akt prawny dotyczący uchodźców.
 - Ustawa o udzielaniu cudzoziemcom ochrony precyzuje podstawy nadania statusu uchodźcy i ochrony uzupełniającej, wdrażając i doprecyzowując w tym zakresie Konwencję Genewską oraz unijne dyrektywy azylowe.
 - Ustawa opisuje zasady i tryb postępowania o udzielenie ochrony międzynarodowej, wskazuje organy administracji właściwe dla tej kategorii spraw oraz rodzaje decyzji, które mogą być podejmowane w takich postępowaniach.

- Ustawa reguluje formę i tryb udzielania pomocy społecznej przewidzianej dla osób ubiegających się o ochronę międzynarodową, a także warunki i zasady np. przymusowego umieszczenia w ośrodku zamkniętym.
3. Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach
 - Ustawa jest ważna dla osób ubiegających się o ochronę międzynarodową, ponieważ jej przepisy nakładają obowiązek opuszczenia Polski na wnioskodawców, którym odmówiono ochrony.
 - Ustawa określa warunki udzielenia zezwolenia na pobyt ze względów humanitarnych – polska krajowa forma ochrony, której uzyskanie oznacza prawo nieuznanego uchodźcy do pozostania w naszym kraju (nie wydaje się wówczas decyzji o wydaleniu).
 4. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 lutego 2016 r. w sprawie wysokości pomocy dla cudzoziemców ubiegających się o ochronę międzynarodową
 - Reguluje kwestie pomocy społecznej dla cudzoziemców oczekujących na wydanie decyzji o udzieleniu ochrony międzynarodowej: jej formę, wysokość, tryb udzielania.

Ochrona międzynarodowa i azyl w Polsce

Cudzoziemcom udziela się ochrony międzynarodowej, jeżeli w kraju pochodzenia grozi mu prześladowanie lub realne ryzyko utraty życia, lub zdrowia. Kwestie te reguluje w Polsce m.in. ujednolicona i silnie związana z prawem Unii Europejskiej Ustawa o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP.

W 2018 r. prawie połowa osób ubiegających się o azyl to nieletni i kobiety – najwyższy wskaźnik w Europie. Wnioski w tej sprawie złożyło 4100 osób. Najwięcej wniosków złożyli obywatele Rosji – 2700 osób, Ukrainy – 466 osób i Tadżykistanu – 144 osoby. Około 1600 cudzoziemców ponownie złożyło wnioski. Warunki udzielenia jednej z form ochrony międzynarodowej spełniło 450 cudzoziemców.³⁷

Według danych GUS (na dzień 31 grudnia 2019) w Polsce mieszkało 2 106 101 cudzoziemców.³⁸

Najnowsze statystyki dotyczące migracji i ochrony międzynarodowej w Polsce

³⁷ Polityka migracyjna Polski 2019 (Polish migration policy 2019) - <https://interwencjaprawna.pl/wp-content/uploads/2019/06/Polityka-migracyjna-Polski-wersja-ostateczna.pdf>

³⁸ GUS

Skala migracji do Polski przez wiele lat po wejściu do UE pozostawała relatywnie niska. Dane ze Spisu Powszechnego przeprowadzonego w 2011 r. wykazały, że na stałe w Polsce mieszkało ok. 63 tys. cudzoziemców, co stanowiło jedynie ok. 0,2% stałych mieszkańców Polski. Analiza innych danych prowadzi do podobnych wniosków – dane rejestrowe wskazują, że w latach 1990-2010 do Polski przybyło (i zarejestrowało się) nieco ponad 130 tys. imigrantów.³⁹

Według danych GUS⁴⁰ (na dzień 31 grudnia 2019 r.) w Polsce mieszkało 2 106 101 cudzoziemców: Ukraina 1 351 418, Białoruś 105 404, Niemcy 77 073, Mołdawia 37 338, Rosja 37 030, Indie 33 107, Gruzja 27 917, Wietnam 27 386, Turcja 25 049, Chiny 23 838, inne kraje 360 541.

Wykaz polityk dotyczących włączenia migrantów i uchodźców w rynek pracy i system szkolnictwa zawodowego (VET)

NR 1

NAZWA POLITYKI	Konstytucja RP z 2 kwietnia 1997 r.
POZIOM	Krajowy
ROK	1997
KRAJ	Polska
TEMAT	Wolności, prawa i obowiązki człowieka i obywatela
OGÓLNY OPIS	Cudzoziemcy uciekający przed prześladowaniami mogą ubiegać się o status uchodźcy
CELE	Tworzenie warunków życia i pracy dla obywateli, migrantów i uchodźców
AKTYWNOŚCI	- Tworzenie aktów prawnych. - Tworzenie organizacji zajmujących się migrantami i uchodźcami.
WYNIKI	Równe traktowanie obywateli i cudzoziemców
LINK	Link

³⁹ Polityka migracyjna Polski 2019

⁴⁰ GUS

NR 2

NAZWA POLITYKI	Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
POZIOM	Krajowy
ROK	2003
KRAJ	Polska
TEMAT	Udzielanie ochrony cudzoziemcom
OGÓLNY OPIS	Ustawa określa zasady, warunki i tryb udzielania cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz organy właściwe w tych sprawach.
CELE	Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemcowi można udzielić ochrony w jednej z następujących form: 1) status uchodźcy; 2) azyl; 3) zgoda na pobyt tolerowany; 4) ochrona tymczasowa.
AKTYWNOŚCI	- Dane osobowe cudzoziemca mogą być przetwarzane w postępowaniach i rejestrach prowadzonych na podstawie tej ustawy. - Postępowanie o nadanie i cofnięcie statusu uchodźcy.
WYNIKI	Reguluje formy i tryb udzielania pomocy społecznej, przewidzianej dla osób ubiegających się o ochronę międzynarodową.
LINK	Link

NR 3

NAZWA POLITYKI	Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach
POZIOM	Krajowy
ROK	2013
KRAJ	Polska
TEMAT	Ochrona międzynarodowa
OGÓLNY OPIS	Ustawa określa zasady i warunki wjazdu, przejazdu przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobytu i wyjazdu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w odniesieniu do cudzoziemców, a także tryb i organy właściwe w tych sprawach.
CELE	Głównymi celami ustawy są: stworzenie nowych postanowień, ustanowienie szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, usprawnienie przekroczenia granicy, wydawania wiz oraz zezwoleń na pobyt czasowy.
AKTYWNOŚCI	- Nakaz opuszczenia Polski przez wnioskodawców, którym odmówiono ochrony. - Udzielenie zezwolenia na pobyt ze względów humanitarnych.

[Wpisz tutaj]

[Wpisz tutaj]

[Wpisz tutaj]

WYNIKI	Warunki pobytu cudzoziemców w Polsce
LINK	Link
NR 4	
NAZWA POLITYKI	Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 lutego 2016 r. w sprawie wysokości pomocy dla cudzoziemców ubiegających się o ochronę międzynarodową
POZIOM	Krajowy
ROK	2016
KRAJ	Polska
TEMAT	Wsparcie dla cudzoziemców
OGÓLNY OPIS	Wsparcie osób przebywających w ośrodku dla cudzoziemców
CELE	Wiele celów np.: rozporządzenie określa wysokość: 1) jednorazowej pomocy finansowej lub wartości bonów upominkowych, na zakup odzieży i obuwia, związanych z pobytem w ośrodku dla cudzoziemców, 2) stałą pomoc finansową, na zakup środków higieny osobistej, związanej z pobytem w ośrodku
AKTYWNOŚCI	Zabezpieczenie potrzeb społecznych
WYNIKI	Bezpośrednia pomoc dla obcokrajowców
LINK	Link

Wnioski

Na podstawie Polskiej Polityki Migracyjnej (2019) można stwierdzić: System integracji cudzoziemców powinien przedstawiać integrację jako pewien obowiązek, a nie tylko jedną z opcji, jaką cudzoziemiec może wybrać. Celem, do którego należy dążyć w tym kontekście, powinna być najpierw skuteczna integracja, a następnie asymilacja danego cudzoziemca.

Z dotychczasowych doświadczeń wynika, że pracownicy zagraniczni odgrywają komplementarną rolę na polskim rynku pracy – podejmują prace nieatrakcyjne dla pracowników rodzimych. Nie oznacza to jednak, że w przyszłości nie będzie zagrożenia konkurencją o te same miejsca pracy, a kwestia ta musi być uwzględniona w założeniach polityki migracyjnej. Ponadto konieczne jest przeciwdziałanie zjawisku monopolizacji zawodów drugorzędnych przez imigrantów, gdyż na dłuższą metę jest ono źródłem

[Wpisz tutaj]

[Wpisz tutaj]

[Wpisz tutaj]

niepokojów społecznych i źródłem konfliktów. Może również prowadzić do dyskryminacji ekonomicznej pracowników ze względu na ich pochodzenie.

W ostatnich latach liczba studentów zagranicznych na polskich uczelniach dynamicznie rośnie, co wynika zarówno z kwestii demograficznych (coraz mniej liczne pokolenia Polaków wkraczające w wiek szkolnictwa wyższego), jak i związanych z nimi potrzeb rozwojowych uczelni, a także z rosnącej atrakcyjności Polski jako kraju UE oraz polskiego systemu edukacyjnego dostosowującego się do potrzeb cudzoziemców.

Rosnący napływ migrantów oznacza również konieczność skutecznego przeciwdziałania nielegalnej migracji (m.in. poprzez aktywną politykę wizową i wzmocnienie ochrony granic), w tym próby wyłudzenia lub wykorzystywania procedur imigracyjnych, lub uchodźczych do celów niezgodnych z deklarowanymi (np. praca w szarej strefie, dalsza migracja do innych krajów UE). Na znaczeniu zyskują również kwestie związane z bezpieczeństwem – na pierwszy plan wysuwają się takie kwestie jak zapobieganie konfliktom i przestępczości, w tym terroryzmowi, aktywny udział służb bezpieczeństwa w procesie legalizacji pobytu cudzoziemców oraz monitorowania ich pobytu i zapewnienia spójności społecznej.

7. Niemcy

Materiały i metody badań niemieckich

 Dane dotyczące integracji uchodźców na rynku pracy nie są szczególnie jednoznaczne. Oficjalne statystyki *Statistisches Bundesamt* nie zawierają żadnych odrębnych liczb i informacji na ten temat. Jednak *Bundesagentur für Arbeit* opublikował w 2020 r. raport "*Arbeitsmarkt Compact*"⁴¹, który dotyczy migracji uchodźców. Ponadto oceniane jest badanie "*Kompetenzzentrum für Fachkräftesicherung (KOFA)*"⁴² z 2020 r. dotyczące integracji uchodźców na niemieckim rynku pracy. Stosowane są ogólnie dostępne regulacje prawne "*Aufenthaltsgesetz (AufenthG)*". Od 2021 r. Niemcy mają również tzw. "*Nationaler Aktionsplan Integration*"⁴³, który mapuje zróżnicowane fazy integracji i rozwija środki służące jej promocji.

⁴¹

https://statistik.arbeitsagentur.de/Statistikdaten/Detail/202003/fluchtmigration/fluchtmigration/fluchtmigration-d-0-202003-pdf.pdf?_blob=publicationFile&v=1

⁴² <https://www.kofa.de/service/news/detailseite/news/kofa-studie-22020-integration-von-fluechtlingen-in-den-arbeitsmarkt>

⁴³ <https://www.nationaler-aktionsplan-integration.de/napi-de/aktionsplan>

Badania podstawowe i polityki krajowe/regionalne

Włączenie migrantów i uchodźców w rynek pracy i system szkolnictwa zawodowego (VET)

Celem raportu jest przedstawienie aktualnej sytuacji w Niemczech w celu porównania jej z innymi krajami UE oraz praca nad dalszym rozwojem i, w razie potrzeby, standaryzacją przepisów i mechanizmów integracji uchodźców.

Wiarygodne dane o sytuacji uchodźców na niemieckim rynku pracy dostępne są przede wszystkim w Federalnej Agencji Pracy. Raport "Labour Market Compact" z marca 2020 r. – Migracja uchodźców daje następujący obraz:

Rynek pracy: Pod koniec 2018 r. w Niemczech przebywało łącznie 1,8 mln uchodźców. W marcu 2020 r. 449,000 uchodźców było zarejestrowanych jako poszukujących pracy, a 210,000 uchodźców było faktycznie bezrobotnych, co stanowi 9% wszystkich bezrobotnych. Do grudnia 2019 r. 360,000 uchodźców uznano za takich, którzy mają niepełne zatrudnienie. 95,000 osób uczestniczyło w programach polityki rynku pracy, 104,000 osób ubiegających się o ochronę korzystało ze wsparcia zewnętrznego, takiego jak kursy integracyjne, a około 1/3 uchodźców rozpoczęła szkolenia.

Struktura bezrobocia: Większość uchodźców w Niemczech, a więc także poszukujących pracy, to młodzi uchodźcy płci męskiej. Ich poziom wykształcenia jest niski, dlatego poszukują głównie pracy pomocniczej, czyli takiej, którą można wykonywać bez żadnych formalnych wymagań w zakresie znajomości języka czy kwalifikacji zawodowych.

Około 140,000 uchodźców pracowało lub szkoliło się w marcu 2020 r. W okresie od października 2019 r. do marca 2020 r. na szkolenie zawodowe wśród uchodźców zgłosiło się łącznie 24,000 osób.

Sytuacja w firmach⁴⁴: Obecnie jedna na cztery firmy (24%) zatrudnia uchodźców lub zatrudniała w okresie ostatnich trzech lat. W Niemczech jest ok. 18,000 firm.

Od 2016 r. odsetek uchodźców zatrudnionych na stałe wzrósł o ponad pięć punktów procentowych, czyli o 50% (z 10,2% do 15,8%). W tym samym okresie wzrósł również odsetek firm zatrudniających osoby ze środowisk uchodźczych jako stażystów (z 7,2% do 10,1%).

Główną przeszkodą w zatrudnianiu uchodźców są niskie umiejętności językowe. Podobnie firmy jako przeszkody w zatrudnianiu uchodźców podają wysiłek wsparcia wymagany dla uchodźców, brak pewności prawnej oraz fakt, że istniejące programy wsparcia nie odpowiadają rzeczywistej sytuacji.

Z drugiej strony firmy, które mają doświadczenie z grupą docelową, postrzegają te rzekome bariery zatrudnienia jako niższe. Niepewność wielu firm wynika w szczególności z nieznanymi ramami prawnymi i możliwością finansowania.

⁴⁴ <https://www.kofa.de/service/news/detailseite/news/kofa-studie-22020-integration-von-fluechtlingen-in-den-arbeitsmarkt>

Zasada obowiązku uzyskania zezwolenia: jeśli pracodawcy w Niemczech chcą zatrudnić osoby ubiegające się o azyl, zawsze muszą uzyskać zezwolenie od właściwego urzędu ds. cudzoziemców. Urząd imigracyjny konsultuje się z Federalną Agencją Pracy przed wydaniem zezwolenia. Wymóg zezwolenia dotyczy również marginalnego zatrudnienia.

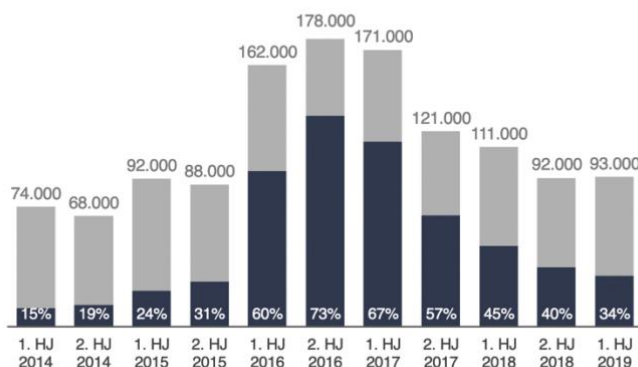
Wyjątki - pozwolenia nie są wymagane w przypadku:

- szkolenia zawodowego w uznawanym przez państwo zawodzie szkoleniowym,
- zatrudnienia pracownika z wykształceniem wyższym, pod warunkiem spełnienia przez pracownika warunków do wydania „niebieskiej karty”,
- staży w celu orientacji zawodowej lub w ramach studiów lub szkolenia zawodowego trwające do trzech miesięcy,
- zatrudnienia pracownika, który mieszka w Niemczech od ponad czterech lat.

Ogólny zakaz zatrudnienia: ogólny zakaz zatrudnienia odnosi się do:

- w tzw. okresie oczekiwania. Okres oczekiwania wynosi trzy miesiące po wydaniu dowodu zamieszkania, złożeniu wniosku o azyl lub przyznaniu tolerancji,
- dla osób zobowiązanych do zamieszkania w ośrodku recepcyjnym,
- dla osób, które pochodzą z bezpiecznego kraju pochodzenia i złożyły wniosek o azyl w Niemczech po 31 sierpnia 2015 r.

Zahl der Teilnehmer an Integrationskursen stagniert im 1. Halbjahr 2019
Neue Kursteilnehmer in Integrationskursen

Datenquelle: BAMF, Integrationskursgeschäftsstatistik

Rysunek 5 Liczba

kursów integracyjnych

uczestników

Status	Pozwolenie na pobyt	Znaczenie	Wymóg akceptacji
Rozpoznany uchodźca	Pozwolenie na pobyt	Wniosek o azyl przyjęty pozytywnie	nie
Poszukiwacz azylu	Pozwolenie na pobyt	Procedura azylowa bez decyzji	tak
Tolerowany	Tolerancja	Wniosek o azyl odrzucony, deportacja zawieszona	tak

Wsparcie państwa dla integracji

Kursy integracyjne wspierają wysiłki integracyjne cudzoziemców poprzez dostarczenie podstawowej oferty integracyjnej. Ich celem jest nauczenie uchodźców języka, systemu prawnego, kultury i historii Niemiec.

Jednak po gwałtownym wzroście do drugiej połowy 2016 r., spowodowanym głównie falą uchodźców w 2015 r., liczba uczestników ponownie spadła.

Trzy czwarte z 93 000 uczestników kursów w 2019 r. odbyło ogólny kurs integracyjny. Kobiety były nieco bardziej reprezentowane niż mężczyźni na większości rodzajów kursów integracyjnych w I półroczu 2019 r. W I półroczu 2019 r. kurs integracyjny ukończyło 145 000 uczestników, z czego ponad 20% stanowili niedawni imigranci. Kluczowym wskaźnikiem decydującym o powodzeniu kursów integracyjnych są wyniki niemieckiego testu dla imigrantów (DTZ), który kończy część kursu integracyjnego. Ogólnie jednak wskaźnik sukcesu jest tutaj niski.

Krajowy Plan Działania na rzecz Integracji⁴⁵

Krajowy Plan Działań na rzecz Integracji został przedstawiony na V Szczycie Integracyjnym 31 stycznia 2012 r. W nim rządy federalne i stanowe uzgodniły wspólne działania i środki mające na celu poprawę indywidualnego wsparcia dla młodych migrantów, poprawę uznawania stopni uzyskanych za granicą, oraz zwiększenie odsetka migrantów w służbie publicznej rządów federalnych i stanowych. Ponadto dodano nowe tematy, takie jak opieka zdrowotna i opieka pielęgniarska dla migrantów.

Plan akcji obejmuje wszystkie pięć grup imigrantów, czyli:

- Wewnętrzna migrację w UE,
- Osoby poszukujące azylu/uchodźcy,
- Łączenie rodzin,
- Migracja w celu edukacji,
- Migracja za pracą.

Plan akcji zawiera różne fazy z akcjami odpowiadającymi każdej fazie.

Faza I: Przed imigracją:

- Informacja i edukacja,
- Szkolenie językowe w kraju pochodzenia,
- Celowa rekrutacja wykwalifikowanych pracowników,
- Przedintegracyjne usługi w kraju pochodzenia.

Faza II: Wstępna integracja:

- Rozwój umiejętności językowych,
- Konsultacje,

⁴⁵ <https://www.nationaler-aktionsplan-integration.de/napi-de/aktionsplan>

- Rozpoznanie profesjonalnych i innych kwalifikacji edukacyjnych,
- Oferta edukacyjna.

Faza III: Integracja

- Rozwój umiejętności językowych,
- Tworzenie dostępu do ofert informacyjnych np. poprzez wielojęzyczne portale,
- Promocja kobiet z doświadczeniem migracyjnym,
- Edukacja, opieka, wychowanie w centrach opieki dziennej i szkołach,
- Oferta integracyjna na miejscu.

Faza IV: Dorastanie razem:

- Oferta sportowa w klubach itp.,
- Promocja zdrowia,
- Mieszkalnictwo i rozwój urbanistyczny,
- Media,
- Kultura.

Faza V: Spójność:

- Edukacja obywatelska,
- Zaangażowanie w regionalne i miejskie projekty i decyzje,
- Promocja różnorodności w firmach.

3 lutego 2021 r. niemiecki rząd postanowił również dodać do Planu działania wyraźny rozdział o kulturze. Celem tego rozdziału jest promowanie różnorodności w instytucjach kultury oraz większe zaangażowanie osób ze środowisk migracyjnych w sektor kultury. Rozdział kulturalny powstał pod przewodnictwem Moniki Grütters, minister stanu ds. kultury i mediów, wraz z ponad 200 interesariuszami z sektora kultury.

Krajowy Plan Działań na rzecz Imigracji

Na podstawie „Krajowego Planu Działań na rzecz Imigracji” w dniu 1 marca 2020 r. uchwalono Fachkräfteeinwanderungsgesetz. Ustawa ta reguluje w §§ 18-21 Aufenthaltsgesetz tak zwaną "Erwerbsmigration", jako imigrację wykwalifikowanych pracowników.

Pracownicy wykwalifikowani w tym znaczeniu to osoby, które pomyślnie ukończyły kwalifikowane kształcenie zawodowe trwające co najmniej dwa lata lub które pomyślnie ukończyły kształcenie zawodowe lub studia uniwersyteckie za granicą, które są równoważne krajowemu kształceniu zawodowemu lub niemieckiemu dyplomowi uniwersyteckiemu.

Celem ustawy jest ułatwienie dostępu do niemieckiego rynku pracy wykwalifikowanym pracownikom. Wynika to z faktu, że Federalna Agencja Pracy nie przeprowadza kontroli pierwszeństwa. Pracownik wykwalifikowany musi jedynie udowodnić, że ma podpisaną umowę o pracę lub konkretną ofertę zawarcia takiej umowy oraz że posiada uznane kwalifikacje zawodowe.

Poszukiwane zatrudnienie musi odpowiadać nabytemu wykwalifikowanemu szkoleniu zawodowemu. Nie ma ograniczeń co do zawodów wąskich tj. takich, których nie można odpowiednio obsadzić niemieckimi kandydatami. Wykwalifikowani specjaliści mogą również wjechać do Niemiec na okres do sześciu miesięcy w celu poszukiwania pracy. Ponadto istnieje możliwość uzyskania kwalifikacji w Niemczech w celu osiągnięcia równoważności kształcenia zawodowego nabytego za granicą. Wreszcie rozliczenie z tytułu samozatrudnienia jest możliwe już po czterech latach zamiast poprzednich pięciu.

Wnioski

Przeszkodą w integracji uchodźców na rynku pracy jest przede wszystkim brak umiejętności językowych uchodźców, ale także brak wiedzy firm na temat wymogów prawnych w zakresie szkolenia i zatrudniania uchodźców. Istnieją jednak zarówno publiczne, jak i prywatne inicjatywy mające na celu poprawę tej sytuacji.

8. Belgia

Materiały i metody badań belgijskich

Informacje o sytuacji w Belgii zostały zebrane za pośrednictwem różnych portali internetowych, które są wymienione w części dotyczącej stron internetowych oraz dzięki analizie 3 różnych ważnych dokumentów:

- Układ zbiorowy nr 38, zawarty w ramach Krajowej Rady Pracy, potwierdza zasadę równego traktowania w procesie selekcji i rekrutacji. Zasada równego traktowania, potwierdzona w art. 2a porozumienia, zakazuje wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć, stan cywilny, przebytą chorobę, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub narodowe, wiek, przekonania polityczne lub filozoficzne, przynależność do związków zawodowych lub innych organizacji, orientacji seksualnej, niepełnosprawności. Nieprzestrzeganie tej zasady podlega karze karnej. Układ zbiorowy nr 38 był kilkakrotnie zmieniany. Ostatnia nowelizacja datowana jest na 10 października 2008 r. Wprowadza kodeks postępowania w zakresie równego traktowania przy rekrutacji i selekcji pracowników. Kodeks stanowi załącznik do układu zbiorowego nr 38e.
- Ustawa antydyskryminacyjna z 30 lipca 1981 r. to prawo karania niektórych czynów motywowanych rasizmem lub ksenofobią. Aby zapewnić skuteczność tej ustawy, została ona znowelizowana Ustawą z dnia 10 maja 2007 r. Zabroniona jest dyskryminacja bezpośrednia i pośrednia oraz nawoływanie do dyskryminacji i molestowania. Wszelkie odmienne traktowanie w ramach szeroko rozumianych stosunków pracy (dostęp do zawodu, warunki zatrudnienia, rozwiązanie stosunku pracy), ze względu na narodowość, tzw. rasę, kolor skóry, pochodzenie, kraj

pochodzenia lub pochodzenie etniczne, mogą być ścigane i karane na mocy prawa cywilnego i karnego przez ustawę przeciwko rasizmowi i ksenofobii.

- Ustawa z dnia 10 maja 2007 r. o zwalczaniu niektórych form dyskryminacji zastępuje Ustawę z dnia 25 lutego 2003 r. Zabrania jakiegokolwiek formy bezpośredniej lub pośredniej dyskryminacji ze względu na wiek, orientację seksualną, niepełnosprawność, religię lub przekonania, stan cywilny, urodzenie, stan majątkowy, poglądy polityczne, język, obecny lub przyszły stan zdrowia, cechy fizyczne lub genetyczne oraz pochodzenie społeczne. Ustawodawstwo to przewiduje środki ochrony prawa cywilnego przed dyskryminacją. W postępowaniu cywilnym można zarządzić strajk, aby szybko zakończyć dyskryminację. Ustawa przewiduje również procedurę ochronną dla skarżącego pracownika (zażalenie, powództwo przed sądem, interwencja służb Nadzoru Socjalnego). Przewiduje przeniesienie ciężaru dowodu na pracodawcę, gdy ofiara powołuje się na fakty, z których wynika domniemanie istnienia bezpośredniej lub pośredniej dyskryminacji.

Badania podstawowe i polityki krajowe/regionalne

Włączenie migrantów i uchodźców w rynek pracy i system szkolnictwa zawodowego (VET)

15 grudnia 1980 r. uchwalona została ustawa o wjeździe na terytorium, pobycie, osiedlaniu się i wydalaniu cudzoziemców – zwana również „ustawą o migrantach” lub „ustawą o pobycie”, która do dziś stanowi podstawę pobytu cudzoziemców w Belgii. „Dekret królewski z dnia 8 października 1981 r.” wdrożył ustawę z dnia 15 grudnia 1980 r. Jednak ta „ustawa o migrantach” z 1980 r. podlegała ciągłym zmianom w ciągu ostatnich 25 lat, co spowodowało znaczną złożoność przepisów dotyczących pobytu.

W wyniku zmieniających się przepisów europejskich i zmian na szczeblu krajowym, belgijska ustawa o imigrantach z 1980 r. była kilkakrotnie reformowana. Ustawodawstwem w zakresie polityki pracy jest Ustawa z dnia 30 kwietnia 1999 r. o zatrudnianiu pracowników zagranicznych.

Od szóstej reformy państwa w 2014 r. nadawanie uprawnień do migracji zarobkowej przyznano władzom regionalnym.

Prawo do pracy zależy od statusu migranta. Można wyróżnić pracowników migrujących, osoby ubiegające się o azyl, ochronę uzupełniającą i uznanych uchodźców.

Zatrudnienie pracowników migrujących - Pracownik migrujący to osoba, która przyjeżdża do Belgii w celu podjęcia pracy. Od szóstej reformy państwa federacje mogą tworzyć własną politykę migracji zarobkowej, dostosowaną do potrzeb ich rynku pracy. W rezultacie od teraz warunki dostępu do zatrudnienia mogą różnić się w zależności od kraju związkowego. Jednak zasady pobytu i zasady zatrudniania cudzoziemców, którzy mieszkają w Belgii w celach innych niż praca, pozostają w kompetencji federalnej.

Procedura uzyskania łącznego zezwolenia od władz regionalnych i Urzędu Imigracyjnego jest taka sama w trzech regionach oraz we Wspólnocie Niemieckojęzycznej. Pracodawca rozpoczyna procedurę i występuje o procedurę łączoną/zezwoenie dla swojego przyszłego pracownika. Jak tylko wniosek zostanie uznany za dopuszczalny, regionalny Wydział Migracji Ekonomicznej, który decyduje o przydziale pracy, przekazuje wniosek również do Urzędu Imigracyjnego⁴⁶, który zdecyduje w sprawach zamieszkania. Maksymalnie w ciągu 120 dni zapadają decyzje w sprawie zezwolenia na pracę i zamieszkanie we Flandrii.

Pracownik może jednak rozpocząć pracę tylko wtedy, gdy otrzymał również zezwolenie na składnik „zamieszkania” od Urzędu Imigracyjnego. Jeśli decyzja jest pozytywna, Urząd Imigracyjny wyda papierowe zezwolenie na pobyt pracownikowi i pracodawcy. Dzięki temu pracownik może rozpocząć pracę w oczekiwaniu na elektroniczne zezwolenie łączne, które otrzyma za pośrednictwem swojej gminy. Wraz z wprowadzeniem nowej procedury pojawiły się następujące możliwości pracy w Belgii:

1. **Połączony tytuł:** zezwolenie na pracę jest automatycznie przyznawane cudzoziemcom zamieszkałym w Belgii w innym celu niż praca. Tytuł widnieje automatycznie na zezwoleniu na pobyt, osoba nie musi składać osobnego wniosku. Dotyczy to np. uchodźców, osób ubiegających się o azyl, pracowników z EOG, łączenia rodzin itp.
2. **Połączona procedura/pozwolenie:** ta procedura i tytuł zostały wprowadzone dla obcokrajowców, którzy przyjeżdżają do Belgii w celu pracy na dłużej niż 90 dni. Muszą ubiegać się o pozwolenie na pracę i pobyt za pośrednictwem swojego pracodawcy.
3. **Pozwolenie na pracę B** (stara procedura): jeśli cudzoziemiec chce pracować i przebywać w Belgii krócej niż 90 dni, nadal obowiązuje stara procedura. Dotyczy to również pracowników transgranicznych i (na razie) au pair.

Ustawodawstwo i wejście w życie aktów prawnych dla Regionu Flamandzkiego: Ustawa z dnia 30 kwietnia 1999 r. o zatrudnianiu cudzoziemców; Dekret Rządu Flamandzkiego z dnia 7 grudnia 2018 r.⁴⁷, wchodzący w życie 1 stycznia 2019 r.

Regulacje i wejście w życie aktów prawnych dla Regionu Walońskiego: Ustawa z dnia 30 kwietnia 1999 r. Dekret Rządu Walonii z dnia 16 maja 2019 r. o zatrudnianiu pracowników zagranicznych i uchylający Dekret Królewski z dnia 9 czerwca 1999 r. wprowadzający w życie Ustawę z 30 kwietnia 1999 r. o zatrudnieniu pracowników zagranicznych⁴⁸, wejście w życie z dniem 1 czerwca 2019 r.

Region Stołeczny Brukseli: Ustawa z dnia 30 kwietnia 1999 r.; Dekret regionalny z dnia 9 czerwca 1999 r., zmieniony dekretem z dnia 16 maja 2019 r., oficjalnie opublikowany 4

⁴⁶ DVZ

⁴⁷ Published officially on December 21st, 2018

⁴⁸ Published officially on June 19th, 2019

czerwca 2019 r. i zmieniony 25 czerwca 2020 r., opublikowany 8 lipca 2020 r., wejście w życie z dniem 1 lipca 2019 r.

Wspólnota Niemieckojęzyczna: Ustawa z dnia 30 kwietnia 1999 r.; Dekret z dnia 9 czerwca 1999 r., zmieniony Dekretem z dnia 23 maja 2019 r., opublikowany 8 lipca 2019 r., wchodzący w życie z dniem 1 września 2019 r.

W Regionie Stołecznym Brukseli i we Wspólnocie Niemieckojęzycznej nadal obowiązuje zasada, że przyjęcie do pracy jest możliwe tylko po przeprowadzeniu przez przyszłego pracodawcę badania rynku pracy. Pracodawca musi udowodnić, że nie może znaleźć odpowiedniego kandydata na pracownika na lokalnym rynku pracy w rozsądnym terminie. Ponadto pracownik musi pochodzić z kraju, z którym Belgia ma umowę dwustronną⁴⁹. W praktyce rząd może odstąpić od tego w indywidualnych przypadkach w ramach procedury odwoławczej.

W praktyce jednak istnieją zwolnienia z badania rynku pracy dla niektórych określonych kategorii pracowników⁵⁰. W Regionie Stołecznym Brukseli ten warunek obywatelstwa został niedawno zniesiony.

We Flandrii konieczne jest sprawdzenie, czy potencjalny pracownik zagraniczny znajduje się w określonej kategorii, która jest zwolniona z badania rynku pracy. Kategorie te to na przykład zawody z „listy wąskich gardeł” dla pracowników wysoko wykwalifikowanych lub kierowniczych, powiązane ze średnim rocznym wynagrodzeniem brutto⁵¹. Jeśli pracownik zagraniczny nie jest wymieniony w jednej z tych kategorii, nadal może uzyskać przyjęcie po badaniu rynku pracy. We Flandrii ta lista zawodów „wąskich gardeł” może zawierać tylko profile osób o średnich umiejętnościach: są to zawody odpowiadające poziomowi kwalifikacji 3 lub 4 we flamandzkiej strukturze kwalifikacji⁵². Dotyczy to więc pracowników posiadających co najmniej dyplom ukończenia szkoły średniej. Wąskie gardła to miejsca pracy, w przypadku których flamandzki Minister Pracy i Zatrudnienia uznał, że na rynku pracy występuje strukturalny niedobór. Minister co dwa lata⁵³ sporządza listę tych zawodów, która jest publikowana w rozporządzeniu ministerialnym.

Również w Regionie Walońskim istnieją dodatkowe zwolnienia z badania rynku pracy, m.in. dla zawodów wymienionych na nowej „liście zawodów wąskich gardeł” oraz dla pracowników sezonowych. Dekret rządu Walonii stanowi, że waloński Minister Pracy i Zatrudnienia sporządza coroczną listę zawodów „wąskich gardeł” w regionie Walonii. W przypadku tych zawodów istnieje domniemanie niedoboru, a zatem pracodawca nie musi tego udowadniać. Nie ma wymogu dotyczącego poziomu wykształcenia.

⁴⁹ Serbia, Macedonia, Kosovo, Bosnia and Herzegovina, Montenegro, Turkey, Morocco, Algeria, Tunisia

⁵⁰ Art. 3 Order of June 25th, 2020, of the Government of the Brussels-Capital Region, amending the Royal Decree of June 9th 1999, implementing the Act of April 30th 1999 on the employment of foreign nationals

⁵¹ Art. 16, 17 Decree Flemish Government

⁵² Levels are the same as within EQF

⁵³ On the advice of the Flemish Public Employment Service and the intersectoral social partners

Praca sezonowa jest możliwa przez maksymalnie 5 miesięcy w dowolnym okresie 12 miesięcy i jest otwarta dla wszystkich narodowości we wszystkich regionach. Sektory, w których dozwolona jest praca sezonowa, różnią się w zależności od regionu. We Flandrii i Walonii praca sezonowa jest dozwolona w rolnictwie, ogrodnictwie i gastronomii, w regionie Brukseli tylko w rolnictwie, w niemieckojęzycznej części Belgii tylko w rolnictwie, hotelach, restauracjach i gastronomii. W niektórych regionach przyjmowanie do pracy sezonowej jest również przedmiotem badania rynku pracy. Badanie rynku pracy jest obowiązkowe we wszystkich regionach z wyjątkiem Walonii.

Ważność pozwolenia na pracę w Belgii - co do zasady zezwolenie na pracę jest ważne przez czas trwania zlecenia i maksymalnie 12 miesięcy. Po tym okresie należy złożyć wniosek o przedłużenie. W czterech regionach w niektórych przypadkach istnieją wyjątki od tej zasady, a maksymalny okres jest przedłużany do trzech lat dla niektórych kategorii pracowników. Dotyczy to głównie wysoko wykwalifikowanych pracowników.

Pracownik może uzyskać dopuszczenie do rynku pracy na czas nieokreślony po upływie określonego czasu. Dzięki temu pracownik może objąć dowolne stanowisko u dowolnego pracodawcy. We Flandrii pracownik może uzyskać zezwolenie na czas nieokreślony po przepracowaniu czterech lat we Flandrii w okresie pięciu lat poprzedzających złożenie wniosku. W innych regionach jest to możliwe po przepracowaniu 2, 3 lub 4 lat w okresie 10 lat legalnego i nieprzerwanego pobytu. Liczba lat pracy zależy od tego, czy rodzina pracownika ma stałe miejsce zamieszkania w Belgii, czy też pracownik posiada obywatelstwo kraju, z którym Belgia zawarła umowę o zatrudnianiu pracowników zagranicznych⁵⁴.

Zatrudnienie osób poszukujących azylu, uchodźców, osób z ochroną dodatkową

W trakcie procedury azylowej - W trakcie procedury azylowej osoby ubiegające się o azyl otrzymują świadectwo dojrzałości (AI). Są zwolnieni z jednego zezwolenia i mogą pracować po czteromiesięcznym okresie oczekiwania, jeśli Biuro Komisarza Generalnego ds. Uchodźców i Bezpaństwowców nie podjęło negatywnej decyzji w ciągu tych pierwszych czterech miesięcy. W zasadzie ich świadectwo dojrzałości stwierdza wtedy: „rynek pracy: nieograniczony”. Mogą pracować tak długo, jak trwa procedura (także podczas ewentualnego postępowania odwoławczego). Mogą również pracować jako samozatrudnieni starając się o legitymację zawodową.

Rozpoznani uchodźcy - Uznani uchodźcy mogą pracować jako pracownicy najemni lub na własny rachunek, zarówno z pobytem czasowym, jak i pobytem stałym.

Dodatkowa ochrona - Ochrona uzupełniająca jest przyznawana osobom, które nie kwalifikują się do statusu uchodźcy lub pobytu ze względów medycznych i które wykazują realne ryzyko doznania poważnej krzywdy w przypadku powrotu do kraju pochodzenia. Uprawnione osoby chronione mogą pracować jako pracownicy z pobytem czasowym lub stałym. Mogą również pracować na własny rachunek, pod warunkiem uzyskania legitymacji zawodowej. To, czy zostanie przyznana legitymacja zawodowa zależy od tego, jaką działalność chcą wykonywać.

⁵⁴ Art. 16 Act of 1999: this depends on the country with which Belgium has an agreement and/or on the residence of the spouse and children in Belgium

Po przyznaniu stałego pobytu (5 lat po złożeniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej) mogą pracować na własny rachunek, bez legitymacji zawodowej.

Programy integracyjne dla osób poszukujących azylu, uchodźców, osób z dodatkową ochroną

Wszystkie regiony Belgii i Wspólnoty Niemieckojęzycznej posiadają programy integracyjne. Choć program jest obowiązkowy we Flandrii od 2003 r., proces integracji stał się obowiązkowy dopiero w Walonii w 2016 r., a we Wspólnocie Niemieckojęzycznej w 2017 r. Obowiązkowy planowany jest również w Brukseli, ale do tej pory nie wszedł w życie.

Struktura procesu jest podobna w regionach i obejmuje moduł „powitalny” z przeglądem praw i obowiązków osób mieszkających w Belgii; indywidualną ocenę, która określa potrzeby danej osoby w zakresie mieszkalnictwa, edukacji, integracji ekonomicznej i szkolenia obywatelskiego; i w razie potrzeby lekcje języka (francuski, holenderski lub niemiecki, w zależności od regionu lub społeczności).

Wszystkie regiony mają również określone własne działania i cele regionalne dotyczące integracji cudzoziemców. Poniżej przedstawiono przegląd najważniejszych działań w poszczególnych regionach. Na przykład jednym z celów działań regionalnych na rzecz integracji cudzoziemców w Walonii jest uczestnictwo społeczne i gospodarcze (Waloński Kodeks Działań Społecznych i Zdrowia). To samo dotyczy Flandrii, gdzie flamandzki plan polityki na rzecz integracji horyzontalnej i Dekret o integracji obywatelskiej obejmują uczestnictwo społeczno-gospodarcze cudzoziemców jako jeden ze swoich celów.

Choć jednostki regionalne są odpowiedzialne za integrację, rząd federalny pozostaje kompetentny w zakresie zezwoleń na pobyt.

Ustawa z dnia 18 grudnia 2016 r. wprowadzająca ogólne warunki pobytu do Ustawy z dnia 15 grudnia 1980 r. o wjeździe na terytorium, pobycie, osiedleniu się i wydaleniu cudzoziemców wprowadziła do Ustawy o imigracji nowe warunki pobytu, mające na celu integrację⁵⁵. Niektórzy obywatele państw trzecich spoza strefy Schengen, którym udzielono zezwolenia na pobyt w Belgii na okres dłuższy niż trzy miesiące, muszą wykazać chęć i wysiłki na rzecz integracji ze społeczeństwem, takie jak ukończenie kursu integracyjnego, aktywność zawodowa, uzyskanie dyplomu, zaświadczenie lub dowód zarejestrowania, odbycie szkolenia zawodowego, znajomość języka gminy, w której cudzoziemiec jest oficjalnie zarejestrowany, czynny udział w organizacjach społecznych i/lub niekaralność.

Flandria - wprowadziła program integracyjny dla przybyszów w 2003 r. Dekretem z 28 lutego 2003 r. Dekret ten został zmieniony w 2013 i 2015 r. w celu osiągnięcia bardziej skoordynowanego podejścia i zaowocował utworzeniem nowej autonomicznej Agencji ds. Integracji i dwóch lokalnych Agencji dla miast Gandawy (IN-Gent) i Antwerpii (Atlas). Warunki dostępu do tego programu integracyjnego są następujące: zarejestrowanie się w Rejestrze Krajowym w gminie we Flandrii lub Brukseli oraz (1) bycie cudzoziemcem w wieku co najmniej 18 lat, który zamierza zamieszkać we Flandrii lub Brukseli przez długi okres (ponad rok) lub (2)

⁵⁵ www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=fr&la=F&table_name=loi&cn=2016121816

być obywatelem belgijskim urodzonym za granicą lub z co najmniej jednym rodzicem urodzonym za granicą.

Program integracyjny jest obowiązkowy dla niektórych kategorii, w tym obywateli spoza UE w wieku powyżej 18 lat, którzy przybyli do Belgii po raz pierwszy. Program ten składa się z kursu języka niderlandzkiego jako drugiego języka, kursu orientacji społecznej i indywidualnego coachingu. Aby uzyskać certyfikat integracyjny, nowicjusze muszą zdać standaryzowane testy z języka niderlandzkiego jako drugiego języka (NT2) oraz kursów z orientacji społecznej (MO).

Osoby, które nie pracują muszą zarejestrować się w Publicznych Służbach Zatrudnienia (VDAB). Osoby, które po dwóch latach nie przepracowały wystarczająco dużo, muszą zdać dodatkowy test językowy. Uczestnicy muszą zapłacić za każdy kurs i test. Więcej informacji: <https://integratiebeleid.vlaanderen.be/beleid>

Oprócz programu integracyjnego Flandria od 2016 r. opracowała również program „Integracja poprzez pracę”, wspierany przez VDAB, flamandzkie publiczne służby zatrudnienia. Głównym celem jest pomoc bezrobotnym ze środowisk migracyjnych w szybszym i zrównoważonym znalezieniu pracy poprzez zapewnienie im indywidualnego wsparcia⁵⁶.

Walonia - polityka integracji cudzoziemców jest częścią walońskiego Kodeksu Działań Społecznych i Zdrowia⁵⁷. Cele regionalnego działania na rzecz integracji osób obcego pochodzenia są następujące: równe szanse, obywatelstwo, spójność społeczna dla wielokulturowego społeczeństwa, dostęp do usług publicznych i prywatnych oraz udział społeczny i gospodarczy. Rząd Walonii otrzymuje ocenę tej polityki co pięć lat.

Osiem regionalnych centrów integracji odpowiada za opracowanie lokalnego planu integracji dla swoich terytoriów. Są odpowiedzialni za program integracyjny, ale muszą też wspierać inicjatywy lokalne, koordynować działania integracyjne, zachęcać do udziału w życiu społecznym, gospodarczym i politycznym cudzoziemców oraz wymiany międzykulturowej, a także gromadzić lokalne statystyki.

Więcej informacji: https://www.ilo.org/dyn/natlex/natlex4.detail?p_isn=94086&p_lang=fr

Program integracyjny, dostępny dla wszystkich obcokrajowców w Walonii, określa Dekret z dnia 27 marca 2014 r. Dekret z dnia 28 kwietnia 2016 r. wprowadził obowiązek programu dla niektórych kategorii obcokrajowców, a mianowicie obcokrajowców przebywających w Belgii mniej niż 3 lata i posiadających zezwolenie na pobyt ważne dłużej niż 3 miesiące. Istnieją pewne wyjątki, takie jak obywatele UE, EOG i Szwajcarii oraz członkowie ich rodzin, obcokrajowcy poniżej 18 roku życia i powyżej 65 roku życia itp. Program jest bezpłatny i składa się z dwóch modułów.

Moduł powitalny składa się z informacji o prawach i obowiązkach osób mieszkających w Belgii, oceny społecznej w celu określenia potrzeb danej osoby oraz pomocy w procedurach administracyjnych. Drugi moduł jest definiowany w oparciu o potrzeby zidentyfikowane

⁵⁶ <https://www.vdab.be/sites/web/files/doc/vluchtelingen/Integratie%20door%20werk.pdf>

⁵⁷ Code wallon de action sociale et de la santé CWASS

podczas oceny społecznej. Obejmuje kurs aktywności obywatelskiej, kurs języka francuskiego oraz wskazówki dotyczące odpowiedniego systemu integracji społeczno-ekonomicznej, oparte na indywidualnej ocenie społeczno-zawodowej. Ta ostatnia ocena jest organizowana we współpracy z walońskimi publicznymi służbami zatrudnienia (Forem).

Bruksela - Każdy nowo przybyły, w wieku od 18 do 65 lat, pochodzący z kraju spoza Unii Europejskiej, będzie musiał ukończyć kurs integracyjny. Istnieje umowa o współpracy zawarta między Wspólnotą Flamandzką, Komisją Wspólnoty Francuskiej i Wspólną Komisją Wspólnoty dotycząca obowiązkowego kursu integracyjnego dla nowo-przybyłych w Regionie Stołecznym Brukseli⁵⁸. Integracja składa się z serii kursów języka niderlandzkiego lub francuskiego oraz lekcji orientacji społecznej. Podczas tych kursów nowicjusze poznają belgijskie normy i wartości. Uczą się także praktycznych umiejętności, które ułatwiają życie w Belgii: na przykład jak zarejestrować się w towarzystwie ubezpieczeń zdrowotnych lub gdzie szukać pracy. Nowo-przybyli w Brukseli mogą wybrać, gdzie chcą realizować program, tj. we Flandrii, Walonii lub Brukseli. Przymusowa integracja w Brukseli miała rozpocząć się początkowo 1 stycznia 2021 roku. Oficjalne rozpoczęcie zostało jednak przesunięte do odwołania. Jednak w umowie o zarządzanie 2017-2022 Actiris, brukselskich publicznych służb zatrudnienia, integracja nowo przybyłych jest uważana za jeden z głównych celów⁵⁹.

Wspólnota niemieckojęzyczna (Wschodnia Belgia) - Wspólnota Niemieckojęzyczna oferuje kurs integracyjny dla wszystkich migrantów mieszkających we Wschodniej Belgii. Kurs integracyjny składa się z następujących części:

- Pierwsza recepcja: po zarejestrowaniu się w gminie recepcja służy jako pierwsza pomoc. Na „Info-Integracji” udziela się porad migrantom i opracowuje program kursu integracyjnego.
- Kursy językowe i integracyjne: tutaj celem jest nauczenie ludzi języka, ale także ich praw i obowiązków.
- Ostatnim krokiem jest udana integracja na rynku pracy. W tym celu migranci mogą udać się do publicznych służb zatrudnienia Wspólnoty Niemieckojęzycznej⁶⁰. Nie posiada ona jednak specjalnego programu dla imigrantów.

Wszyscy zainteresowani mogą zarejestrować się na „Info-Integration”. Ponadto nowo-przybyli, z których część jest zobligowana do udziału w kursie integracji obywatelskiej, są informowani przez służby społeczne o kursie integracji obywatelskiej i kierowani do integracji informacyjnej.

Koncepcja kursu integracyjnego opiera się na rekomendacjach grupy roboczej, powołanej przez rząd w maju 2015 r. W ramach tej grupy roboczej przedstawiciele różnych instytucji, dziedzin społecznych i dwóch migrantów jako eksperci w swoich dziedzinach otrzymali zadanie opracowania koncepcji kursu integracyjnego we Wschodniej Belgii. Koncepcja ta

⁵⁸ April 26th, 2019

⁵⁹ <https://www.actiris.brussels/media/lczabjk2/beheerscontract-actiris-2017-2022-kwaliteit-verzekeren-voor-iedereen-h-ACB38EC9.pdf>

⁶⁰ Arbeitsamt

stanowiła podstawę Dekretu o integracji i współżyciu w różnorodności, który został uchwalony 11 grudnia 2017 r. i wszedł w życie 1 stycznia 2018 r.⁶¹.

Wnioski

Polityka niedyskryminacji dotyczy dyskryminacji etnicznej - Dyskryminacja etniczna na rynku pracy jest w Belgii często nadal faktem. Chociaż niedopuszczalne, osoby obcego pochodzenia są często ofiarami praktyk dyskryminacyjnych ze względu na swoją narodowość, tzw. rasę, kolor skóry, pochodzenie, kraj pochodzenia lub pochodzenie etniczne.

Chociaż liczne instrumenty prawne zabraniają wszelkich form dyskryminacji i nierównego traktowania w stosunkach pracy, osoby obcego pochodzenia pozostają szczególnie narażone na rynku pracy.

ECRI – Monitoring kraju w Belgii (monitoring przeciwko rasizmowi i nietolerancji):
<https://www.coe.int/en/web/european-commission-against-racism-and-intolerance/belgium>

⁶¹ http://www.pdg.be/fr/desktopdefault.aspx/tabid-4633/8159_read-60177

4

Źródła

9. Źródła

18. december je mednarodni dan migrantov - <https://www.gov.si/novice/2020-12-17-18-december-je-mednarodni-dan-migrantov/>

Źenevske konvencije in dopolnilni protokoli - https://knjigarna.fdv.si/i_792_zenevske-konvencije-in-dopolnilni-protokoli

Konvencija o status beguncev- https://www.unhcr.org/si/wp-content/uploads/sites/25/2017/06/1951_Convention_status_refugees-svn.pdf

Fekonja L. 2016. Problem nezakonitega priseljavanja na ozemlje Evropske unije in pridobitev statusov oseb s potrebo po mednarodni zaščiti po pravu EU in Pravu RS. Diplomsko delo. Univerza v Mariboru. Pravna fakulteta - <https://dk.um.si/Dokument.php?id=95424>

Zakon o tujcih ZTuj-2 - <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO5761>

Direktiva [2016/801/EU](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016L0801&from=SL) - <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016L0801&from=SL>

Zakon o mednarodni zaščiti ZMZ-1 - <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO7103>

Pust U. 2009. Zaposlovanje tujcev v Republiki Sloveniji, Diplomsko delo. Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede - <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/pust-ursula.pdf>

Governance of Migrant Integration in Slovenia - <https://ec.europa.eu/migrant-integration/governance/slovenia>

The bigger picture - https://migrationdataportal.org/data?i=stock_abs_&t=2020&cm49=705

Ministry of Labor and Social Policies, Annual Report, Foreigners in the labor market in Italy, July 2020

Data Science Applications - Studies and Research Department of Anpal Services on RCFL - ISTAT microdata

Act Amending the Employment and Work of Aliens Act - ZZDT-A, 2005

Act Amending the Employment and Work of Aliens Act ZZDT-B, 2007

Convention on the Status of Refugees, Geneva Convention, 1951

Protocol on the Status of Refugees, 1967

International Covenant on Civil and Political Rights, 1966

Universal Declaration of Human Rights, 1948

International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, 1966

United Nations Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, 1984

International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination, 1965

United Nations Convention on the Rights of the Child, 1989

The Employment and Work of Aliens Act - ZZDT, 2000

Act of 13 June 2003 on granting protection to aliens within the territory of the Republic of Poland; Journal of Laws of 2003, No 128, item 1176, of 2004, No 96, item 959, No 173, item 1808, No 210, item 2135, of 2005, No 90, item 757, No 94, item 788

Act of 12 December 2013 on foreigners; Journal of Laws, 30 December 2013, item 1650

Polish Migration Policy (2019): [Polityka Migracyjna Polski 2019], Zespół do Spraw Migracji, Redakcja: Departament Analiz i Polityki Migracyjnej MSWiA, Projekt z dnia 10 czerwca 2019 r.

<https://interwencjaprawna.pl/wp-content/uploads/2019/06/Polityka-migracyjna-Polski-wersja-ostateczna.pdf>

Regulation of the Minister of the Interior and Administration of February 19, 2016 on the amount of aid for foreigners applying for international protection; Journal of Laws, 11 March 2016, item 311

The Constitution of the Republic of Poland of 2nd April, 1997; Journal of Laws No. 78, item 483

5

Strony internetowe

10. Strony internetowe

<https://www.gov.si/drzavni-organi/vladne-sluzbe/urad-vlade-za-oskrbo-in-integracijo-migrantov/zakonodaja/>

https://www.ess.gov.si/delodajalci/zaposlovanje_in_delo_tujcev/zakonodaja-o-zaposlovanju-tujcev

[Direktiva 2013/33 EU o standardih za sprejem prosilcev za mednarodno zaščito](#)

https://www.asylumlawdatabase.eu/sites/www.asylumlawdatabase.eu/files/aldfiles/SL_4.pdf

<https://extranjeros.inclusion.gob.es>

[https://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematicos/immigracio/index.html#googtrans\(ca|en\)](https://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematicos/immigracio/index.html#googtrans(ca|en))

<https://extranjeros.inclusion.gob.es/en/redeuropeamigracion/index.html>

https://extranjeros.inclusion.gob.es/ficheros/redeuropeamigracion/Informe_Anual_Politicas/doc_2019/arm2019_specifications_en.pdf

https://extranjeros.inclusion.gob.es/ficheros/redeuropeamigracion/Informe_Anual_Politicas/doc_2019/26_spain_country_factsheet_2019_en.pdf

<https://extranjeros.inclusion.gob.es/es/InformacionInteres/FolletosInformativos/index.html>

<https://extranjeros.inclusion.gob.es/es/index.html>

https://extranjeros.inclusion.gob.es/ficheros/InformacionInteres/folletos_informativos/archivos/triptico_reagrupacion_familiar_eng.pdf

https://extranjeros.inclusion.gob.es/ficheros/InformacionInteres/folletos_informativos/archivos/triptico_investigadores_eng.pdf

<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2007-4184>

<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2000-544>

<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2011-7703>

<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2009-17242>

<https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-2003-19714>

https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2001-14166

<https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-1995-5542>

<https://www.gazzettaufficiale.it/>

<https://www.lavoro.gov.it/Pagine/default.aspx>

<https://www.istat.it/>

<https://www.camera.it/parlam/leggi/deleghe/98286dl.htm>

<https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2015/09/15/15G00158/sg>

<https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2008/01/04/007G0259/sg>

<https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2014/03/07/14G00028/sg>

<https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2015/09/15/15G00158/sg>

<https://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:decreto.legislativo:1998-07-25;286>

<https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2018/10/04/18G00140/sg>

<https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2020/10/21/20G00154/sg>

<https://emm.si/migracije-in-slovenija/>

<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=USTA1>

https://www.unhcr.org/si/wp-content/uploads/sites/25/2017/06/1951_Convention_status_refugees-svn.pdf

https://www.asylumlawdatabase.eu/sites/www.asylumlawdatabase.eu/files/alddfiles/SL_4.pdf

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A32016L0801>

<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO5761>

<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO7103>

<http://www.parlamento.it/parlam/leggi/99068l.htm>

https://www.cliclavoro.gov.it/Normative/Nota_direttoriale_23_gennaio_2017_prot.41_454.pdf

https://www.cliclavoro.gov.it/Normative/Decreto_Legislativo_15_giugno_2015_n.81.pdf

https://www.cliclavoro.gov.it/Normative/Decreto_Legislativo_24_settembre_2016_n.185.pdf

https://www.cliclavoro.gov.it/Normative/D.L_28_giugno_2013_n.76.pdf

https://archivio.pubblica.istruzione.it/news/2006/allegati/legge104_92.pdf

https://www.istruzione.it/archivio/web/istruzione/prot4274_09.html

https://archivio.pubblica.istruzione.it/news/2006/allegati/dpcm185_06.pdf

https://archivio.pubblica.istruzione.it/news/2006/allegati/legge104_92.pdf

https://archivio.pubblica.istruzione.it/news/2006/allegati/art40_legge449.pdf

[http://dati.disabilitaincifre.it/dawinciMD.jsp?a1=u2i7a94&a2=&n=\\$\\$\\$9\\$\\$\\$\\$\\$\\$\\$&o=3U3V416J6K42&v=1V2092BH09OG000000000&p=0&sp=null&l=0&exp=0](http://dati.disabilitaincifre.it/dawinciMD.jsp?a1=u2i7a94&a2=&n=$$$9$$$$$$$&o=3U3V416J6K42&v=1V2092BH09OG000000000&p=0&sp=null&l=0&exp=0)

<https://www.istat.it/it/archivio/disabili>

<https://www.istat.it/it/files//2020/02/Alunni-con-disabilita-2018-19.pdf>

<https://www.istat.it/it/archivio/251409>

<https://www.istat.it/it/files//2020/12/Report-alunni-con-disabilit%C3%A0.pdf>

<https://www.disabili.com/images/pdf/Dossier-lavoro-disabili.pdf>

<https://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:decreto.legislativo:1998-07-25;286>

<https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2015/09/15/15G00158/sg>

<https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2014/03/07/14G00028/sg>

<https://www.camera.it/parlam/leggi/deleghe/98286dl.htm>

<https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2015/09/15/15G00158/sg>

<https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2008/01/04/007G0259/sg>

<https://www.internazionale.it/bloc-notes/annalisa-camilli/2018/11/27/decreto-sicurezza-immigrazione-cosa-prevede>

<https://integratiebeleid.vlaanderen.be/beleid>

<https://www.unia.be/nl/wetgeving-aanbevelingen>

<https://www.myria.be/nl>

https://werk.belgie.be/nl/themas/gelijkheid-en-non-discriminatie/etnische-discriminatie#toc_heading_2

<https://www.vdab.be/sites/web/files/doc/vluchtelingen/Integratie%20door%20werk.pdf>

https://www.ilo.org/dyn/natlex/natlex4.detail?p_isn=94086&p_lang=fr

<https://www.actiris.brussels/media/lczabjk2/beheerscontract-actiris-2017-2022-kwaliteit-verzekeren-voor-iedereen-h-ACB38EC9.pdf>

<https://www.ostbelgienlive.be/>

<https://www.coe.int/en/web/european-commission-against-racism-and-intolerance/belgium>

<https://www.apache.be/2018/06/19/migratie-in-belgie-21-vragen-en-antwoorden-waarover-het-echt-gaat/>

https://diplomatie.belgium.be/nl/Beleid/beleidsthemas/naar_een_mondiale_en_solidaire_samenleving/asiel_en_migratie/asiel

<https://www.ibz.be/nl/asiel-en-migratie>

<https://www.agii.be/thema/werk/heb-je-recht-om-te-werken/heb-je-recht-om-te-werken-met-je-verblijfsstatuut/heb-je-recht-om-te-werken-als-asielzoeker-subsidiar-beschermde-of-erkend-vluchteling>

<https://www.agii.be/nieuws/nieuwe-regelgeving-tewerkstelling-van-buitenlandse-werknemers-sinds-3-01-2019>

<https://www.agoria.be/nl/Nieuwe-gewestelijke-wetgeving-voor-de-tewerkstelling-van-buitenlandse-werknemers-nu-overal-in-voege>

<https://www.ostbelgienlive.be/>

<https://www.serv.be/diversiteit/publicatie/advies-wijzigingsdecreet-vlaams-integratie-en-inburgeringsbeleid>

<http://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1498811>

<https://woodwise.be/upload/docs/IntersectoraleHandleidingNon-Discriminatiedefinitieve%20schermversie.pdf>

av Allview

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

